

PEYAMA Kurd

Hejmar 46 | 22.07.2005

Kurdish weekly newspaper

General Ezîz Weysî:
“Em jibo
parastina
Kurdistanê
amade ne”

Rûpel 8-9

Peyama xortên Kurd: Erdogan mêr be bila were Kurdistanê!

Jibo derxistina leşkerê Tirkan yê ku ev çend sale li başûrê
Kurdistanê ye, beriya çend rojan me zanîbû ku Navenda Bilind
a Lawan li Duhokê (YLDK), îmezeyên xortan kom dike û ligor
pêzanînên me ta niha bi deh hizaran îmezeyên keç û kurên
Duhokê kom kirine.

Rûpel 7

Teymûr Teymûr

Di şerê Iraqê de 60
rojnamevan hatin
kuştin

Rûpel 2

Çima piraniya
xebatkarên Erbîl
International
ne Kurd in?

Rûpel 3

Qezayek rengîn
ya Kurdistanê: Mîdyad

Rûpel 12

Yew heyetî Dewletanî
yewbiyayê
Ewropa Dêrsim de
keşîf viraşt

Rûpel 16

D 1.50 EUR, A 1.70 EUR, B 1.70 EUR, NL 1.70 EUR, CH 2.60 SFR
LUX 1.70 EUR, I 1.70 EUR, S 19.00 SKR, DK 14.00 DKR,
N 16.00 NOK, GB 1.10 £, GR 1.70 EUR

Bajo MEDYA SPOR bajo!

Rûpel 8-9

Hakki
Keskin
li Elmanyayê
Îtîfaqa Çep
û Kurdan anî
hember hev

Rûpel 5

Amerîka qedrê mirovên xwe digire

PK - Amerîka ji hemû welatên dinyê bêtir pera ji tenduristiya hêmwelatîyên xwe re misref dike.

Ligor lêkolînek Zanîngeha Johns Hopkins Amerîka jibo tenduristiya her hêmwelatîyekî xwe salê 5 hezar û 267 dolar misref dike. Ev reqem li gora Swîsreyê ku piştî Amerîka di rêza duyem de ye, ji sedî 53 zêdetir e.

Budçeya Rûsya 25 milyar dolar zêde derket

PK - Budçeya Rusya bi xêra petrolê û berhemên petrolê di 6 mehên pêşin de 25 milyar dolar zêde derket û dilê Rûsan geş kir.

Ligor daxuyaniya Wezaretê Malîyê ya Rûsya di 6 mehên pêşin de budçeya Rûsyayê wek sala bihurî îsal ji 726 milyar rûble (25.2 milyar dolar) zêde derketiye. Di sala 2004an de jî budçeya Rûsya 24.7 milyar dolar zêde derketibû.

Bi van hatinan re Rûsya li himber daketina buhaya petrolê ji xwe re tedbirên ewlekariya aborî distîne.

Çîn di nav dolaran de ma

PK - Li Çînê rezervên dolar di serê salê de 610 milyar dolar bû, di dawiya Hezîranê de gihîşt 711 milyar dolarî.

Ligor hesabên li Çînê rezervên dolar di meha hezîranê de rojê 570 milyon dolar û saetê jî 24 milyon dolar zêde dibe.

Hêvî û gumanên ku perê Çînê yua wê li himber dolar biha bibe dibe sedem ku fonên spekulatîf berê xwe bide vî welatî û ev jî rezervên dewîzan zêde dike.

Ligel Almanan tirsê nifûsê destpêkir

PK - Kovara Alman Stern nivisand ku di demê nêzik de wê nifûsa zarokên biyanî ya Almanan derbas bike.

Kovara Stern di nûçeya xwe ya bi sernivîsa "Almanî zimanê biyanî" de radigihîne ku wê di pêşerojê de pêwîstiya Almanya ji elemanên kalîfiyê çê bibe û li Almanya tenê nifûsa biyanîyan zêde dibe.

Stern îfade dike ku li Almanya biyanîyên hêmwelatîyên Almanya jî di nav de 12 milyon biyanî dijîn. Ev jî tê wateyê ku li Almanya ji her 7 kesên yek biyanî ye. Li bajarên di demê nêzik de wê zarokên biyanî piraniyê bidestxin.

Her weha nûçe radixe ber çavên xwendevanên xwe ku li bajarê Stuttgartê jî sedî 40ê nifûsa ciwan ji biyanîyan pêk tê.

Di şerê Iraqê de 60 rojnamevan hatin kuştin

PK - Serokê rêxistina rojnamevanên sinornenas (RSF) Fernando Castello eşkere kir ku di şerê Iraqê de heta niha 60 rojnamevan hatine kuştin.

Castello di konferansa ku bi navê "Di pevçûnê sedala 21em

de nûnerên şer" hat lidarxistin de axaftinek kir û got: "Ji sedî 93 rojnamevanên li Iraqê hatine kuştin Iraqî an Erebin. Li tu derê di demê kurt de ewqas rojnamevan nemirin."

Castello eşkere kir ku li

Cezayîrê di 4 salan de 60, li Kolombiya di 15 salan de 56, li Ruanda di 3 salan de 52, li Balkanan di 5 salan de 49 û li Filîpiyan di 10 salan de 60 rojnamevan hatine kuştin.

Bi berdewamî Castel-

lo diyar kir ku jiber kuştinê hejmara rojnamevanên ku dixwazin biçin di nav şer de karê xwe bikin kêmtir dibe û ev jî dibe sedem ku agahdariyên yek alî belav bibe.

Fransa li Schengenê poşman bû

PK - Wezîrê karê hundir Nicolas Sarkozy ragihand ku Fransayê qebûlkirina vîzeyê Schengenê ku îmkana gera bêkontrol dide mirov rawestand. Piştî êrişê li Londonê di civînek wezîrên karê hundir û yên dadmendî yên welatên Yekîtiya Ewropa (YE) de Sarkozy got: "Gava ku li Londonê 50 mirî hebin em vêya nekin emê kengî bikin!"

Wezîrên welatên YE biryara planekê

li diji terorîzmê stendin. Ligor vê planê YE wê çavkaniyên malî yên grûbên terorîst bibirin, di warê ewlekariyê û istixbaratê de hevkarîya heye xurttir bikin, agahdariyên telekomunikasyonê û teqemeniyên windabûne an hatine dizîn bi hevdu re parve bikin, sewiya tedbirên ewlekariyê di dayîna nasnameyan de bilindtir bikin.

Îtaliya li dijî îslamîstên radîkal operasyonan dike

PK - Çalakiyên terorîstî li Londonê her welatî mecbûr dike ku parastina xwe zexm bike. Wezaretê karê hundir ya Îtaliya ragihand ku jibo baştirkirina rewşa ewlekariyê wê li dijî derdorên îslamîstên radîkal dest bi operasyonên lêgerînan bike.

Berdevkê Wezaretê karê hundir di 13ê mehê de ragihand ku jendîrme û polis li 200 meskenên îslamîstên terorîst lêgerînan dikin. Berdevk got: „Îro li 200 cî lêgerînan tê kirin. Operasyon bi armanca li seranserê welatê kontrolkirina îslamîstên radîkal tenê lidarxistin.“

Operasyon li gora yasaya cezayê xala 41em têkirin. Ev xal di rewşên ku şika çek an teqînan heye selahiyetê dide hêzên ewlekariyê ku bê destûra dozgeriyê sergirtinan û lêgerînan bikin.

Ligor çavkaniyên rêxistina îstixbarata leşkerî (SISMI), Îtaliya di bin riska êrişkariyê de ye.

Çima piraniya xebatkarên Erbil International (Sheraton) ne Kurd in?

Hêvîdar Zana
Hewlêr

Li başûrê Kurdistanê, wek gelek sektoran, sektora Mêvanxane (otêl) û xwaringehan jî vê demê çalak e. Bi sedan mêvanên ku bi armançên bazirganî, siyasî û wekî din serdana Kurdistanê dikin, bûne sedema geşbûna vê sektorê. Hemû rengên mêvanxane û xwaringehan tije ne. Herkes dikare ligor derfetên xwe ji xwe re cihêkî bibîne. Buhayê wan ligor cî û luksa di hundirê wan de tê guhertin. Ez dixwazim li vir hinekî behsa Erbil International bikim ku ew di nava xelkê de weke "Sheraton" tê binavkirin.

Erbil International, ligor standartên Kurdistanê mêvanxaneyek lukse. Ji cihê fitnes bigre, heta bi hawizê avjeniyê û odeya compyuteran, mirov dikare derfetên ku li otêlek 5 stêrk peyda dibin, li wir bibîne. Dekorasyon û zemla wê ya hundirîn temam e. Xwaringeha wê hemû cure xwarinên medbexa cihanî pêşkêş dike. Lê awayê pêşkêşkirina xwarin û vexwarinê li Erbil International, pir dûrî awayê otêlek 5 stêrk e. Xebatkarên xwaringehê bi mêvanan re ne germ in û ew ne erbabê karê xwe ne. Jibo ku çayekê ji te re binin, pêwîste tu nivîseetê rawestî û piştê jî bi mikûsekî tîrî wê çayê tinin li ber te datînin. Dilê mirov nema dibije wê vexwarinê.

Jixwe jibo ku tu tiştêkî bixwazî, pêwîste bi Erbil International, Piraniya xebatkarên Erbil International (Sheraton) Erbil in û yek gotina Kurdî nizanin.

Ligel vê yekê ew tiştêkî ji karê servîsê jî fêm nakin. Weke ku libin konekî Ereban qehwê bigerin, xizmeta mêvanan dikin.

Heta niha tu pirsgerêkên ewlekariyê li vê mêvanxaneyê derneketine. Ew destûrê nadin ku yek pêşmerge û heta bi generalan jî bi awayekî çekdar

derbasî hundirê mêvanxaneyê bibin. Jixwe berî ku mirov derbasî hundirê bibe, mirov di kontrolê weke ya li balafirgehê re derbas dibe. Nasname û pasport jî tîn kontrol kirin.

Liser rewşa otêlê, xebatkarên wê yên Erbil û navê wê min xwest ez ligel menejerekî biaxivim. Di encama lêpirsinê de,

min bihist ku tevayê menejeran jî Erbil in. Ez mecbûr mam ku ligel berpirsiyarê ewlekariyê biaxivim. Ew Kurd bû û ji hertîştî agahdar bû. Wî nexwest ku navê wî bê nivîsandin û wêneyên wî jî bê nîşandin. Min ev pirsên jêrîn ji wî kirin.

Peywama Kurd: Vê otêlê kengî dest bi xebatê kir?

Sala 2004an.

Ev milkê hikûmetêye, lê privat e?

Milkê hikûmetêye, lê di destê sermayedaran de ye. Hatiye kirê kirin.

Balkêşe ku piraniya xebatkarên we Erbil in, sedem çiyê?

Sedem ewe ku Kurd di aliyê xizmeta mêvanxaneyan de ne xwedî tecrube ne. Kurdan tucaran ev kar bi awayekî profesyonel nekirine. Jiber hinek sedemên ewlekariyê herêma me heta niha nebûye herêmek tûristîk û di pêşkêşkirina xizmeta mêvanxane û xwaringehan de jî insanên me bi pêş neketine.

Kurd, di xizmeta li mêvanxane û xwaringehan de ne xwedî tecrube bin jî, ew mêvanperwer in û her rûken in. Ev taybetmendî ligel xebatkarên we yên Erbil nayê ditin û ew bi Kurdî jî nizanin. Jibo ku mirov bikaribe li welatêkî kar bike, lazîme mirov bi zimane wî welatî zanibe, ma ne wisa ye?

Mêvanên me bi piranî ji Ereban pêk tên. Hewlêrî jî tîn û diçin, lê ew ne ji bo razanê tîn. Ew tîn li xwaringeha vir nan dixwin û diçin. Her wiha Kurdên başûr, çî Hewlêrî bin, çî Silêmanî û kerkûkî bin, tev bi Erbilî dizanin. Lê jibo Kurdên bakur, jibo Ingilîz û biyanîyên

din pirsgerêka ziman derdikeve, raste.

Birêvebirîya otêlê nikare vê pirsgerêkê çareser bike, yan jî ew vê yekê weke pirsgerêk nabînin?

Birêvebirîya otêlê, ji zû ve li riyek çareseriyê digere, lê mixabin heta niha nehatiye ditin. Tiştêkî din jî ewe ku Kurd naxwazin vî karî bikin. Xortên Kurd bi pereyên ku em didin Ereban razî nabin û kar nakin. Li Mûsilê kar tune ye. Ereben wir, tîn li vir mehê bi 100 dolarî jî kar dikin. Lê Kurdek çima xwe bi 400 dolarî jî nayne. Ev jî rê liber me digre.

Xebatkarên we ne pir mêvanperwer in, di vê derbarê de gazincên mêvanan tunene gelo?

Belê, gazinc pir in û idare liser radiweste. Pêwîste mêvan bi kêfxweşî ji vir derkevin û hemû pêwîstiyên wan bînin bicîhanîn. Ev li herderê dinyayê wiha ye. Mêvan melik e, lê mixabin weke ku min berê jî got, jiber tunebûna tecrûbeyê xizmeta profesyonel, hinek kêmanî hene lê em hewl didin ku wan jî di demêk nêzik de ji holê rakin.

Navê otêlê bi awayekî fermî Erbil International e, lê ew di nava xelkê de weke Sheraton tê binavkirin, çima?

Ev otêl bi armanca ku navê Sheraton wergire hat çêkirin. 5 stêrkên wê hene, lê hinek tiştên wê ne ligor daxwaza Sheratonê bûn û wan nepejirand ku navê wê bibe Sheraton. Liser vê yekê hîna jî danûstendin hene. Heger temamê daxwazên komîteya Sheratonê bînin bicîhanîn, wê navê wê bi awayekî fermî jî bibe Sheraton.

Ji Belediyeyê Dêrikê karekî bi rûmet!

Belediyeyê Dêrika Çiyayê Mazî li nivîskar û ronakbîrên xwe bi xwedî derdikeve. Li parqeke ku nuh hatiye çêkirin, peykerê Edîp Karahan, Qedrîcan û Reşîdê Kurd bi cîh dike.

Netkurd - Belediyeyê Dêrika Çiyayê Mazî li nivîskar û ronakbîrên xwe bi xwedî derdikeve. Li parqeke ku nuh hatiye çêkirin, peykerê Edîp Karahan, Qedrîcan û Reşîdê Kurd bi cîh dike.

Ji berî demêkê û vir de encumena belediyeyê Dêrikê biryar daye ku peykerên sê navdar û ronakbîrên xwe çê bike û li parqeke bi cîh bike. Li gora biryara encumênê, divê peykerên xwedî û berpirsiyarê rojnameya Dicle û Firatê Edîp Karahan, helbestvan û ronakbîr Qe-

drîcan û Reşîdê Kurd bînin çêkirin û li parqa ber belediyeyê bînin bi cîh kirin.

Weke tê zanîn, belediyeyê Dêrikê berê jî peykerên du dîhnên xwe çêkiribûn ku ew sembolen Dêrikê nin û li meydana Azadê bi cîh kiribûn. Li ser daxwaza xelkê ku wan digot, "Kêfa me gelekî ji dîhnên (Xeto û Remo) me re tê, lê divê pêşî mirov li baqlên xwe, yanî li nivîskar û ronakbîrên xwe bi xwedî derkeve ku ew hêjayiyên me yên mîletî ne!", belediyeyê Dêrikê jî daw û delên

xwe hilkirin û bi karekî weha qedirbîlin re rabû ye.

Peykerên hersê rewşenbîran ji terefê Şehap Nebîoglu ve li atolyeya wî tîn çêkirin. Ji hersiyar, peykerê Edîp Karahanî temam bûye û belediye hesab dike ku di demêkê kin de herduyên din jî xelas bibin û wan li deverên cûda yên parqê bi merasimekê bi cîh bike.

Seokê belediyeyê Remezan Karpar dibêje ku ew plan dike da navên hersê rewşenbîran, her yekî jî wan li cadeyê bajêr jî bike.

Wêne: Netkurd

Dr. Kemal Bozay:

Kurd hewceyî zanyaran e

Peyama Kurd: Peywendiya cenabê te û siyasetê ji kengî ve destpêdike?

Dr. Kemal Bozay: Ji çar deh saliya min virve. Hê di wan salan de mijarên civakî û siyasi bala min dikişand. Di viya da bandora malbata min, xizmê min yên ku wekî penaber livir ciwar bûn gelek zêde ye. Di dema xwendekariya universitê de min berpirsiyariya xwendekaran kir. Di komeleyên xortan de xebitîm. Bandora van ji çêbû.

Tu ji Meletê yî. Di derûdorê Meletê de kesên ku ne jibo Kurdayetiyê xebitîn, nasnameya xwe ya Kurd qebûlnekirin û ew neparastin. Tu yek ji wan kesên mustesna yî?

Rast e. Derûdora ku ez jê tîm, mixabin nasnameya Kurd tê çewisandin. Bi taybetî ji li Elmanyayê. Min nasnameya xwe ya Kurdî ji malbata xwe gelek bi xurtî girtiye. Li Elmanyayê, di xwendegha navîn de min jibo hevalên xwe semînera "Kurd kîne" da. Herkesî dizanibû ku ez Kurd im. Liser Kurdan min materyal amade kiribû û dabû hevalên xwe. Di 90î de min dest bi unîversîteyê kir. Di 91ê de karesata başûrê Kurdistanê qewimî. Ev bûyer wek gelek Kurdan min ji teşvik kir. Jibo teşhîrkirina van kirinan wek gelek Kurdan min ji xwe di nav çalakîyan de dît. Jibo Kurdan me rayagiştî pêkhanî, harîkarî berhev kir, delegasyon şand Kurdistanê.

Ligor min jibo me, gotina "Ez Kurdîm" ne bes e. Bi riya demokrasîyê jibo mafên Kurdan divê têkoşînê ji bidin.

Li Elmanya kesên ku bi navê Kurdan siyasetê dikin, ne merivê vî karî ne. Ez cara yekê dibinim ku yekî zanyar liser navê Kurdan siyasetê dike?

Jibo ku em di vî civatê de bîni peji-randin divê em grafîkek serketî şanî bidin. Divê em jibo nîfşên li pey me tîni re mîrasek pozîtîf bihêlin; divê em kar bikin ku nasnameya Kurd wek civakên koçberên din bidin nasîkirin. Divê em bibin dengê Kurdên ku li vir dijîn. Divê em Kurdan ji halê dervehiştinê derxînin. Ev ji bi zorê nabe, bi zanîn û bi xebata aqil çêdibe.

Divê em di rojek pêş de xwe adepteyê jiyana pîrkultûrî bikin. Divê em di nav xwe de regeyên (ûnsûr) gelek kulturî bihewînin. Ev jibo me dewlemendiye. Jiber vî yekê jî Kurd hewceyî zanyaran e. Ez dixwazim îstîkametek rast bidim nîfşên me yên nuh.

Ligor te rol û dahatiya Kurdên koçber li Elmanya û li Ewropayê çiyê?

Pirsek gelek baş e. Em Kurd, me erkên xwe yên li vîderê bi tenê bi bûyerên li welêt bi sînokirî didît. Ev jî xebatên me teng dikir. Em 3-4 nîfşê li vîderê dijîn û em li vîderê mandî ne. Ev rastiya me ye. Divê em viya qebûl bikin. Jiber vî yekê jî divê em jibo civaka xwe ya li vîderê karên micid (ciddî) bikin.

Ev demek e Kurd li Elmanyayê ji partiyên çep dîr dikevin. Di partiyek çep de cihgirtina yekî zanyar wek cenabê te jibo çepgirî avantajek e?

Ez mêldarê sosyalîzmê me. Jiber vî yekê jî min di siyasetê de terciha xwe ji aliyê "Îtîfaqa Çep" ku ji aliyê PDS û WASG ve hatiye avakirin de kir. Îtîfaqa Çep dixwaze pîrgirêka Kurdan bi riya demokratîk di nava Zêkîtiya Ewropayê de bê çareserîkirin. Di aliyê din de

"Îtîfaqa Çep" jibo Kurdên ku li vir mandî ne û penaberin siyasetek gelek dîlîzî dîmeşîne. Jibo ku Kurd di civatê de bibin xwediyê çiyek rîntîr kar dikin.

Jibo pêkanîna vana divê em jî kar bikin. Divê em di jiyana siyasi de bi aktîfî cih bigrin.

Li vîderê hemû civatên koçber xwediyên "rêxistina serperîşt" in. Bi tenê ya Kurdan tune ye. Ev jî wan bêbandor dihele. Jibo çareserîkirina vî pîrgirêkê divê çî bê kirin?

Rast e, Kurdên diyasporayê ne xudanê rêxistinê serperîşt in. Gelek sedemên viya hene. Yek jî sedemên sereke, rêxistinên me yên diyasporayê ne xudanê siyaseta civata koçberin. Beriya her tiştî em jibo xwe siyasetek civata koçberiyê amade bikin. Rêxistinên serperîşt divê ji alîgirên îdeolojîk dîr bin û jibo bersîvdana pîrgirêkên civakî yên Kurdên koçber bê avakirin û divê di mijarê dubendiyên navbera Kurdan de diyaspetek gelek nerm û lihevkerî bimeşîne.

Kurdên siyasi bi piranî siyasetek jibo welêt dimeşînin. Lê gelek baş tê zanîn ku piraniya Kurdên vî derê êdî ji vîderê ne û mandî ne?

Bûyerên li welêt diqewimin helbet me ji nêz ve eleqedar dikin. Lê divê em berpirsiyariyên mandîbûna li vîderê jî tucar jibîr nekin. Divê em bêtir beşdarî jiyana civakî û siyasi ya vîderê bin. Divê em xebatên xwe yên di nav partiyên vîderê de çalaktir bin û heya ku ji me tê dengê xwe bighînin her derê. Bi tenê nîfşê vîderê yê nuh kare ji bin vî barî rabe.

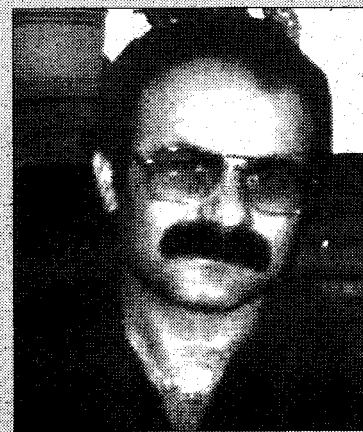
Li başûrê Kurdistanê pêvajoyek dewletbûnê tê jiyandin. Digel viya di tîkiliya Elmanyayê û Kurdistanê de pîrgirêk hene. Jibo ku em van şûnde bihêlin kar dikeve ser milên kesên wek te?

Başûrê Kurdistanê di dema rejîma Saddam de jî pêvajoyek gelek zehmet re derbas bû. Divê em rolê welatên rojavayê yê negatîv jî jibîr nekin. Piştî ku bandora Emrîkayê liser rojhelata navîn zêde bû, di serî de Elmanya hinek dewletên Ewropayê ji viya acîz bûn. Ev jî bivê nevê bû sedema pêwendîya navbera Kurdan û Elmanan. Dema ku Celal Talabânî bû Serokkomarê Iraqê wekî PDS me jibo cenabê wî nameya pîrozahîyê birêkir. Wekî PDS em dixwazim Kurd bibin xwedanê tayînkirina qedera xwe.

Em, di jiyana siyasi de jibo cenabê te serketin dixwazim.

Spas. Ez jî di jiyana wêşangeriyê de jibo we serketinê dixwazim.

Welatparêz û tîkoşerê Kurd Dursun Belge (Belengaz) wefat kir

Gelê Kurd lawekî xwe yê hêja, welatparêz û tîkoşer wenda kir. Belengaz (Dursun Belge) jî ber nexweşîya pençesêrê (kanser), di 18.7.2005 de, li nexweşxaneyê Karolînskayê, li paytextê Swêdê, li Stockholmê seet di 10ê sibehê de çû ser dilovanîya xwe û gihîşt kerwanê şehîdên Kurdistanê.

Belengaz di 6ê Tebaxa 1953an de, li herêma Bingolê hatiye dinyayê. Ew wek mirovekî polîtîk bi hatina cûntaya faşîst ya 12yê Îlona 1980an jî welêt derdikeve û di sala 1983an de li Swêd bi ciwar dibe.

Belengaz zewicî û bavê çar zarokan bû. Bila serê malbata wî û gelê Kurd sax be

Kemal Bozay

1969an li Kurdistana bakur, li navçeya Kûrecîk bajaroka Akçadaxê jî dayîk bû. Jiber ku bavê wî li Elmanyayê karker bû di sêsalîya xwe de hat Elmanyayê. Di eynî unîversîtê da, liser mijara "Di pêvejoja globalîzmê de etnikbûn" de doktora xwe kir. Ji çar deh saliya xwe û vir ve di nav siyasetê de ye. Di navbera 1995 û 2000an de karê berdevkiyê DIDIFê yê çapemeniyê û rayagiştî kir. Di VERDIyê de (sendikaya çapemeniyê) bi aktîv xebitî. Di dawîya sala 1999an de giranî da karên akademîk.

Liser çend mijaran pirtûk nivîsandîye û amade kiriye. Pirtûka wî ya yekê Bozkurtlar Uluyor" (Xebatên Faşîstên Tirk li Elmanyayê).

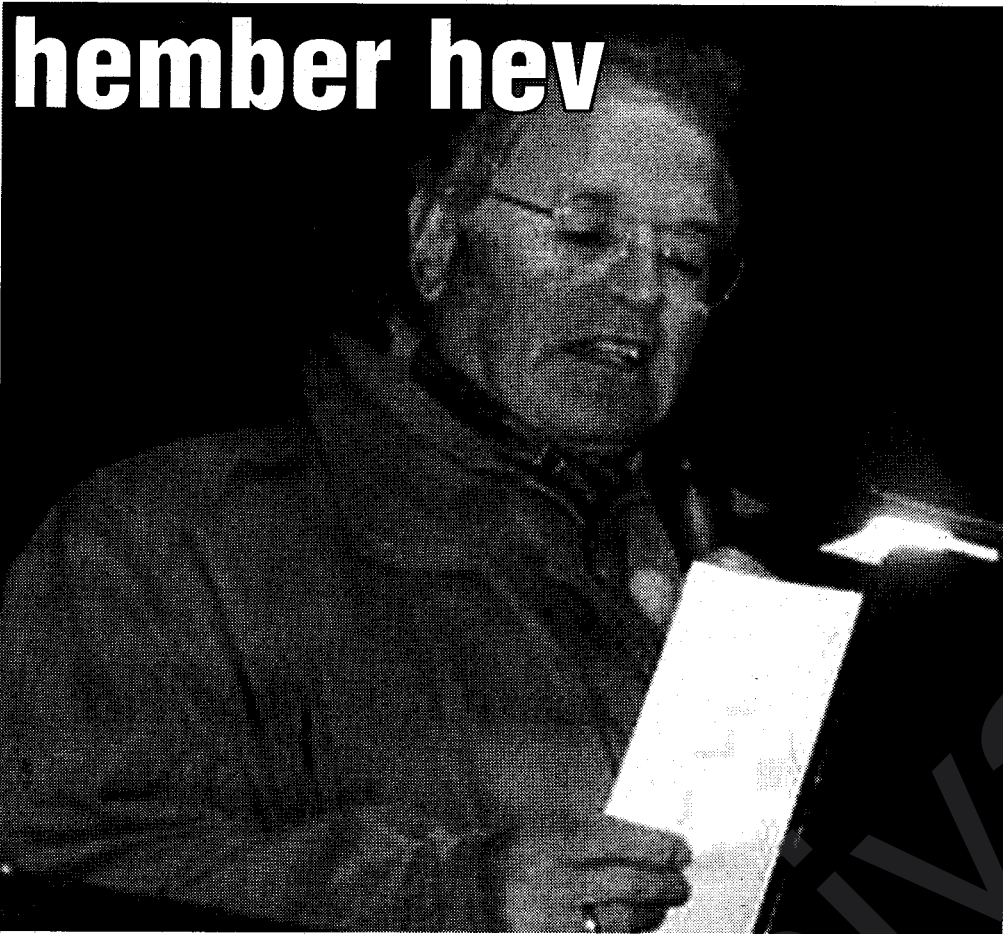
Di nav NAVENDê de liser du projeyan xebitî û sê pirtûk hazir kir. Pirtûkên ku liser NAVENDê hazir kiriye ev in: Di navbera salên 1960-2000an de li Ewropayê Kurd; Kurd û Medya; Ji aliyê Meslekî ve Pêştabirina Xortên Kurdan û ahenga civakî ya wan. Di aliyê din de bi NAVENDê re digel Unîversîta Bochumê konferansê amade kir. Dîsa digel NAVENDê bi belediya Duîsbûrgê, Kölnê, Bochum û li daîra koçberan (LZZ) ya eyaleta NRW û çend rêxistinên din re, "di mijara teknolojiya elektrîk de perwerdekirina xortên Kurd" de xebat hat lidarxistin.

Li derveyî NAVENDê liser du projeyên Yekîtiya Ewropayê jî xebitî. Ya yekê liser penaberan bû. Ev xebat Elmanya, Yunanistan, Ingilere digirt nav xwe. Mijara didoyan jî "Penaber û Aheng" bû. Ev proje jî ji aliyê Unîversîta Duîsbûrg û Italiya, Yunanistan, Elmanya ve hat organîzekirin. Demek di çend rojnameyên Elmanan de wek rojnamevanekî serbixwe rojnamevanî kir.

Endamê Partiya Demokratîk ya Sosyalîst (PDS) e. Di helbijartinên meha Îlonê de jibo parlamenta Elmanya Federal, di Îtîfaqa Çep (PDS+WASG) de berendam e.

Hakki Keskin li Elmanyayê Îtîfaqa Çep û Kurdan anî hember hev

Wek tê zanîn jibo ku siyasetek dijkurd dimeşandin Kurd li Elmanyayê di salên dawî de bi lez ji Partiya Sosyal Demokrat û Partiya Keskan bidûrketin û nêzî Partiya Xiristiyên Demokrat (CDU) bûn. Kurd niha jî li hemberî Ittîfaqa Çep ya ku demek berê di navbera PDS û WASG da hat lidarxistin derdikevin.

Jiyana siyaseta Hakki Keskin di salên 1960î de bi endamtiya TIPê destpêdike. Di salên 70î de di listeya reş ya dewleta Tirk de cih girt. Lê ev di navenda salên heştêyan de hat guherîn. Hakki Keskinê ku wek muhalifek tund yê rejîma Tirkiyê dihate naskirin, di 1985-86an de helweste xwe guhert û bû parêzgerê rejîma Tirk û ji bo wê li Elmanya û Ewropayê karê lobiyê kir û balyoza Tirk wek maddî û manevî piştgiyariya wî kir.

Di wan salan de bi piştgiyariya dewleta Tirk Konseya Hemwelatîyan hate damezrandin; Hakki Keskin bi Faruk Şen re serê komelê dikişand. Berpirsiyarên dewleta Tirk bi

vekiri digotin Hakki Keskin berpirsiyarê dewletê ye.

Di nava salên 90î de bi pêşengiya Balyozxaneyê Tirk jibo "reorganîzasyona civata Tirk" kampanyayek hat lidarxistin. Piştî vê kampanyayê gelek komelên Tirk hatin cem hev û liser navê Civata Tirk komeleyek serperîşt hate avakirin û serokatîya vê komelê jî dan Hakki Keskin. Hemû komeleyên demokrat li derveyî vê komelê man.

Li Elmanyayê Civaka Tirk bi neyariya Kurdan tê naskirin. Dema ku Abdullah Öcalan hat Italyayê Hakki Keskin liser dijîtiya Kurdan li Elmanyayê mîting çêkirin û civata Tirk liser fikrê faşîst û hêrişker li dijî Kurdan hate mobilîze kirin.

Hakki Keskin endamê SPD ye. Liser navê vê partiyê di parlamena Eyaleta Hambûrgê de cih girt. Jibo ku SPD ji viya pêve wezîfe neda wî, kesên ku di bin lideriya Lafonten ji SPD qetîyan û bi navê Teşebbûsa Helbijartina Ked û Dadmendiya Civakî (WASG) de cih girt. Wekî tê zanîn

WASG dû re bi Partiya Çep (LP) re -demek berê li ciyê PDS hatibû avakirin- ji bo hilbijartinan ittîfaqa Çep çêkir û navê Hakki Keskin di nav endamên vê Ittîfaqê de derbas dibe.

Lê li dijî Hakki Keskin di binkeya LPê de û bi taybetî jî li Hambûrgê dijayetiyeke gelek mezin heye. Di aliyê din de komeleyên Kurdan (wek Komkar, Yekkom) û komeleyên Tirkan yê demokrat (DİDİF, TÛDAY) li dijî Hakki Keskin belavok weşandin. Ev helwest encama xwe da. Hakki Keskin li Berlînê di herêma Tempelhof-Schönebergê de ket hilbijartinê û ji 19 dangan tenê 2 deng girt. 17 deng li liji endamtiya wî derket. Omîda Hakki Keskin eve ku ji aliyê navenda Ittîfaqa Çep ve wek endamê bê nişan dan. Lê divê Kurdên li Elmanyayê Hakki Keskin baş binasin û bi tu awayî raya xwe nedin wî. Hakki Keskin di çalakiyên xwe de dijayetiya Kurdan kiriye û liser bingeha dijayetiya Kurdan bi dewleta xwe re dixebite. Divê Kurd êdî dost û dijminên xwe baş binasin!..

gotin

Ahmed Zeki
Okçuoğlu

Lozan Binkeya siyaseta înkâr û kokbirkirina Kurdan e

Wekî ku herkes pê dizane kerasetên ku Kurd ji 1923an û vir de dijîn ji rûyê peymanê Lozanê ye. Bi gotineke din bi peymanê Lozanê benda Kurdan hate kişandin.

Peyman beriya 82 salan hate pejirandin. Lê Kurd hê jî li ser Lozanê ne xwediyê ramanekî durustin in. Belê, Kurd dizanin ku çî hatiye serê wan ji rûyê Lozanê ye. Lê Kurd heya iro li ser peymanê Lozanê bi metodên zanyarî lêkolîn çênêkirin û ji aliyê xwe ve encam jê dernexistin.

Vekolînek bi xalên Lozanê bisînorkirî ve meriv nikare bigihê encamên rast. Divê Lozan bi siyaseta rojavayîya ya reformasiyona (tanzîmat) Osmanîyan ve girêdayî bê nixandîn. Heke em Lozanê bi dîroka reformasiyona Osmanîyan ve binirxînin, em vekirî dibînin ku ew kesên ku Lozanê bi qelsî û şaşiyên Kurdan ve girêdidin nerast in.

Lozan encama siyaseta rojavayîyan (bi taybetî ji Ingilîzan) ya reformasiyona Împaratoriya Osmanî ye. Di projeya rojavayîyan ya modernîze kirina Împaratoriya Osmanî de ji bo Kurdan cih nîne.

Gava em bîr ser peymanê Sewrê...

Peymana Sewrê jî bo rojavayîyan ji projeya reformasiyonê vege-rek e. Lê vegereke nejidil e. Ingilîz, ji bo ku hinek hêzên rêvebirîya Osmanîyan/Tirkan (ku ev hêz li dijî wan bûn) binin ser xeta kemalîstan, xwestin wan bi Sewrê tehdît bikin. Rojavayî dixwestin ji hêzên dijber re bêjin ku, "Heke hûn bi ya me nekin û tavîzên ku em ji we dixwazin nedin, emê, erdê ku bi agirbesta Mondrosê me ji we re hiştibû jî dest bidin ser û hin dewletên din (Ermenîstan, Kurdîstan, Pontus, Grek) ava bikin.

Dawîya dawî rêvebirên Osmanîyan/Tirkan tavîzên ku ji wan dihat xwastin dan û Ingilîzan û hevalbendên wan jî dev ji Sewrê berdan û erdê ku gotibûn, "emê li ser Ermenîstan, Kurdîstan, Pontus, Grekîstan avabikin" bê qeyd û şert ji Tirkan re hiştin.

Ingilîz û kemalîst bi viya jî neman û biryara jî vê cografîyayê paqîjkirina van gelen jî dan. Tirkan di dema şerê cihanê ya yekê de piraniya nifûsa Ermenan qir kiribûn. Yê mayî jî hatibûn sergomkirin. Bi Lozanê deftera Ermenan yekser hate girtin. Grekên Anatoliyayê hatin "mubadele" kirin. Grekên Xristîyan bi dara zorê şandin Yunanîstanê, Grekên misilman jî (ji wan re digotin Tirk) anîn Anatoliyayê.

Şun de diman Kurd...

Ji hinek mafên ku Lozanê de ji bo kêmîneyan hatibûn diyarkirin, Kurd dikaribûn jê istifade bikin (xala: 38 û 39/4-5). Lê Ingilîzan ew negirtibûn bin temînata navnetewî (xala 44) û Kurd bi insafa Tirkan hiştibûn.

Ingilîz bi vî awayî temînat dabûn Tirkan: "Hûn Tirk ji aliyê Kurdan ve serbestin, ji bo berjewendiya millet û dewleta xwe hûn li dijî wan dikarin her rê û metodî bikar binin. Li Kurdan çî dikin bikin em dijî we dernakevin."

Û wusa jî bû.

Ingilîz bi viya jî neman, bi kemalîstan re dest dan hev û ji bo ku serê Kurdan bitewînin, bi hev re li Kurdîstanê provokasyon tertîp kirin û bi saya van provokasyonan artêşên xwe berdan ser Kurdan.

Heya iro me dîroka xwe li gor manipulasyonên dijminê xwe şrove kir.

Heke bi çavekî zanistî bîr vekolîn, tédîtîn ku hemû bûyerên piştî peymanê Lozanê di bin hevparîya Ingilîz û Tirkan de qewimîne.

Li Diyarbekirê di dadgehîkirina Seyîd Evdîlqadir de gelek sîrên hevbeşîya Ingilîzan û Tirkan veşartî ne. Bûyera Şêx Mehmûde Berzencî jî wusa...

Kurd divê hemû qirêjiya Lozanê derxin holê. Ji bo viya jî beriya her tiştî karên zanyarî divê. Bi taybetî jî di bin ronahiya zanyariyê de çalakiyên siyasî divê.

Bi hêviya ku em di 24ê Tîrmehê de li bajarê Lozanê bi hev re bin, bimînin di xweşiyê de...

biravetî

Bayram Ayaz

Peymanên ku pêskewtina netewî li Kurdistanê nîvçe histine

Dirok tomara belgenamêyên nivîskî ya gel û welatan e. Dîroka me Kurdan û welatê me Kurdistanê bi rastî he nehatiye nivîsîn. Me bixwe nekariye dîroka xwe bi rêk û pêk binivîsîn. Bi van gotinan naxwazim hin xebatên birûmet yê zaniyarên Kurd û biyanî kêmnerx bikim. Eger em îro çend gotinên rast ji dîroka xwe dizanin, bêguman ev di saya van xebatan de ye. Mebesta min ew e ku, bêjim xebata liser dîrokê karekî zaniyarî ye û hewceye di akademî û instituyên zaniyarî de bê kirin.

Em babetekê bibîr binin. Muze cihên paraztina xezîneyên mejuyî yê gel û welatan in. Muzeyek me tune ye. Heta îro ev ne mumkin bû. Ev karana nuha li Kurdistanê azad destpêkirine. Pêwist e her Kurdek û Kurdistanîyek hewl bide, alîkar be, daku ev dezgeh di zûtirin demê de bîr damezirandin. Eger ji me tê em destê xwe bavêjin van karan. Dîrokvana, arkeolog, etnolog, etimolog, asistentên muzeyan û pisporên karê arşivê dikarin rolekî girîng wergirin û jibo vê xizmetê bikin. Hêvîdar im, hûn xwendevanên heja van rêzan wek bang û tikayekê ji têbigihên.

Tarifên dîrokê bi gelek cureyan tê kirin. Her disîplînek zaniyarî ligor xwe dîrokê tarif dike. Bêguman her yek ligor xwe rast e. Yek ji van binavkirinan dibêje, dîrok „protokola“ peywendiyên nav civakan e. Yekî di dibêje, „şahidê nivîskî“ ye.

„Protokol“ û „şahidê“ me pîranî ji serçaviyên biyanî ne. Dewletên dagirkerê Kurdistanê çawa kar dikin ziman û çanda me ji holê rabikin, wisa ji hewl didin ku dîroka me veşartî bimîne û rastî neyên zanîn. Kesayet û civakên ne xwedî zanîna dîrokî wek pelgên hişk ên li ber ba û bahozê ne, ba wan bi kuderê ve bibe, bi wî alî ve diherikin. Zanîna dîrokî, wek morika piştê ye ku mirov liser piya digre.

Her Kurdeka/i dilsoz pêwist e bûyer û peymanên girîng yê ku li Kurdistanê zirar dane prosesên civakî û siyasî, baş bizane. Ev yek jibo zanînek rêkûpêk û dîrokî şert e.

Dîroka Kurd û Kurdistanê „di nivî de hatiye rawestîn“. Bi taybetî ji serdema nu pê ve ku gelan destpêkir liser axa xwe bûn xwedî dewletên netewî û desthilat. Wê demê welatê me bû meydana şerê hêzên navnetewî û pêşî li pêskewtina civaka me hat girtin. „Deriyên dîrokê“ ji Ereban, Farisan û Tirkan re hat vekirin. Hinêkî hesabê Ermenan ji dihat kirin, lê Kurd mahkûmê çîyan kirin. Belê di dîrokê de çîya hertim stara me bûne, lê medeniyet li bajaran pêşdikeve. Bi taybetî Ingilîz, Fransîz û Rusan bi siyaseta xwe ya kolonyalist me ji medeniyetê bêpar hiştin. Helbet para şaşiyên ku bav û bapirên me kirine, pîrsekî di ye.

Sê peymanên navnetewî di dîroka me Kurdan de tesîrek zêde xerab hiştiye. Yek jê 1639 Peymana Kesrî şêrî e. Ya duyemîn 16.05.1916 Peymana Sykes-Picot e, ku di heman demê de bîngeha Daxuyaniya Balfour (1917), Konferansa San Remo û Peymana Sevîrê (1920) ye jî. Peymana sêyemîn jî, Peymana Lozanê (24.07.1923) ye. Sinorên ku bi Peymana Qesrî şêrî hatibû kişandin û welatê me kiribû du parçe heta îro jî neguheriye. Bi Peymana Lozanê welatê me bû çar parçe. Van peymanan çerxa dîrokê jibo me dane rawestandî. Prosesa netewebûnê li Kurdistanê hat birîn. Ingilîz, Fransîz û Rusan terçîha xwe jibo Ereban, Fars û Tirkan danîn, ew bûn xwedî dewletên netewî. Me Kurdan, bi çîyan xistin. Prensîbên Wilson hêj negihabû Rojhilata navîn û Emerîka ji van dera dîr bû. Lenîn û Stalin jî alîkariya „Cumhuriyet“ a Kemal Atatürk kirin, ya ku Ebdulah Ocalan îro dixwaze bike „demokratîk cumhuriyet“ (!). Tirk, Ereban, Fars nedemokrat, kor topal be ji lê bûn xwedî dewlet, em man bindest. Dewlet û netewebûn wekî goşt û nenûk e. Kijan gel û civak bê dewlet bimîne, nikare bibe millet. Ev rastiya me ya îro ye jî. Hêzên ku bi PKKyîyan fikra „ji me re dewlet navê“ didin gotin, dixwazin emrê Lozanê dirêj bikin û nehêlin Kurd bibin millet û xwedî dewlet. Ey zanîna dîrokê, ez ketime bextê te, tu li ku derê yî; ji van Kurdan re tişteki bêje!

Bimre û bişke peyman, qeyd û bendên zincîra Lozanê! Azadî jibo Kurd û Kurdistan!

Berdewama rêzenivîsa PDK-Bakur: Çil sal Kurdîyê di hejmerên pêş de.

Berendamê partiya WASGê a jibo Parlamentoya Almanya Federal Marc Mulia:

Em xwediyê polîtîkayek nû nin

Peyama Kurd: Partiya Kar û Edaleta Civakî- Alternatîfa Hilbijartinê (WASG) kengî û çawa hat damezirandin?

Marc Mulia: WASG di du pevajoyan de hat damezirandin. Di bihara 2004 an de li seranserê Almanya jibo damezirandina partiyek nû geneşî destpêkirin. Di 3ê Tîrmeha 2004 an de komela „Alternatîfa Hilbijartina Kar û Edaleta Civakî“ hat damezirandin. Ew komel damezirandina partiyê amade kir. Bi mehan liser bernama partiyê hat gengeşî kirin. Di encama wan gengeşîyan de di 22ê Çileyê Paşin 2005 an de partiya WASG hat damezirandin.

Li Almanya têra xwe partiyên çepgir hene. Çima we hewce dit ku partiyek nû damezirînin? Çi ferqa WASG û partiyên heya heye?

Niha li Parlamentoya Almanayê mixalefetek rasteqîn nîne. SPD, CDU, FDP û Partiya Keskan hemû polîtîkayek neo liberal dişopînin. Wek mînak hemû partiyên bernama Hartz IV, reformên sihetî û polîtîkaya kêmkirina bacê bi hev re çêkirin. Jiber ku gelek însan ji vê polîtîkayê ne memnûnin, partiya WASG hat damezirandin. Mixabin di salên bihurî de partiyên çepgir yê din ne serketî bûn. PDS di hilbijartinan de li rojhilatê Almanya encamek baş girtin, lê wê nikaribû li rojava wek Almanya xwe bigihîne hilbijêran.

WASG tenê partiyek jibo hilbijartinane yan jî dixwaze bibe partiyek stabil?

WASG dixwaze di berde wamiya karê xwe de atmosfera polîtîkî biguherîne. Em dixwazin wek ku li welatên din hene, li Almanayê jî partiyek çepgir ya bi hêz hebe. Mirov nikare tenê di parlamentoyê de guherandinê polîtîkî pêk bîne. Jiber ew dixwazin tevgerêkê bihêz li derveyê parlamentoyê (APO) pêk binin.

WASG xwe çawa tarif dike? WASG partiyek ideolojîk-Doktriner e? An ew partiyek pragmatîst- pratîk ya girseyî ye?

WASG partiyek ku xwediyê pêşniyarên pir konkrete jibo polîtîkayê din. Wek mînak çend pêşniyarên me ev in: Divê bi rîya belavkirina barên din (wek mînak baca malê- baca servetê) cihên kar yê nû pêk bînin. Em li dijî ku Almanya leşkerên xwe bişîne derveyê welêt. Em li dijî yewmîya (Mûxe) kêmin ku jibo garantiya berde wamiya xwediyên kar hatiye tespît kirin. Em jibo komên ku di civatê de di qata jêrin dene û xwediyê dezavantajanin, xwediyê polîtîkayek nû nin.

Ew kom yê bêkar, teqawit û koçberin.

Pêwendiya WASG û birêz Oskar Lafontaine çawa ye?

Birêz Oskar Lafontaine berendamê yekemîn ê WASG ye jibo hilbijartinan parlamentoya

Almanya Federal. Ew baş angajeyî WASGê bûye û em jî pir qîmet didin wî. Tabîye ku gava em bi dîtinê birêz Lafontaine re ne hevîkîr bin, emê wî rexne jî bikin.

Pêwendiyên WASG û PDS çawanin?

Endamên WASG di kongreya xwe de ji %80 bi PDS re hevkarî erê kirin. PDS jî roja Yekşemê li Berlînê kongreya xwe pêk anî. Ez ji wek mêvan beşdariya vê kongrê bûm.

PDS navê xwe guherand, kir Partiya Çep. Bi wî hawayî hevkarîya me liser rêyekê baş e. Niha divê du tişt bîr xuya kirin.

Ya yekemîn divê em bi hev re bernamêyê hilbijartinê amade bikin. Ewê di kongreya partî ya 27ê Tîrmehê de bê tespît kirin.

Ya duwemîn divê jibo hemû eyaletan listeyên kandîtanan bîr hilbijartin.

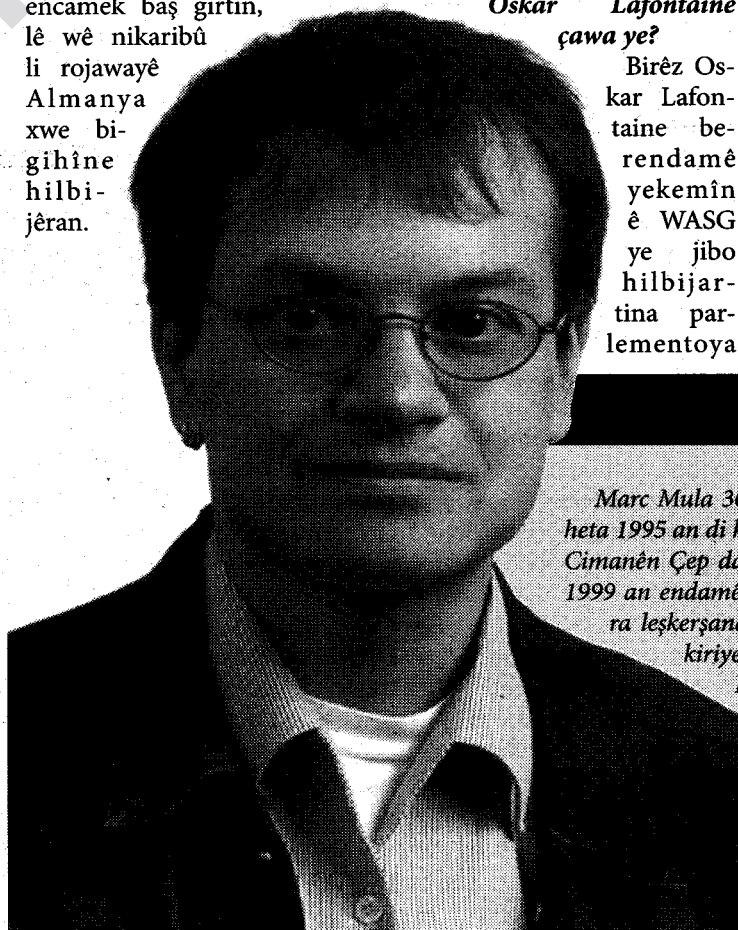
Emê bi hev re bikevin hilbijartina parlamentoya Almanya Federal. Piştê emê liser dahatiyê gengeşîyan destpê bikin. Ez bawerim ewê 2 salan bidome.

Hûnê çawa tev li hilbijartinê bibin? Hûnê xwe ji listeya PDS re nişan bidin, an jî hûnê riyekê din bibînin?

Emê bi PDS re, bi hev re bikevin hilbijartina parlamentoya Almanya Federal. Lê hilbijartina parlamentoya Eyaleta Baden-Württemberg an jî wê hilbijartina belediya Eyalata Hessenê çawa be, hê ne zelal e. Ez hêvî dikim ku em bi hev re bikevin van hilbijartinan jî, çimkî em dikarin tenê bi hev re benda ji %5 derbas bikin.

Hevpeyvîn:
Seyîdxan Kurij

Marc Mulia

Marc Mula 36 salîye û mamostaye. Ew ji 1992 heta 1995 an di komîta rêvebira demokratîciwan-Cimanên Çep da cih girtiye. M.Mula ji 1993 heta 1999 an endamê partiya Keskan bû, lê jiber qerara leşkerşandina Yugoslavyayê ji Partiyê istîfa kiriye. Ew ji 2000 vir ve endamê Weqfa Rosa-Lixemburg ê NRW ye.

Marc Mula yek ji damezrenêrên Insiyatîfa „Alternatîfa Hilbijartinê“ û partiya WASGê ye û niha kandîtatê hilbijartina Parlamentoya Almanya ye 2005 an e.

Xortên Duhokê: Eger Erdogan mêre bila leşkerê xwe bîne Kurdistanê!

Jibo derxistina leşkerê Tirkan yê ku ev çend sale li başûrê Kurdistanê ye, beriya çend rojan me zanîbû ku Navenda Bilind a Lawan li Duhokê (YLDK), îmzeyên xortan kom dîke û ligor pêzanînen me ta niha bi deh hizaran îmzeyên keç û kurên Duhokê kom kirine.

Roja çarşemba 20.7.2005an mewek Peyama Kurd jibo pêzanînen liser vê meseleya girîng, bi rêya telefonê peywendi bi serokê lawên Duhokê Teymûr Teymûr re kir û me ev pirsên xwarê arasteyî birêzî kirin:

Peyama Kurd: Hûn dixwazin leşkerê Tirkan ji herêma Kurdistanê derkeve, jibo vê yekê we çi kiriye, yan hûn çi dikin?

Teymûr Teymûr: Em wek Navenda Bilind a Yekîtiya Lawan li Duhokê, bi çend çalakîyan rabûne. Ji wan çalakîyan me bêtirî 50 hizar imze li diji hebûna leşkerê Tirkî komkirine.

Em wek lawên Duhokê bi can û bi xwîn amadene û dibêjin; êdî dem hat ku leşkerê Tirkî ji axa me derkeve, ev qonaxa yekemîne.

Di qonaxa duwemîn de emê van daxwayîzen xwe pêşkêşî parêzgarê Duhokê bikin, ewê bi

rêya xwe bigihîne birêz serokê Kurdistanê û Parlemana Kurdistanê, da ku parlemen biryarekê derxîne jibo ku Tirk hêzên xwe ji Kurdistanê derxînin.

Eger piştî vê ji leşkerê Tirkan derneket, li wan ciyên ku leşkerê Tirkan lê heye emê dest bi mangirtinê (dorpêçkirin) bikin.

Eger ev ji sernegirt emê rêyê li wan bigirin û em nahêlin ku xwarin û vexwarin bigihîje wan, jiber ku bi dîtina me, mana leşkerê Tirkan Serweriya Kurdistanê kêmtir dîke.

Ji bilî wê, ji ber hebûna vî leşkerî li welatê me ziyaneke mezin digihê gundiyan Kurdistanê.

Beriya ku Tirk ji Kurdistanê derkevin hûn daxwaza ziyani (tazminatê) ji Tirkan nakin?

Emê di pêşerojê de vê ji bikin, lê niha me divê ew zû ji welatê me derkevin.

Nameya we ji leşkerê Tirk û Erdoganî re çi ye ku dibêje; mafê me heye em biçin Kurdistanê?

Her çende ku Emrîka ji bersiva wan daye û jê re gotiye ku: „Hûn nikarin bîn başûrê Kurdistanê“.

Eger Erdogan mêre bila were û leşkerê xwe ji bine, ewê bibîne

emê çawa wan birawestinin!

Helbet careke din ji wan hewla hatinê jibo Kurdistanê dabû, lê bi zîrekî û hikmeta serok Barzanî wan nekaribû tiştêkî bikin.

Em wek leşkerê dagirker li vî eskerî temaşe dikin.

Hûn çi ji lawên Kurd ên beşên din û yên li derveyî Kurdistanê re dibêjin?

Em pêxweş in, xortên Kurd li hemû cihanê beşdarî ligel me bikin û dengê nerazîbûnê bilind bikin.

Meş û xwepişandanan bikin, beyannameyan derxînin û çalakîyan bi encam li diji kiryarên eskerê Tirk bidin.

Jiber ku ev pîrsek netewî ye û girêdayî çî partîyan nîne.

Mana vî leşkerî ziyaneke digihîne meseleya Kerkûkê ku ber bi çareserkirinê ve diçe.

Dewleta Tirk ji bi rêya vî leşkerî hewil dide ku kêşeya Kerkûkê aloz bike.

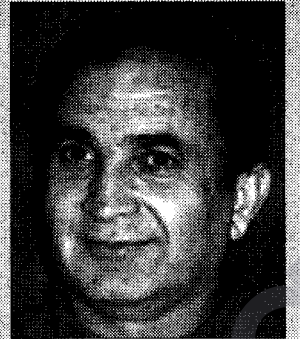
Zor sipas, em ji bi dil û can bi we re ne û hêviya serketinê ji we re dixwazin.

Teymûr Teymûr: ez ji sipasiya we dikim.

**Hevpeyvîn:
Silêmanê Alîxan**

analîz

Nizar Caf

Federalîzma Kurdistanê bi Kerkûk ve yan bi Îslam ve!?

Digel nêzikbûna dema diyarkirî jibo danîna destûra bingehîna dewleta Îraqê, li vir û li wir hizir û birên cuda cuda derdikevin holê, digel hindê ku serokatiya siyasiya Kurd, her tim gelê Kurd piştrast dîke û girêdana xwe bi daxwaziyên serekî û stratejîk dupat dîke. Lê derbirînen siyasiyên cor bi cor yê berpirsiyarên Îraqê, gelek bi ronî dijatiya daxwaziyên serekîyên gelê Kurd dikin. Helbet li vir em naxwazin li helwesta Ereben Sunne binerin, çonkî wan helwesta xwe ya neqebûlîkirina hizra federalîzmê gelek bi ronî eşkere kir û danî berçav.

Tiştê balkêş li vir, helwesta Ereben Şîa ye bi hemû arasteyên xwe yê cuda cuda ve. her di van çend rojên dawiyê de, wan sê nerînen siyasi di derbareya federalîzmê û nivîsina destûrê de anîn zimên ku bi vî şeweyî bûn:

1- Muqteda Sedîr ji nûnerê Neteweyên Yekbûyî „Eshref Qazî“ re ragihand; „Divê federalîzm bi gorî xwesteka xelkê be û rêz li raya wî xelkî bê girtin.

2- Ebdulêzîz el-Hekîm yê Serokê Civata Bilind a Şoreşa Îslamî li Îraqê, ji malpera „Resa“ re ragehand; „Hikumeta nû ya Îraqê dê; Komarî.. Federalî.. Îslamî be.

3- Emar el-Hekîm kurê Ebdulêzîz Hekîm bi eşkereyî li bajarê Nefes ragihand; „ya ku hin kes dibêjin ku Kurdistan wek herêmeke taybetî dibe û beşên din yê Îraqê dê liser bingehê parêzgehê birêvebiçin, me ew qebûl nîne“.

Ev ji bilî derbirîna Sîstanî ku dibêje; pêwîste di nivîsina destûrê de em girêdayî ayîna Îslamê bin, herweha ew derbirînen pîr wate yê Ibrahim Cafî derbareya meseleya federalîzm û Kerkûkê, ku tenê bêhna dijayîtkirina daxwaziyên Kurdan jê tê. Loma eger em naveroka wan derbirîna fam bikin, emê bizanin ku yek araste û yek mebesta wan heye, ew jî danîna astengên di rêya daxwaziyên girîngên gelê Kurd de.

Helbet dema Ereben meseleya Îslamê tînin holê, her jibo wê mebestê bi kar tinin a ku Muawiye yê kurê Sofyan bi karani û Quran liser Rîm û Şûr bilind kir ta ku leşkerê Îmam Elî ji bin bibel. Iro jî bi heman mebestê, Îslam li diji gelê Kurdê musliman tê bikaranîn.

Ew dixwazin bi navê Îslamê, wan Ereben ku rijîma Be's a faşî anîne Kerkûkê bikin xudiyên Kerkûkê, bi hêceta wê ku ew jî birayên me yê musliman in û wek Ereben dibêjin „tiştê derbazbûyî Xwedê lê borî“.

Çîrokek heye dibêje; „Miroveki xaniyek û du kurên wî hebûn. Dema ew mirî, herdu birayan xwestin wî xanî liser hevdu dabeşkin, birayê mezin ji birayê xwe yê biçûk re got; bira min qebûle ku jiber deriyê derve yê hewşê ta jorve bila bo min be û ji ser bani ta asman bila ji te re be! Ereben jî dixwazin vî çîrokek liser me dubare bikin.

Erebên Şîa ku ev bi sedan sale, Ereben Sunnî zûlm û sitemê li wan dikin û bi çendî şeweyan fêlbazîyan lê dikin, li ciyê hindê ku wek hevşengî temaşey Kurdan bikin, ew dixwazin me bi Dolari qir bikin, ew wesa fam dikin ku xelk wê di guhê gay de razaye, îca ewê bi kêfa dilê xwe bi xebitîn jibo tîkdana mafên gelê Kurd.

Helbet di herêma de tenê neteweya Kurd qazanc ji Îslamê wernegirt, lê neteweyên din mîna Ereben, Faris û Tirk an qazanc ji Îslamê wergirt û dewletên xwe yê netewî pê avakirin. Niha ji piştî wan hemû karesat û malwêraniya bi ser gelê Kurd de hatine, ew dixwazin bi heman mebestê dest û piyên me girêdin û şerê Musliman û Kafiran digel me bikin.

Di rastî de ew nameya ku gelê Kurd dixwaze arasteyî hemû birayên musliman ên Ereben, Faris û Tirk bike ewe ku; em hemû birayên di ayîn û beriya wê jî di mirovatiyê de û em hemû di yek Yezdan de.. hevbeşin. Lê ne di yek ax û maf de!

Fermandarê Giştî yê Pêşmergeyên Zêrevan General Ezîz Weysî:

“Em jibo parastina Kurdistanê amade ne”

Em bûne mêvanê Serleşkerê Giştî yê Pêşmergeyên Zêrevan General Ezîz Weysî Bani. Ew ji gundê Baniyê ye. Di 20 saliya xwe de çek hilgirtîye. Di gelek pêvajoyan re derbasbûye û ew niha di temenekî ciwan de bûye general. Ew fermandariya 23 hezar Pêşmergeyên Zêrevan dike. Ezîz Weysî ne leşker û generalekî hişk e. Ji yana wî rengîn e. Ew di zemanê xwe yê vala de, bi zarokên xwe û geşkirina gundê xwe re mijûl e. Pêwendiyên wî, ji leşker û generalan bêhtir, li gel rewşenbîr, nivîskar û rojnamevanan hene. Ew dixwaze gundê xwe Baniyê, yê ku gelek caran hatiye şewitandin, careke din şin bike. Keda bav û bapirên wî di wê axê de heyê, jiber wê yekê ji ew bi hezkirineke mezin, weke zarokeke xwe li Baniyê dinere. Her kesê ku dibe mêvanê wî, di gundê Baniyê re derbas dike, zevi û darên ku nû hatine çandin, gav bi gav bi wan dide nasandin. Lewma ji ew bi navê Ezîz Weysiyê Bani tê binavkirin.

Kak Ezîz generalekî nefisbiçûk, dilsoz, ciwan û mêvanperwer e.

Wî bi kêfxweşî pêşwaziya me kir û bi wê nefisbiçûkiya xwe diyar kir ku ew amade ye bersiva hemû pirsên me bide.

Ew bi xwe kurê pêşmergeyê navdar Weysiyê Bani ye. Weysiyê Bani, li herêma Behdînanê pir tê naskirin û hezkirin. Ew li navçeya Garê şehîd ketiye û cihê cenazeyê wî heya niha ne diyar e.

Pêşmergeyên Zêrevan piraniya herêma Kurdistanê û hinek bajarên Iraqê diparêzin. Me di derbarê Hêzên Zêrevan û hinek pirsên din yê taybetî de ev hevpeyvîna jêrin ligel General Ezîz Weysî çêkir:

Peyama Kurd: Me xwest em destpêkê bizanibin, tu çawa gihiştî ve astê, tu bi xwe kurê şehîdekî yî, şehîd Weysî, gelo bandora bavê te di ve yekê de heyê?

Ezîz Weysî Bani: Ez bersiva ve pirsê bi du beşan didim, ez ji malbatek şoreşger tîm, malbatek her dem di nava xebatê de. Ez ji zaroktiya xwe de di nava şoreşê de me. Ez di nava şoreşê de çêbûm, perwerde bûm, di vir de tesîra bavê min rehmîti gelekî mezin e.

Ya din, dema ku hûn dipirsîn, ez jibo xatirê bavê xwe bûme fermandarê leşkerî, ez bawer nakim, tiştekî wisa nîne ku ez jibo xatirê bavê xwe bûme serleşkerê. Ez bi xebat, ked û têkoşîna xwe gihiştim ve astê. her wiha baweriya min a bi xebat û berpirsiyariyê rê ji min re vekir ku ez xwe bigihînim cihekî wiha.

Qet te û bavê xwe we bi hev re pêşmergeyê kir, dema ku ew pêşmerge bû tu çend salî bû yî?

Dema ku bavê min şehîd ket ez 12 salî bûm. Min bavê xwe gelekî kêmtir dît. Bavê min ji min re weke sembolekê bû. Kesên ew dîtibûn û bi wî re jiya bûn, her dem ji min re behsa wî dikirin. Malbata me bi xwe pir behsa wî dikirin. Bêguman tesîra ve yekê liser avakirina şexsiyeta min hebû. Belkî ev tesîr ne yekser be, lê jiber ku pir bi başî behsa wî dihate kirin, min her demê weke kurê wî dixwest xwe bigihînim kesayetiya wî.

Bavê te di kîjan şerî de û li kuderê şehîd ket?

Ew li devera Garê, li gundê Misiran şehîd ketiye. Li wê herêmê bavê min û pêşmergeyên

din, hizir û bîrên Kurdayetiye belav dikirin. Gundî fêr dikirin çawa ligel şoreşê alîkar bin, dijmîn bi gundiyan didan naskirin. Liser xweşiya azadiyê û mafên mirovan jibo wan diaxivîn, Kurdistan welateke û mafê Kurdan heyê ku bibin xwediyê welatekî serbixwe û liser gelek mijarên din ji gundiyan re diaxivîn. Li wî gundî ku dikeve bakurê Etrûşê û başûrê Garê, leşker dikevin gund û şer derdikeve. Jibo ku pêşmergeyan biparêze bavê min heya dawiyê liberxwe da û şehîd ket. Pêşmergeyên mayî xwestibûn cenazeyê bavê min bi xwe re bibin, lê jiber ku hejmar wan hindik bû, nikaribûn bibin, ew li wir veşartibûn. Di wî şerî de gelek leşker hatibûn kuştin. Ew ketibûn nava gundiyan, gundî girtibûn, bi pey erebeyan de kişandibûn û bi dara ve kiribûn. Êşkenceyek mezin li wan kiribûn. Piştî ku wan cenazeyê bavê min dîtibûn, matmayî mabûn û bawer nekiribûn ku bavê min şehîd bûbe. Cenazeyê bavê min tevî kurê muxtar bixwe re biribûn, jiber ku şer li mala muxtar destpêkiribû. Piştî ew ji kuştin. Ligor ku min bihîst cenazeyê bavê min birine Şêxan, lê heta niha em nizanin ew li ku veşartiye. Me gelekî hewl da em cenaze bibînin lê mixabin heta niha me nedîtîye. Piştî me Şêxan rizgarkir em gelekî lê geriyar lê me nedît.

Tu pir hez dikî cihê cenaze bizanibî?

Ew hisrekeke jibo min. Min pir ji bavê xwe hezkiribû lê min ew nedîtibû. Ez ji hezkirina bavekî dîr bûm. Min pir hez dikir ez ligel wî bim. Heta niha ji di xewn û xeyalê min de bavê min zindî ye û weke ku ew herdem

nêzîkî min be.

Pêşmergeyê û şehadeta bavê te bûn sebeb ku tu bibî serleşkerê pêşmergeyan?

Dema ku min dest bi pêşmergeyê kir, min nizanibû ku ezê bibim serleşkerê. Serleşkerî tucaran jibo min nebûye armanc. Herdemê min hezkiriye ez pêşmerge bim û ji gel û welatê xwe re xizmetê bikim. Tucaran jibo ku ez bibim berpirsiyarekî bilind ez nexebitîme. Lê min xwestiye ez di rêza pêş de ci bigrim û fedekariyê bikim. Ne tenê di warê pêşmergeyê de, di hemû waran de.

Tu di çend saliya xwe de bûyî pêşmerge?

Min çavên xwe vekirin min dît ez di nava pêşmergeyan de me. Min çavên xwe di nava şkeftan de, di nava top û teyaran de vekirine. Di sala 1982 de min dest bi karê rêxistinî kir. Di sala 1986 de temenê min 20 sal bûn, grupa me êşkere bû, hinek hatine girtin, hinek îdam bûn, wê demê di nava xwendekaran de berpirsiyariyê min ji hebû, ez di wê salê de tevî pêşmergeyan bûm.

Tiştê bala min kişand, tu bi xwe serleşkerê pêşmergeyan î, lê tu pir piştigiriya xebatên edebî, rewşenbîr û hunerî dikî, gelek dostên te yê nivîskar, hunermend û rewşenbîr hene, ev ji leşkeriyê bêhtir jibo te balkêş tê?

Eger ku ez ne pêşmerge bama, ezê edebiyatzan bama. Ezê bi edebiyatê re mijûl bibama. Lê zilm û zora liser welat û gelê me, nehîştî ji min wêjevanek derkeve. Min pêşmergeyê hilbijart. Eger ku ez di welatekî azad de bijiya, minê di warê edebiyatê de

xizmet bikira. Lê min nikaribû. Jiber wê yekê ez wê daxwaza di dilê xwe de bi rewşenbîr, hunermend û nivîskaran ve parve dikim. Yanî dixwazim daxwaza xwe bi riya kesên din binim cih.

Em werin ser Pêşmergeyên Zêrevan, ev hêz kengî û jibo çî hate avakirin?

Hêzên Zêrevanî berî rizgarkirina Îraqê ji hebû. Wê demê karê Hêzên Zêrevan parastina hinek cihê stratejîk bû. Ji Îbrahîm Xelîl heya Hewlêrê, Mesîf û hinek deverên din ji aliyê hêzên Zêrevan ve dihate parastin.

Hêzên Zêrevan ku hûn niha dibînin di sala 2003 de hate damezirandin. Di encama gotûbêjkirina mayîn û nemana pêşmergeyan de û wê rewşa wan di pêşerojê de çî be, di wê encamê de hêza Pêşmergeyên Zêrevan hate damezirandin.

Pêşmerge ne tenê hêzeke şer e, ew hêzeke avakirinê ye, hêzeke parastina mirove ji bin destê rêjîmeke dîktator... her wiha rola pêşmergeyan di rizgarkirina Îraqê de gelekî mezin e. Pêşmerge jibo azadiya welatekî û rizgariya miletekî hate avakirin. Jibo wan kesan bû ewê ku tedayî li wan dihate kirin. Jibo wan kesan bû ku bêpar bûn ji edaletê.

Pêşmerge ne bê sistem bû. Rêxistina pêşmerge ligor xwe bi sistemê xurt bû. Partiyek xurt û bi tecrube rêberiya hêza pêşmerge dikir. Gelek efsêr û serleşkerên mezin di nava pêşmergeyan de hebûn.

Piştî azadiya Îraqê şewazê pêşmergeyan cuda bû. Ji 1991 û vir ve şewaza pêşmergeyê cihê bû. Berê pêşmerge şerêkî partîzanî dikir. Berê demê dezgehên dewletê xerab dikirin,

niha wan demê dezgehan ava dike. Berê li dijî desthelatîyê bû, niha desthelatîyê diparêze. Jiber ku ev destelatî ya miletekî ye. Berî li dijî dîktatoriyetê kar dikir, niha avakirina sistemê demokratîk diparêze. Jiber wê yekê ev hêzên ku nû çêdibûn, ji hêz û sistema berê cidatir bûn. Pêşmergeyên Zêrevan di şertên wanî de hatine çêkirin.

Ez tiştêkî din ji bibêjim, pêşmerge bû kelem ku hêzên Tirkîyê derbasî Kurdistanê nebe. Eger ku ne ji hêzên pêşmerge ba, kê bixwesta wê ji xwe re derbasî Kurdistanê biba û bi kêfa xwe dagîr bikira. Ne tenê pêşmerge, gelek teşkilatên din ji hatine çêkirin. Di avakirina artêşa Iraqê ya nû de ji rola pêşmerge gelekî mezin e.

Bi kurtî hêzên Zêrevan beşekî ji hêzên pêşmergeyan e, ev hêza ku ne tenê şer dike, ew êdî bi karê parastina jingehê û sinorê jî radibe, bûye beşek ji avakirina dewlet û civakê. Hêzên Zêrevan jî ji wan teşkilatan e.

Eger xeterek cidî bê ser Kurdistanê, pêşmerge xwediyê wê hêzê ye ku biparêze?

Em ne di wê baweriyê de ne ku careke din Kurdistan rastî xeterek cidî bê.

Eger çêbû?

Eger çêbû, belê pêşmerge xwediyê wê hêzê ye. Baweriya me bi me tê, emê bikaribin Kurdistanê biparêzin.

Hûn girêdayî Wezareta Parastinê ya Îraqê ne, yan ji hikûmeta Kurdistanê?

Ligor destûra kati ya hikûmeta Iraqê, mafê Kurdistanê heyê bi hêzên xwe, xwe biparêze, ev ligor ittifaqa di navbera me û hi-

kûmeta Îraqê de pêk hatiye.

Em ji aliyê îdarî ve girêdayî Wezaretê Hundir ya hikûmeta Kurdistanê ne.

Ligor em dibihisin û dixwînin gelek hêzên pêşmergeyan çûne Îraqê jî, ew heya bi Fellûce û gelek deverên din çûne, rastîya wê yekê çiqas e?

Raste, di nava artêşa Îraqê de hêzên me jî hene, ew perçeyek ji artêşa Îraqê ne. Bi navê hêzên Kurdî tu pêşmergeyek neçûye Îraqê. Pêşmergeyên me di nava teşkilatên Îraqî de çihê xwe girtine.

Baş e, ew pêşmergeyên di nava artêşa Îraqê de talimatên xwe ji we distînin lê ji serleşkeriya artêşa Îraqî?

Her pêşmergeyekî di nava artêşa Îraqê de kar dîke emir û talimatên xwe ji artêşa Îraqê distîne.

Têkiliya di navbera we û hêzên Îraqê û hêzên Hevpeyman de çawa ye?

Bi giştî têkiliyê baş di navbera me de heye. Hêzên Zêrevan bi xwe di çerçevaya siyaseta hikûmeta herêmê de kar dîke, siyaseta hikûmetê beramber wan hêzan çî be, em jî ligor wê têkiliyên xwe birêve dibin.

Qet pirsgirêk di navbera we û hêzên hevpeyman de derketine?

Car caran tiştên biçûk derketine. Hinek cara şaşiyên teknîkî derketine, lê problemên kûr derneketine. Pêwendiyên me gelekî baş in.

Çi ferq di navbera Pêşmergeyên Zêrevan û Pêşmergeyên din de heye?

Pêşmergeyên Zêrevan ji aliyê Fermandariya Leşkeriya Kurdistanê ve hatiye wezîfedarkirin ku alikariya hêzên ewlekariyê bike. Em di gelek waran de bi karê pa-

rastin û ewlekariyê radibin. Em beşekî leşkerên Kurdistanê ne.

Di warê perwerdekirina leşkerî de qet ji derve tu aliyan alikariya we kiriye, weke Hêzên Hevpeyman?

Heya niha kesekî di warê perwerdekirinê de alikariya Pêşmergeyên Zêrevan nekiriye. Lê di nava me de gelek kesên xwedan dîplomayên bilind hene, hinek hene du zanîngê qedandine, hinek hene demeke dirêj ligel Hêzên Hevpeyman kar kirine. Lê em hewl didin di vî warî de hinek têkiliyan çêbikin. Belkî di warê teknolojiyê de tecrûbeyên me zêf bin, lê ji aliyên din ve tecrûbeyên Pêşmergeyên Zêrevan gelek e. Jiyane em fêrî gelek tecrûbeyan kirin. Pêşmergeyên me di gelek waran de şareza ne, têgihîştî ne.

Hêzên Zêrevan perwerdeyek Akademîk dibînin gelo?

Belê. Akademiya Zaxo ya leşkerî bi karê perwerdeya leşkeran radibe. Wekî din jî gelek pêşmergeyên me hene ji 30 salî zêdetir leşkerî kirine. Tecrûbeyek mezin li pey me heye.

Diyare hûn amadekariyên avakirina artêşekê dikin...

Em ji berê de artêş in. Parastina Herêma Kurdistanê barê ser milê me ye. Dema ku xeterêk liser Kurdistanê hebe, emê bi hemû hêza xwe ve parastina wê bikin.

Tu bixwe tucaran rastî sūkast an jî êrîşên bi armanc hatiye?

Gelek caran hewla kuştina min hatiye kirin. Ew kesên ku nexwestine Kurd azadiyê bibînin û îstîqrar li vir çêbibe, xwestine tiştên wiha bikin, lê bi serneketine û hatine girtin. Lê bi awayekî giştî jiyana me her di xeterê de ye. Ez ligel pêşmergeyên xwe gelek caran rastî xeterê hatime.

Kurdên ji beşên din yê Kurdistanê jî dikarin bibin endamê hêzên zêrevan?

Eger ew jiber hinek sedeman hatibe vir û bûbe hemwelatiyê vir, dikare bibe zêrevan.

Ligor tecrûbeya te ya şexsî, şertên serkeftinek leşkerî çine?

Bawerî, têgihîştina armancê û girêdana bi armancê ve, dilovaniya li hember gel bingehên serkeftinê ne. Her wiha leşkerê serkeftî, xwediyê çand û kultûrek berferehe jî. Zanebûna dîroka şeran, dîroka gelan, şarezabûna di warê civakî de, naskirina psikolojiya civakê û gelek taybetmendiyên din pêwîst in. Fedekarî pir girîng e.

Em dixwazin derbasî beşê diwemîn yê hevpeyvînê bibin. Jibo me derfet çêbû ku em çavdêriya jiyana te ya malbatî jî bikin. Diyare te mîzênêk baş di navbera jiyana leşkerî û mîzênê de çêkiriye. Ne zehmete ku tu di nava leşkeran de leşker û di nava zarokên xwe de jî bawekî dilovan bî?

Eger mirovek psikolojiya leşkeran baş nas bike, ew di ruhê xwe de pir dilovan e. Mirovê leşker ne ew e ku di aliyê xwe yê hisî de qels be. Ev yek jî aliyê zanistî ve hatiye îsbat kirin.

Dema ku tu li mal dimîni, tu zemanê xwe bi çî awahî ligel zarokên xwe derbas dikî?

Ez ji wan hez dikim. Hewl didim ku heyfa wan rojên ku ez ne li mal im, hilînim. Ez pir bi wan re mijûl dibim. Ew bixwe pir muhtacin ku ez ligel wan bim. Ez gelekî jî wan dût mame, niha dema ku ez diçim malê ez dixwazim baca wê demê jî bidim. Ez dixwazim zarokên min çavvekirî bin, xwedan biryar bin. Divê ew baweriya xwe ne tenê bi serleşkeriya min, lê bêhtir bixwe binin. Ez wan fêrî wê yekê

dikim. Belkî îmkane min tîra jiyana wan bikin, lê ez herdemê ji wan re behsa zorî û zehmetiyên jiyane dikim. Ez wan fêrî xizmeta gel û welat dikim.

Tu hez dikî ku zarokên te jî bidin pey şopa te û bibin pêşmerge?

Ez dixwazim ew bixwe wê biryarê bidin. Ew di pîlankirina pêşeroja xwe de azad in. Hêviya min ew e ku bixwînin. Eger ku şertên welatê me ne wiha bana, dibe ku ez jî nebûma pêşmerge. Lê em mecbûr in.

Tu ne poşmanî ku tu bûyî pêşmerge?

Nexêr. Ez kêfxweş im ku me sistemek leşkerî ya baş danî, me bingeha artêşekê danî û me pêşmergeyekî wiha afirand ku niha nimûneye. Min bixwe ev hêza leşkerî jî binî ve bi awayekî modern ava kir. Gelek caran dema ku leşkerên Emerîkî tîne cem me, li fedekarî û sistema me ya leşkerî ecêb dimînin.

Dema ku jiyana te ketiye xeterê, berî hertiştî çî hatiye bîra te?

Di wê kêliyê de ez bi tenê li reaksiyonê fikirî me. Pirsê ka çî lazime bê kirin, ketiye serê min. Ez jî wê pê ve li tiştêkî din nefîkirî me. Ne malbat û ne jî zarok hatine bîra min. Ez wê jî bibêjim ku ez tucaran ji mirinê netirsîya me. Di şerê azadkirina Îraqê de, jibo azadiya gelê xwe ez bi eşq çûme ser mirinê, lê şehadet nebû para min. Lê herdemê çavên min li pêş bûne, ne li paş bûne. Ez mirinek normal naxwazim, mirov her dimre, lê ez hez dikim ku şehadet para min be. Ezê qet ne razîbim ku ez bi hêsanî bimrim.

Tu kîjan serleşkerê navdar jî xwe re wek nimûne dibîni?

Barzaniyê nemir jibo min serleşkerêkî nimûne ye. Li di-

nyayê tevî kêr serleşkerên wekî wî hene. Eger mirov bikaribe hinek ji taybetmendiyên wî nas bike û pêk bîne, wê mirov bibe serleşkerêkî baş. Her wiha Serok Barzanî û Kak Nêçîrvan jî, ne bi tenê di karûbarê siyasî de, lê ew di karê leşkerî de jî serleşkerên jêhatî ne. Gelek caran di rojên pir teng de, Serok Barzanî û Nêçîrvan mil bi mil ligel me bûne û ji me re bûne nimûneyên fedekariyê. Her wiha Serokerkanê Artêşa Îraqa Federal, General Babekir jibo min dibistanekê mezin e. Ez ji wî fêrî gelek tiştan bûm. Demekê dirêj ez pir nêzîkî wî bûm û me gelek rojên teng ligel hev derbas kirin.

Tu dizanî xwarinê çêbikî?

Dema kes li malê nebe ez xwarina xwe bixwe çêdikim.

Tu çî çêdikî?

Şorbê çêdikim.

Em hêvî dikin, xwarina zêrevanan ne bi tenê şorbe be... (Em bi hev re dikenin)

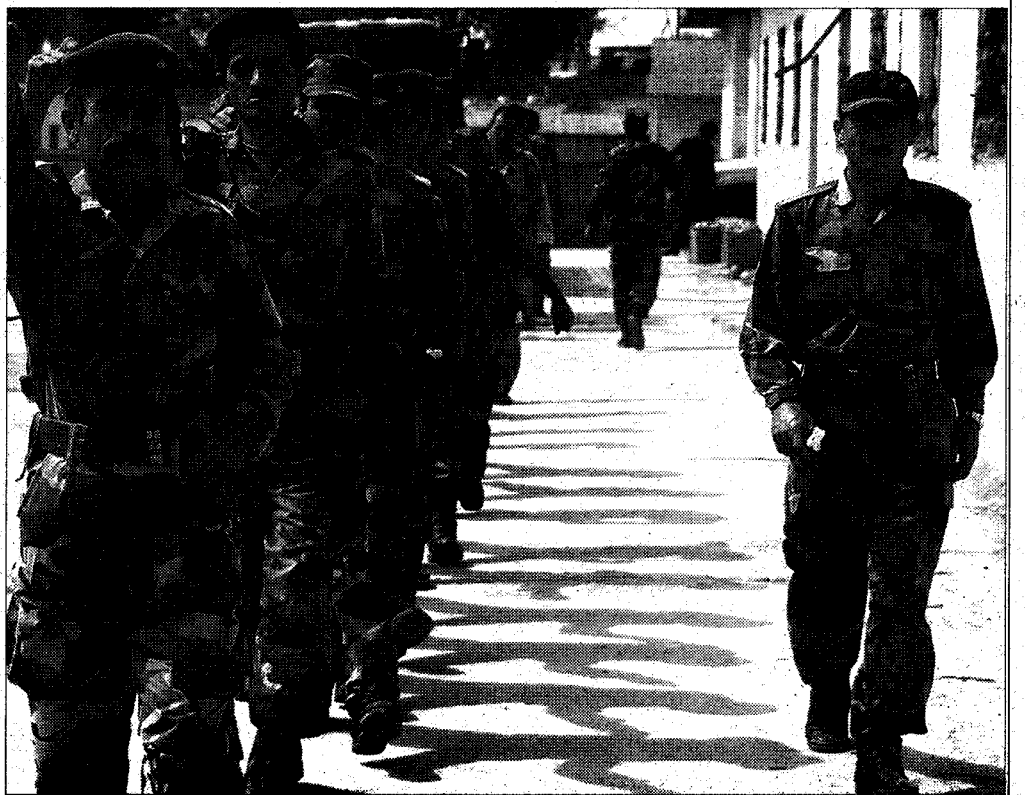
Tu li kîjan hunermendî/ê guhdarî dikî?

Ez li gelek guhdarî dikim, lê pir jî Şivan hez dikim. Ew bixwe dostê min e. Lê bi giştî ez li gelek hunermendan guhdarî dikim.

Em spas dikin ku we zemanê xwe da me û em hêvî dikin ku hûn her serkeftî bin.

Ez jî spasiya we dikim û hêvî dikim hûn demeke xweş li Kurdistanê derbas kin.

Hevpeyvîn: Ji Hewlêr - Başûrê Kurdistanê Delal Berzencî Dilbixwîn Dara

Siyam Fîdan: Hîkmet ji aliyê PKK ve hat kujtin

PK - Wek tê zanîn cigirê Serohê HADEPê û kevne PKKliyê berê Hikmet Fîdan li Amedê ji aliyê kevnehevalên xwe ve hate kujtin. Sedema kujtina wî evbû ku Fîdan rexne li PKK dikir û pêvajoya Imraliyê wek teslimiyet û îxanet dinirxand. Ligor daxuyaniya Partiya Welatparêzên Demokrat PWD, Hikmet Fîdan koor-dînatôrê wan ê Tirkîyê bûye, ew ji aliyê Osman Ocalan ve jibo ku cardin vegere nava PKK hatiye tehdîtkirin û piştî vegera xwe ji başûrê Kurdistanê ew bi destê hevalên PKK ve hatiye kuştin. Ligor gellek daxuyaniyan kesên ku ew kujtine jî diyar in û ew hevalên PKK ne. Liser kujtina Hikmet Fîdan, di çapemeniya Kurd û Tirkan de gellek hat nivîsandin û hemî rê û nîşanên kujtina Hikmet Fîdan jî xwe li PKKê digrin. Liser kujtina Hikmet Fîdan, xanima wî Siyam Fîdan di taziya wî de tiştên balkêş gotin û carek din eşkere bû ku Fîdan ji aliyê PKK ve hatiye kujtin û ev kujtin berdehamiya siyaseta tune-kirina doza Kurdan e.

X a n i m Siyam Fîdan, di taziya zîlamê xwe de dibêje „hefserê (zîlamê) min li dij şerê çek-darî derdiket, wî bawer dikir

ku Tevgera Civata Demokratîk a Leyla Zana berdehamiya tevgera kevn e û ew di demên dawiyê de pir dihat tehdîtkirin. Siyam Fîdan bi berdehamî dibêje „Hikmet bawer dikir ku şerê çekdarî zîlarê dide tevgera netewa Kurd e û PKK mudaxele yî siyaseta Kurdan dike. Herweha wî digot ku PKK tu tiştêk nedaye siyaseta Kurdî. Jiber ku ev dîtînen wî zîlarê dida, ji aliyê PKK ve hat kujtin“. Siyam Fîdan di hevpeyvîna xwe ya bi rojnama Tirk-Milliyetê re dibêje „ di van demên dawiyê de jibo ku em têkêvin nava Tevgera Civata Demokratîk a Leyla Zana, em dihatin tehdîtkirin“.

Ji aliyê din, kurê Hikmet Fîdan Zinar Tarîk Fîdan jî di hevpeyvîna de dibêje „bavê min li dijî Imraliyê bû û ev cîna-yet xuyaye bê ji aliyê kê ve hatiye kirin“. Zinar Fîdan di hevpeyvîna xwe de bi berdehamî dibêje „ bavê min ji aliyê PKKê ve wek xeter dihat dîtîn û jiber wê hat

kujtin. Bavê min dixwest ku Kurd xwe bi xwe îdare bikin, ne ku hinek ji jor de bî ser serê Kurdan û wan îdare bikin. Ew li dijî îdarekirina siyaseta ji Imralî û çiyayê Qendîlê bû. Helwesta bavê min pir sert bû. Ji 35 salan û bi vir de di nava xebatê debû. Ji dêvla tekoşîna çekdarî tekoşîna demokratîk diparazt. Bavê min jibo wan tehdîtek mezin bû, rêxistin ber bi parçebûnek mezin ve dibir. Ez bixwe bûm şahid gava dihat tehdîtkirin“.

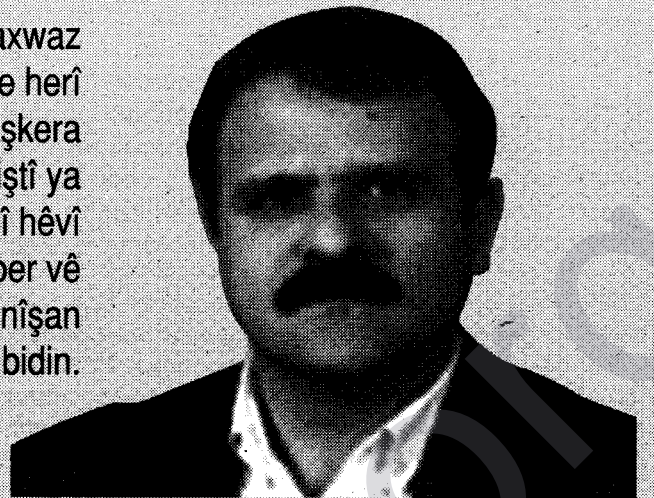
Zinar Fîdan ji aliyê ve behsa kujtina bavê xwe dike û ji aliyê din ve jî şeweyê kujtina bavê xwe bi vî awayî tîne zimên „bavê min bi tenê ji Amedê ditirsiya. Berî kujtina wî bi du rojan min pê re xeber da. Fikra çûyîna Amedê tunebû. Gotibû ku ewê here Ruhayê û ji wir biçê Ankarayê. Bavê min nedixwest biçê Amedê jiber ku ji Amedê bi taswas (dudilî) bû“. Ji aliyê din Zinar Fîdan di warê PWD de jî dibêje ku „ tu têkiliya bavê min û PWD bi hev re tunebû û liser navê wan tu xebat nedikir. Wek endamê PWD xuyakirina bavê min ran-tek siyasîye“.

Zinar Fîdan, di derbarê helwesta Kurdan de gazîndan dike û dibêje „ tepkî û helwesta lîdîjderketina kujtîna kêm e, ez dixwazim helwesta gelê be bilindtir bibê. Divê ev jibo Kurdan bibê destpêka helwestek nû. Helwesta rewşenbîran kêm e, dixwazim ev helwest zêdetir bibin“.

Di taziya Hikmet Fîdan de rêvebirên Tevgera Civaka Demokratîk Leyla Zana û hevalên xwe jî beşdar bûn. Leyla Zana ya ku di kujtina Hikmet Fîdan de tiliya wê jî heye, wek ku tiştêk nebûbe bi çend gotînen şahîk xwest dilê malbata Fîdan xweş bike, lê êdî listik û dirûtiya Zana û hevalên wê jî malbata Fîdan re ne xerîb bûn. Siyam Fîdan dibêje „minê Leyla Zana ji malê biqewiranda lê jiber hinek adetên me min ev tişt nekir. Ez zanim ku zîlamê min jibo tevlêbûna TCD dihat tehdîtkirin û tiliya wan jî di kujtina wî de heye“. Leyla Zana û hevalên xwe di deftera taziya de navê xwe nenivîsandin. Ev jî eşkere dike ku Leyla Zana û hevalên xwe ji kujtina Fîdan ne bêpar in.

Ji çapemenî û rayagiştî re

Em ji hikûmetê daxwaz dikin ku di demeke herî nêzik de qatilan aşkera bikin û ji rayagiştî ya demokratîk a kurdî hêvî dikin ku li hember vê cîna-yetê hişyariyê nîşan bidin.

Ji çapemenî û rayagiştî re

Em kesên ku navê me li jêr nivîsandî ye, kuştina cigirê serokê HADEPê yê berê Hikmet Fîdan ê ku jiyana xwe ji bo demokrasiyê û azadiya kurdan terxan kiribû, êrişeka ku li dijî nasnameya wî ya demokratîk, plûral û welatparêz bi nav dikin û ji aliyê kê hatibe kirin jî em vî cîna-yetê bi xurtî sermezar dikin.

Em ji hikûmetê daxwaz dikin ku di demeke herî nêzik de qatilan aşkera bikin û ji rayagiştî ya demokratîk a kurdî hêvî dikin ku li hember vî cîna-yetê hişyariyê nîşan bidin.

13.07.2005

Ismail BEŞİKÇI, Abdullah KOÇ, Abdullah SAYDIN, Abdülkadir İZOL, Abdülkadir POLAT, Abdülmecit KILIÇ, Abdülmelik FIRAT, Ahmet ARAS, Ahmet AVŞAR, Ahmet DAG, Ahmet ÖNAL, Ahmet Türk, Ahmet Zeki OKÇUOĞLU, Alaattin EPÖZDEMİR, Ali AL, Ali ÇİFTÇİ, Ali DÖNERTAŞ, Ali GÖL, Ali GÜNEŞ, Ali İNCESU, Ali KARACA, Ali KARDUKOX, Ali USTA, Ali YILMAZ, Amed TIGRİS, Atilla ÖZDOĞAN, Aydın BİNGÖL, Aydın DİNÇOGUL, Aydoğan İNAL, Azad FAZLİ, Bahattin GÜNEL, Bayram AYAZ, Behlül YAVUZ, Bekir UÇAR, Bekir ÜÇKEN, Bermal WELAT, Besime AKSOY, Canan UÇAR, Cemil EKER, Çetin BİNGÖLBALI, Çetin YURTSEVER, Çeto ÖZEL, Davut KOLUMAN, Deniz EKİCİ, Deniz KILIÇ, Derya BAYIR, Dilek İNCESU, Eli BURAN, Emrah KANISICAK, Ender YAGMUR, Enver KURTULUŞ, Enver YÜZEN, Ercan DEMİR, Erdal ATEŞ, Eşref DOĞANER, Eyüp BURÇ, Eyüp DEMİR, Eyüp KARAGEÇİLİ, Eyüp ÖZDÜNDAR, Fadil ÖZÇELİK, Faik BULUT, Fatih KARAGEÇİLİ, Fatma KARAHAN, Fehim IŞIK, Fehmi DEMİR, Fehmi IŞIKLAR, Fehmi KORKMAZ, Felat DILGEŞ, Ferhad HEQÎ, Ferhat SAGNIÇ, Firat OZAN, Günay ASLAN, Habip GEYİK, Hacı Ali ÖZHAN, Hakki Lahlan, Halis YILMAZ, Halit TEMLİ, Hamdullah YUMLU, Hanife YILDIRIM, Hasan BİLDİRİCİ, Hasan DERE, Hasan Hayri ALKAN, Hasan KAYA, Hizmi ÇINAR, Hülya ÇABUK, Hüseyin DOĞAN, Hüseyin OLAN, Hüseyin ÜNAL, İbrahim AKSOY, İbrahim GÜÇLÜ, İbrahim İNCE, İbrahim KÜREKEN, İbrahim SEVEN, İbrahim Sinemillioglu, İbrahim XELİFE, İhsan URAZ, İshak TEPE, Kamuran ÇETİNKAYA, Kasim ARAS, Kaya MUŞTAKHAN, Kemal BİLGİÇ, Kemal BURKAY, Kemal DEMİRDÖĞEN, Kemal KODİN, Kemal Parlak, Kenan Fani DOĞAN, Laleş FİDAN, Levent KANAT, Lokman POLAT, Lüt- fi GÜVERCİN, M. Zeynettin UNAY,

M. Ali EREN, M. Sait KARABAKAN, M. Salih EROL, M. Şefik ÖNCÜ, Mahir ARSLAN, Mahmut CAN, Mahmut KILINÇ, Medeni AVCI, Medeni AYHAN, Mehmet AKAR, Mehmet Ali KUT, Mehmet ÇİFTÇİ, Mehmet Emin SEVER, Mehmet METİNER, Mehmet POLAT, Mehmet SONUÇ, Mehmet Şerif MUŞTAK, Mehmet ÜNLÜDERE, Menaf AVCI, Mesud KAYA, Mesut ÇELEBİ, Mesut TEK, Mesut ZILAN, Metin Ayhan, M. Nureddin Yekta, Murat DAGDELEN, Murat SATIK, Mustafa AKGÜL, Mustafa ALADAG, Mustafa AYZIT, Mustafa SARICA, Mükrimete TEPE, Müslüm YILDIRIM, Necmeddin ALP, Necmi AKSOY, Nejdet BULDAN, Nezir ARAS, Niyazi BULGAN, Nizamettin MASKAN, Nuran MARAŞLI, Nurettin ÖZER, Nuri SİPAN, Orhan KILIÇ, Osman AYDIN, Osman AY-TAR, Osman ÖZBEY, Ömer GÖKALP, Özcan Soysal, Ramazan SÖNMEZ, Raşit GÜLERYÜZ, Recep DOĞANER, Recep Maraşli, Reşit ARSLAN, Reşit DELİ, Rizgar WELAT, Rojhat FİDAN, Roni DEMİRBAG, Ruşen ARSLAN, Sabahattin MEŞE, Sabri YAVUZ, Sacit GÜNEŞ, Sait AYDOĞMUŞ, Salih DÜNDAR, Salih YALÇINKAYA, Salih ÖMERİ, Selahattin ÇELİK, Selim BAKAÇ, Selim ÇÜRÜKKAYA, Serap ARI, Sercan KAYA, Serhad AMEDİ, Sinan HEMBER, Sincar KAYA, Siracettin KIRICI, Sirri SAKIK, Siyam FİDAN, Suat ÇETİNKAYA, Süleyman TEKİN, Sakip UZUN, Şemsettin TUNÇ, Şerafettin ELÇİ, Şivan DOĞAN, Şükrü GÜLMÜŞ, Tacettin DEMİR, Talat TEPE, Tarik EKMEKÇİ, Turan Sarı-mur, Ümit KAYA, Vefa ÇABUK, Veli Haydar GÜLEÇ, Veysel ÇAMLİBEL, Yaşar GEYLANŞ, Yaşar KAYA, Yaşar ÖZCAN, Yılmaz ÇAMLİBEL, Yüksel HAN, Zeki DÜNDAR, Zeki ÖZTÜRK, Zeki UZUN, Zerdeşt HACO, Z. Abidin KIZILYAPRAK, Zinar FİDAN, Ziver DAG, Ziya BALKAN, Ziya LAÇIN, Seyidhan Kurij

Jinekolog, mîrekolog, dinckolog. Prof. Dr.

Fatê Were Civatê

Xaltika Fatê,

Derdekî min gelekî giran heyê. Ez nizanîm çilo ji te re bêjim. Ez Mêreki Kurd im. Ya rastî, Kurdekî bi simbêl û serbilind im. Min wilo ji

Şêxbat

bav û kalê xwe dîtîye. Yanî her mêrê Kurd pêwîste simbêlên wî hebin. Ez wan seh dikim, hine dikim, serê wan bi dimsê hişk û tûj dikim. Heya vir hertîşt xweş û rind. Lê belê wextê ez derdikevim der ev bênamûsên Tirkan dibên qey ez ji ji wanîm û silavan didin min. Ez silava wan vengerênim lê serê min dikeve belayê. Û dema ez û hinek Alaman bihevve şer dikin sixêfan ji min re dibêjim û dibên pis TIRK. Îcar ez mame heyirî. Ez simbêl jêkim wê bapirê min bê xewna min û ez wa berdîm divê ez hinek kesan bikujim. Ez ketim tor û bextê te. Ez wek hinek xwendevanên te nîfiran li te nakim û sixêfan ji te re nabêjim. De îcar ez û simbêlê xwe li vir li benda şîreta te ne. Mahmûdê Simbêldirêj/Almanya

Lao Mahmûdê simbêlboq, malneketo min simbêl dîtin lê simbêlên bi dims nedîtine haa! Malneketo carna bê simbêlên xwe ne bi dimsê, lê bi şîrêza (zeng) Japonî tûjbike jibo

simbêlê te wek xiyarên Mêrdîne rep û xweşik bibe berxê mino! Ne hewceyî tu ji risqê zarokên xwe dimsê bidizî û pê simbêlê xwe tûj bikî. Heger tu dixwazî go Tirk silavê nedin te wî çaxî simbêlê xwe kesk û sor û zer boyax bike û bi vî awayî yan wê Tirk silavê nedin te û yan ji wê te bikujin û tê ji wan xilas bibî. Te go Alman ji te re dibêjin „pis Tirk“? Waaa! Ê lao xwedê daye te lê tu nizanî bixwî haa! Ez ji dêvla te bim, ezê liser aniya xwe binivîsim „Almanya a Tirkan e!“ û simbêlê xwe babidim. Belkî bi xêra te Alman bibin dijminên Tirkan û alîkariya me Kurdekan bikin qurban! Tu bi a xaltika xwe bike. Simbêlê xwe wek xincerê tûj bike û wek Tirkeki êrişî Almanan bike da Tirk û Alman têkevin nav hev û qira hev binin. Bi xwedê wê navê te tekeve dîroka dinyayê û heta insanetî hebe wê ji te re bêjin Mahmûdê Simbêljehr! Belkî tu xelata Nobelê ji bigrî haaa!!!

Xaltika Fatê, ez nizanîm çiqasî rast e lê derûdor dibêjin tiliya hevalan di kujtina Hikmet Fîdan de heyê. Internet-mînternet, rojname-mojname. kovar-movar, partî û martî hemî dibêjin ga Osman ew tehdît kiriye û jibo xwe bi Koma Komelên Kujtinê şêrin bike bihevve ew dane kujtin. Ez nabêjim haa, bi serê te xelk û alem dibêjin! Hinek ji dibêjin tiliya Leylokê û Zibêr Dardar ji tede heyê, lê liser bextê wan

be! Min ji wan bawer nekîr. Min go a baş ez ji Xaltika xwe Fatê bipirsim û binerim bê ka îstixbarata wê çawayê. Êêê, de ka rastiye bêjel!

Eyşana Gotingerok / Amed

Lao ma kujtina xelkê bi serê te ketiye hey gewende! Hevalên wan zêdene ma wê wan bikin dermale, jixwe wê wan bikujin ma wê çibikin! Eyşana Gotingerok, ma Koma Komelên Kujtinê îro dest bi kujtinê kiriye porkurê! Ji roja go derketine û heta bi îro teqûreqa wan e. Bixêr, kengî go Kurdên bakur hemî kujtin îcar wê berê xwe bidin başûr, rojhilat û rojava û piştê ji wê wek Japonan xwe „harakîrî“ bikin! Te go ga Osman ew daye kujtin? Na yahoo! Ê kecko ev xelk û alem ji pir fesadiyê dikin haa! Mane navê wî liser e, ma kesên GA karin mirovan bikujin qey! Rebenê ga Osman divê berê bibe Gamêş heta go karibe hinekî har bibe û êrişî xelkê bike ma ne wiloye! Ê lao belkî rebeno poşman bûye, bêriya birakê xwe kiriye, bêriya masiyên Ruhayê kiriye û dixwaze çixkosteyê bixwe ma nabe! Lao wele hûn bêbextiyan dixin stuyê Leylokê û Zibêr Dardar haa! Pir pir jibo xwe liber dilê Serokê Koma Komelên Kujtinê û dewleta bêbînî şêrin bikin û hew! Heta niha pênc hezar ji hevalên xwe kujtîbin bila bibe 5001 ma qey dinya xeradibe! Îcar Eyşoka Gotingerok, Heta go ev partî û rêxistinên din ker û lal bin, wê Koma Komelên Kujtinê gellek hefsaran têxe stuyê kurê ciwamêran û wan ji Demokratîkîmhûriyetê re bike qurban! Ma ne raste Eyşokê!

Remildank

Beran (21.03-20.04)
Hûnê îro dilzîz û ruhtenik bin. Hûn karin derkevin seyranê, kesên balkêş binasin û kêfê bikin.

Gamêş (21.04-20.05)
Hûnê raserî pêşketinên bi heyecan bîn. Bernameyên nûjen têxin jiyanê, tiştên baş biafirînin.

Cewî (21.05-21.06)
Hûnê ji pîrsîrekan xilas bibin. Dilê hezkiriyê/ya xwe nehêlin. Xwedî armanc û helwest bin.

Kevjal (22.06-22.07)
Ji bo pêşerojê armancên we pir in. Bi hiş û aqilmendî hûnê bighên armancên xwe, xwedî rik bin.

Sêr (23.07-22.08)
Xwe û derûdora xwe nexin zorê. Hûnê nûçeyên xêrê bistinin û bi heyecan têkevin nav keftelefte.

Simbil (23.08-22.09)
Dên û bala xwe bilindtir bikin. Pîrsîrekan xweyên aborî zêde mezin nekin. Erênî û dûrbîn bin.

Mêzên (23.09-22.10)
Hûn bi biryar û xwedî helwest in. Bi erênî û sempatiya xwe hûn bala gellekan dikşînin ser xwe.

Dûptîsk (23.10-21.11)
Rojek xweş e. Hûnê giraniya xwe bidin başkirina aboriya xwe. Çavê gellekan li ser we ye.

Kevan (22.11-21.12)
Wê nûçeyên bi heyecan ji we re bîn. Ji bo xebatek bi berhem rojek xweş e. Pêşniyazî hene.

Kovî (22.12-19.01)
Endîşeyên we zêde dibin. Bala xwe bidin ser tiştên baş, ji xeyalan bidîr kevin, guh bidin xwe.

Satîl (20.01-18.02)
Kefa we li cî ye. Têkiliyên we û hezkiriyê/ya we germtir dibin. Destbela nebin, bêhnfrehiş baş e.

Masi (19.02-20.03)
Xwe ji nav his û xeyalên kûr derxînin. Nedin dû bûyeran, erênî, xwedî helwest û bi biryar bin.

Çengelpirs

Nexweşiyek	Lîstîkek qelemaçan	zanyar	Kurte nivîsa mînakê	Çilrojî	Bawerî	Heywanek	Tiştên şewitandinê	Tûjî, na
Hunermendê li wêne								
Mebûs, nûner				Kevne dewletek Kurd			Tipek	
Hawar			Istîqameta balfirê	Alet, alav				Deng, awaz
			Fermana rûniştinê			Ji niha pê de	Bajarkî Kurdistanê	
Madeyek kimyewî	Navek jinên Awrûpî		Şewe, hawe	Kevnemi-letek Latîn Amerîkî	Hawe, terz			
						Pêskirasê jinan		
Tama aroma	Şemsîye, çetir				Sebzekyek tûj			
				Nefret, gazez, rik				
Erd, zevî	Erd, Xaq	Navê darekê	Heywanek di nav avê de dijî					
Heram				Plaka Swêdê	Girêdank, gihinek			Tipek
Şewata dil								
			Beredayî, eware					

Pêkenok

Tiî

Di karxanê (febrîqe) de tiliya Teyfo jêdibe. Hevalên wî hemû lê kom dibin, tiliya jêkirî dixin nav qeşayê (cemedê, bûzê) û berê xwe didin nexweşxanê. Tiliya jêkirî didin Doktor. Doktor lê dinere:
- Pir baş e, tilî pirr paqij e, ma ka nexweşê we li kuye?
Hemû ecêbmayî dimînin.
- Nexweşê çî? Ma divê me nexweş ji baniya?

Qezayek rengîn ya Kurdistanê: Mîdyad

Amedekar:
Memet Çetîntaş

Mîdyad bi dîmena xwe ya efsanewî, bi îmariya xwe ya dewlemend qezayek şêrîn a bakurê Kurdistanê ye. Mîdyad bi pirçandîya xwe, bi pirnisitiya xwe, bi kultura xwe ya dewlemend meriv dibe kûrahiya dîrokê.

Ligor zanyaran navê Mîdyadê cara yekem berî zayîna Îsa di navbera sedsala 13 û 9an de di tabletên Asûriyan de hatiye dîtin; ligor tabletên Asûriyan Mîdyad tê wateya bajarê ji şikevtan yanî „Matiate“.

Padişahên Asûriyan hertim xwestine vê heremê zefî bikin û dewlemendiya wê talan bikin. Padişahê Asûriyan Aşurnasipal II berî zayîna Îsa di sala 879an de bi serfirazî dibêje ku: „*Min Matiateyê (Mîdyadê) û gundên li derûdora wê girt, min gelek xenîmet bi dest xist û min ji wan xûgî û bac girt.*“

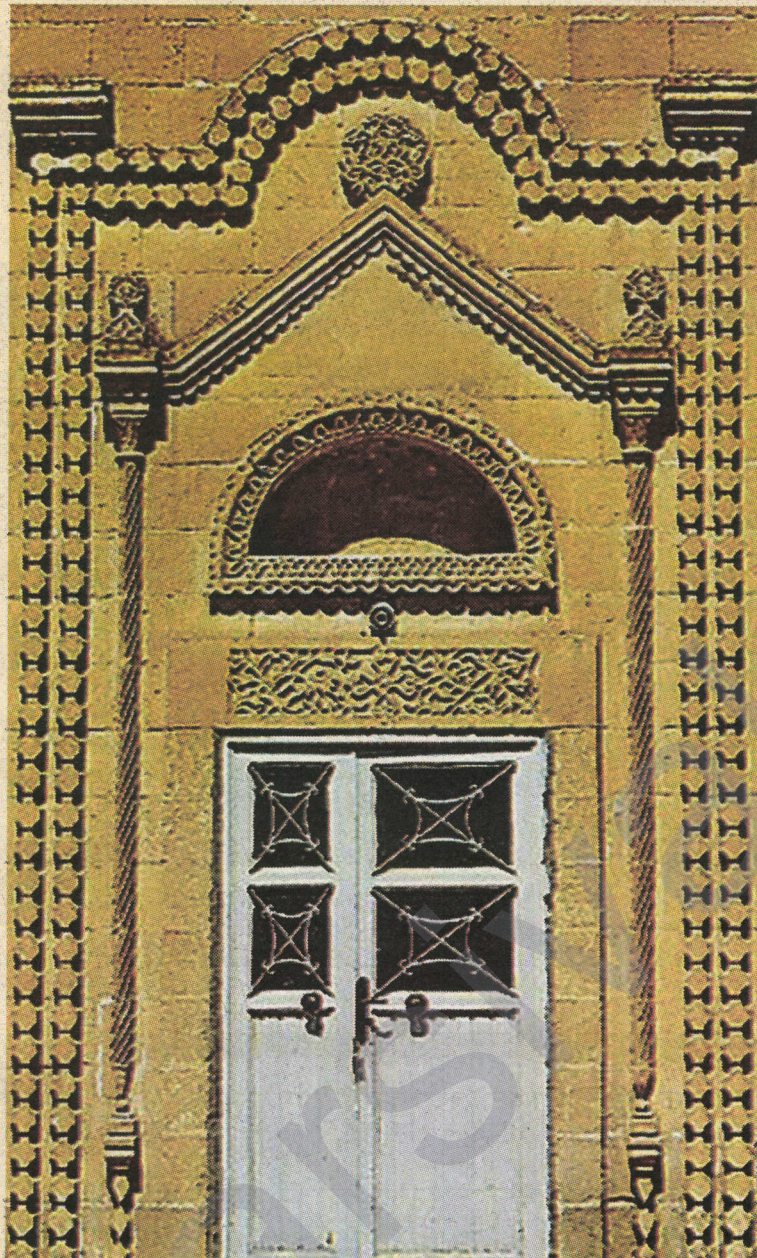
Mîdyad jiber ku li cîhwarê herî kevn yê cîhanê li bakurê Mezrobotanê cîh digre ji hêla gelek împaratoriyên cûrbecûr hatiye zefîkirin. Artêşa îslamê piştî zayîna Îsa di sala 640an de dikeve Mîdyadê.

Mîdyad sala 1810an dibe qeza û sala 1890î rêxistina xwe ya belediye pêk tîne.

Mîdyad îro dikeve nav tixûbên bajarê Merdînê. Li rojhilata wê Kercewsê (Dargeçît) û Şirnex; li rojavayê wê Omerî (Kevirşînê); li bakurê rojhilat Stewrê (Savur); li bakurê wê Batman û li başûrê wê ji Nisêbin henin.

Ligor jimartina nifûsa sala 2000an hejmara vî bajarî 91 315 e. Hejmara nifûsa ku bi vê qezayê ve girêdayî ne 106 653 e. % 46 ya nifûsê li navenda bajarê e, yê mayî jî yanî %54 jî li gund û belediyên ku bi qezayê ve girêdayîne dimînin. Li Mîdyadê 7 îdarên belediyên hene. Ji wan yekî di nava navenda Mîdyadê de ye, yê mayî jî bi 6 bajarokên derûdor ve girêdayîne.

Aboriya Mîdyadê ji erdçînî û xwedîkirina heywanan pêktê.

Rezên tiriyan di aboriya Mîdyadê de cîheki girîng digre. Van salên dawî bazirganî û karê tîlên zîv (Telkarî) aboriya Mîdyadê durust dike. Wekî din li Mîdyadê kevirkarî (neqşê keviran), sifirkarî (karê sifir, sefari), karê boyaxkirina pirtuyan (qumaşan), kûzîkarî (karê kûzîk) û zêrkarî (neqşandina zêr) gelek pêşkettiye. Bi taybetî Telkarî gelek pêşkettiye. Ji zîv gerdan, gulîsk, vazo, kemer, kevçiyê çayê uhw. tîl çêkirin û tîl îxraçkirin. Van hunerên destan li derveyê welêt bazarekê xweş peyda dike. Neqşandina keviran jî di aboriya Mîdyadê de cîheki girîng digre.

Wekî din li Mîdyadê karê

mobilya jî tê kirin. Karê mobilya bi darê gûzê tê kirin û ji pêvajoya gelek taybetan derbas dibe.

Xaniyên Mîdyadê

Van mekanên jiyane li bajarê Mîdyadê bi figorên xwe, bi neqşên xwe, bi avaniyên xwe û bi hunerên xwe yê hezar salan aştî, biratî û hestên jiyanperweriyê simbolîze dikin.

Malzema xaniyên Mîdyadê kevir e. Ev kevir ne ji kevirên normal in. Navê vî kevirî Kalkere û rengê wî li zer dixê, lê rengê kî pîr vekirîye.

Ev kevir jî kilsê (kirecê) pêk tîl. Piştî ku ji oxaxê kevir tîl derxistin heya demekê tîl sekinandin ku zûwa bibin. Meriv

dikare van keviran di her rewşê de pîr bi hêsaniyê bikar bîne. Li van xaniyan carû (suwax) nayê bikaranîn. Di dewsa wê de jibo pakîjîkirina kevirên dîwêr ewilî şikestê (parçe-zixur) keviran tîl hûrhûrîkirin û li rûyê keviran tîl mistîkirin. Bi vî rengî kevirên ku pê diwar hatine çêkirin paqij dibin. Wekî din jibo xercên xaniyan jî ev şikestên hûrhûrîkirî û kils (kirêç) tîl bikaranîn. Meriv van herdu materyalan li nav hevdu dixê û jê xercên xaniyan pêk tîl; bi vî xercê jî diwar tîl avakirin.

Siyên van xaniyan tu car nekevin ser hevdu. Di kela germa havînê de sî her tim heye û mirovan ji kela germa havînê diparêze. Kevirên ku di avayîya van xaniyan de hatine bikaranîn di sermê dijwar de û di germa havînê de hîn pirtir hişk dibin. Jiber taybetiyên van keviran hindirê xanî havînê hênîk zivistanê jî germ dibe. Jibo çêkirina baniyan tonozên çapraz tîl bikaranîn.

Xaniyên Mîdyadê piranî di qat in. Berê qata jêrê axur bû û tîlê heywan dihatin xwedîkirin û li jorê jî xwediyê malê dima. Lê ev rewş îro hatiye guhertin.

Ji axpînê (deriyê ku meriv dikeve hindirê xanî) meriv dikeve hewşa qata jêrê. Meriv ji qata jêrê bi derenceyek kevir derdikeve qata jorê.

Odayên xênî li dora hêwanek rewak hatine çêkirin, rûyê hemû odayan li hêwanê mêze dikin.

Ligor rewşa hewayê pencerên van xaniyan biçûk hatine çêkirin. Kevirên diwarên xênî bi şêklên geometrîk û bi neqşên kûlîlkan hatine xemilandin. Liser rûyên keviran bi hunerên qedirbilind motîfên lîfik (burma), gûşiyên tîrî, lale û mîxîkan (karanfil) hene.

Di van xaniyan de deriyê pêşîn sade ye, lê ser derî bi şêklê kemerê hatiye çêkirin. Deriyên hindir yê ku meriv dikeve hindirê odan ligor deriyên derva hîn xemilandi û neqîşkirî ne.

Deriyên xanî şêklê klasîk yê van xaniyan ne ango bi şêklê kemer in. Liser deriyên li aliyê jor mo-

tîfên çerçowe û li kêleka deriyên di nava çemberê de motîfên lale, mîxîk û kevokên sipî hene. An jî di nava wan de mora Hz. Silêman heye.

Derî û penceran di nava figoranên kevir de wenda dibin. Metalên aksam û ahşap bi hevdu re hatine bikaranîn. Mîna ahşap darê gurgên û darberû (meşe) hatiye bikaranîn.

Pencerên xaniyên Mîdyadê bi du şêklî tîl çêkirin.

Ya yekan di şêklê çarkoşeyî sitêl de ye û ser wê jî sêkoşe ye, bi şêklê kemerê ye.

Ya didoyan ew jî di şêklê çarkoşeyî sitêl de ye lê ser wê ne mîna ya din e. Liser pencerê pencerê biçûk heye û di nav şerafeya (alînlîk) de ye. Ev şerafe ji motîfên cûrbecûr pêk hatiye.

Penceran jiber rewşa hewayê biçûk hatine çêkirin, lê şerafe û figorên xemlê penceran giran nîşan dide.

Taybetiya herî mezin a penceran ewe ku her çikas di navbera şêklên geometrîk û şerafeyên xemilandi berovajîti hebe jî dîsa jî van figoran li hevdu tîl û estetîkek xweş û balkêş dide penceran.

Yek taybetiyek din yê xaniyên Mîdyadê ewe ku liser van xaniyan morên Suryanî mesihî hene.

Wek ku li jorê jî hat nivîsandin li Mîdyadê bîrûbaweriyên cûrbecûr bi hev re dijîn.

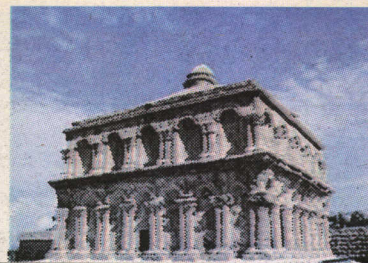
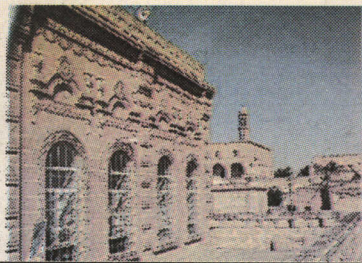
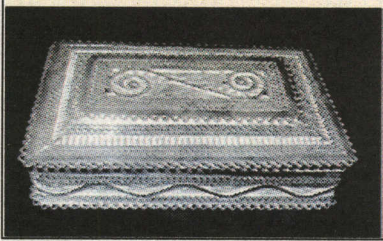
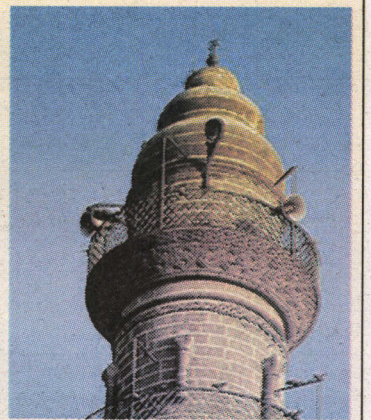
Mizgeftên li Mîdyadê:

Mizgefta Cewatpaşa, mizgefta pîroz a navend, mizgefta Ebdulrehman.

Dêrên Mîdyadê:

Dêra Mor Gabriel (Deyrulmur), dêra Meyramana, xerabeyên (Hah), Mor Serkî û Bakos, dêra Mor Eliyo, dêra Mor Afrem, dêra Mopr Kuryakos û dêra Estafanos

Li Mîdyadê Kurdên mesihî, Kurdên yezîdî, Kurdên musliman û Suryanî dijîn.

Bajo FC MEDYA bajo!

Rêza jor, ji çepê ber bi rastê ve: Sedat Aslan, Orhan Ildiz, Efraim Camin, Rêza navê: Erol Yurt, Sponsor Rosier, Umut Akbas, Bayram Evin, Ferhat Tekce, Rifat Akbas, Nico Winter, Irfan Yanc, Marco Grulke, Mustafa Calis und Trainer Helge Hanschke, Rêza pêşîn: Oktay Yurt, Emin Tolan, Hashmi Conay, Tammo Mehrens, Hakan Tekce, Erdem Zirh, Hüseyin Tulan, Yilmaz Tekce

PK - Di roja me de di pêşketin û xwedanasîna milletan de her cûreyên spor û çalakîyên kulturî rolekê mezin dilîzin. Bi taybet spora gokê (fût-bol) û muzîk bûye yek ji pesinandin û payebilindiya neteweyên dinyayê. Ev payebilindî û xwedanasînen bi vî awayî bandorekê mezin li millet dihêle û dibe sedema xurtbûna hestên netewî. Bi taybet di beden û mejiyê ciwanan de hestên xurt dikole û şopên netewî qewintir dike. Spor, muzîk, pişekarî û her cûreyên kar û xebatên bedenî û kulturî êdî di jiyana milletan a rojane de ciyekê xurt digre û ji wan re bûye wek tekoşînek ji ya serketin û serdestiyê.

Lê mixabin, wekgellek tiştên din, di warê sporê de jî Kurdan xwe nedayê pêş û giringiya sporê fêmkirine. Bi taybet di şert û jiyana derberî û dîyasporayê de rol û bandora pêşdebirina spora Kurdî gellek e. Damezrandina taximên gokê û her cûreyên

sporê wê bibe sedema kombûn û xwenasîna ciwanên me yên dîyasporayê û ev xwenasîn jî wê rê ji xwedanasînek gelemperî re veke. Divê komel, rêxistin, partî û dezgehên Kurd ên li derveyî welêt baş bizanin ku êdî Kurd li dîyasporayê bicih bûne û li vir nîşek nû mezin dibe. Ev nîşek nuh karin pir baş bînin perwerdekirin da ku di pêşeroja me de karibin di warê dîplomasî û danasîna milletê Kurd de li seranserê cihanê rolên mezin bilîzin. Divê em jibîr nekin ku piraniya Kurdên li Ewrûpayê êdî wê bi temametî venege-rin welêt. Êdî li Ewrûpayê civatek Kurd cîwar bûye û zarokên wê civata mezin wê di pêşeroja me de bibin nûner. Jiber wê sedemê divê her malbat, partî û dezgehên Kurd bi taybet liser zarokên xwe bisekinin, wan perwerdebikin û bihêlin ku ew di her warî de bibin zan-nyar û pispor. Bêguman yek ji van amûrên (alav, alet) serketinê jî spor e. Va li bajarê Oldenburgê

Kurdên me gavek ji van gavên hêja avêtine û ciwanên me dixwazin bi riya sporê biserkevin û xwe bi awiragelemperiya Almanya û cihanê bidin naskirin. Em wek rojnemeya Peyama Kurd di wê baweriyê dene ku divê Kurd li her bajarê Ewrûpayê çalakîyên bi vî awayî lidarxin û bernameyên pêşeroja zarokên xwe berfireh bikin. Em bawerin ku wê FC MEDYA bi serketina xwe bibe nîşanek ji nîşanên serketina Kurdan û emê bi wan serbilind û dilşabin. Em ji niha de ji wan re serketinê dixwazin.

FC MEDYA Komela FC MEDYA di havîna sala 2001ê de ji aliyê Oktay Yurt, Hüseyin Tulan, Behzat Karaman, Emin Tolan, Erol Yurt û Orhan Yıldiz ve hat damezrandin. Armanca damezirandina Komelê evbû ku, li bajarê Oldenburgê taximekî Kurd bê damezirandin da ku bi riya pêşkêşkirina sporê xwe bighîne hemwelatîyên

xwe. Taximê sporê bi piranî ji Kurdan pêk tê, lê FC MEDYA xwe wek taximekî multikulturel dibîne jiber ku di nava wê de wek mînak Tirk, Alman, Ereb, Afrîkî û ji gellek neteweyên din kes û listikvan hene.

Antrenorê Komelê Helge Hanschke ye ku berê di Rastede de perwerdekarî kiribû. FC MEDYA dixwaze bi alîkariya Helge Hanschke şampiyoniya herêmê qezenc bike.

Komela FC MEDYA di salên dawî de yek A ciwan û II taximên mezinan damezirand û jibo pêşkêşkirina nasnameya Kurdî di astek bilind de dixebite. Dilistînên sporê yên Komelê de zêdeyî 250 temaşevan beşdar dibin. Di pêşkêşkirin û listikên xweyên pozîtîf de Komelê gellek dost û hogir ji xwe re çêkirine û ji aliyê gellekan ve tîhê hezkirin. Jiber listika wan a baş û jêhatane di wê dawiyê de şirketa Mercedes-Händler Rosier faneriyên nû jibo Komelê diyarî kirin.

Balafirên "Kurdistan Airlines" berê xwe didin ezmana

PK - Şirketa "Kurdistan Airlines" ragihand ku di 21ê mehê de balafirên wan yên bi ala Kurdistanê û amblema "Kurdistan Airlines" wê dest bi firinên xwe yên navnetewî bikin. Yekem firîna balafirên Kurdistane bê ku xwe li Bex-

dayê dîne wê di navbera Hewlêr û Dubaî de pêk bê.

Berpîrsê Kurdistan Airlines bi daxuyaniyeke xwe ya jibo malpera Peyamnêrê eşkere kir ku şirketa wan xwe- wan bi ala Kurdistan û lines hatine xemilandin. amblema Kurdistan Air-

Navenda Zelal:
Trink-Zel (Köln)
Tel.: 0221 376 24 05

Bayiyên Zelal

AKCAN GmbH
Hamburg
Tel.: 040 723 402 96

LIZA GmbH
Berlin
Tel.: 030 390 380 30

ESD Softdrink Gmb
Mannheim
Tel.: 0621 318 76 70

TRINK-ZEL II
Düsseldorf
Tel.: 0211 49 62 150

CAN GETRÄNKE
Essen
Tel.: 0201 289 74 17-18

TRINK-SEM
Dortmund
Tel.: 0231 981 86 23

HARRAN GmbH
Fellbach
Tel.: 0711 592 08 64

CHAPLIN GETRÄNKE
Bremen
Tel.: 0421 691 96 78

EURO-FRESH-FOOD GbR
Erfurt
Tel.: 0361 26 27 516

TRINK-ZELI
Köln
Tel.: 0221 977 63 11

NERGIZ
Tel.: 02562 22 168

Bazariya bi terorîstan re mecbûrî ye

David Reiff The Guardian

Li Iraqê berpîrsên Amerîkî êdî qabiliyeta berxwedar û cihadçiyên ku ji ruxandina Sedam û virde şer dike înkâr nake. Ger em bi jargona (zimanê) Pentagon bêjin, hêzên Amerîkî bi dijminên ku „difikire“ û „entegre aheng“ dibe şer er dike. Encama girîngtirin ya ji erîşên terorîstî li Londonê bêdêrxistin ev e: ev bikêriya dijmin, wê qismen li paytextên Rojava li dijî hedefên sîvil û li seranserê dinyê li dijî herêmen tûrîzmê bidomin. Ango erîşên di 11ê Îlonê de li New York û Washingtonê dest pê kirin û li Balî, Îstembûl, Madrid û Londonê domkirin wê bi dawî nebin.

Tê famkirin ku çar terorîstên ku li Londonê teqîn kirin û yê beşdariya organizasyona wê bûn ne komîkek terorîst ku ji derve hatiye Britaniya ne. Mirovên li Britaniya di civata misliman de perwerdebûnî ne. Ya bêtir mirov dixwe nav endîşeyan ji ew e ku terorîst ji malbatên îslamiyeta radikal red dikin in. Cihad bi terciha xwe ya şexsî hilbijarti ne.

Li parzemîna diaspora û di nav cemaatên îslamî yê koçber de eleqedarîya komîkên terorîst an bi kêmasî hin sêmpatîzanan bi cihad re (ne mimkûne hejmarawan bê zanîn) Ewrûpa dike qada erîşan. Ev, wek hin siyasatmedarên Ewrûpî îdia dikin (çi tesaduf e ku hemû ji rastgîrên tûj (radîkal) in) nayê wateya ku cemaatên koçberên misliman di nav civaka Ewrûpa de beşek pêncem temsîl dikin. Lê êskere dike ku di nav van cemaatan de têra xwe sêmpatîzanên ku karê terorîstan hêsandin dikin hene.

Avantaja Cihadçiyên

Tiştê ku Timên gevez (sor) û IRA îspat kirine û ETA ji iro li Ewrûpa êskere dike ev e: Grûbên terorîst lîgel piştgiriya biçûk ya xelkê, demêk dirêj dikarin çalakîyên xwe yê terorîstî bidomin. Ev bi qismî, jiber xwezayîya civatên kapîtalîst yê pêşkêşî ye, hêviya teminkirina ewlekariya hemwelatîyan, bi kêmasî jibo demêk dirêj ne xwedî wateyek pratîk be ji erîşên terorîstî di warê psikolojîk û sembolik de tehrîbkâr dike.

Û gava bi van grûban re bê qiyaskirin gelek avantajên cihadçiyên hene. Berî her tiştî, gelekî zor e ku hêzên ewlekariyê rojavayî grûbên terorîst yê di nav diasporaya îslamî de xwe veşartine ku gelekî qerebalix in bibinin û derxin. Gava ev demografîk taybetî li ber çav bê girtin, hejmarê hêzên ewlekariyê bi awayekî berbiçav bê zêdekîrîn dahî (ku li Britaniya ya dibe ji ev e) astengkirina ev grûbên terorîst nîmîkûne an na gelekî bê şaibe ye.

Berî erîşên 7ê temûzê rêvebirên Britaniya gelek çaran vekirî diyar kiribûn ku ev erîş tenê mijarek wextê (demê) ye. Taktîkên wan yê di dijî tûrîzmê bes bûn an na li aliyekî, ev pêşbîniya wan hêjayî teqdirê ye. Eynî pêşbîniya wan muhtemele ku jibo paytextên mayîn yê Ewrûpa ji derbas dibe, wê ne mîbalexe be bê gotin ku li Amerîka ji dubarekirina erîşên wek yê 11 Îlonê tenê mijara wextê ye.

Pîrs, ne wek ku li Britaniya hin çekîr diparêzin nikare ji aliyê Anglo-Amerîkan ve bi dagîrkirina Iraqê ve bê girêdan. Berî her tiştî kronolojî ne rast e. Erîşên 11ê Îlonê, di demêk ku rêvebirîya Bush ne amede bu ku li dijî Iraqê şer bike hat lidarxistin. Hin meqamên raser ku ji berê ve ev şer wek siyasetekê pêşniyarî dikirin, rewşê naguherîne. Lê ya girîngtirin, wek reaksiyonek bi navkirina tûrîzmê cihadî ji ber çav dîrkirina karakterê wê ye siyasî ye. Îslamiyeteke ku rastiyên xwe mîlaq dihesibîne û îdia kirina berevajîya vîya mirov dikişkişîne çewtiyan û encamêkê ji nade. Û gava em li çiroka jiyana bombevanên 7ê Temûzê binêrin emê bibinin ku ev îdeolojî dikare qasî ji ciwanekî li Suudî Erebestan dijî re ewqasî ji ciwanekî li Leedsê dijî re cazîb be. Lê êskereye ku Iraqê jî pîrsê kûr dike. Gelek pîrsên hereketa leşkerî ya Amerîkayê hene û ne mumkûne ji iro ve bê dîtin ku wê çawa encam bide. Êskereye ku gelek cihadçî derzên xwe yê di qada şer de fêrbûne û tecrubeyên xwe yê teknîkî dibin Ewrûpa. Bi îmkânên camiyên “neresmî” û malperên internetê yê bêhîjmar şervan zanyariyên xwe li Ewrûpa, Kanada û heta Amerîka radigihînin ciwanên bêhêvî yê diasporaya misliman. Jibo cihadçiyên Ewrûpî girtîgeh çawa bûn dibistanên îdeolojîk (mesela Zekerîya Musavî yê ku tê gotin di 11 Îlonê de 20em korsanê hewayî bû û bombevanên pêlavan Richard Reid) Iraqê jî bûye akademiyên leşkerî, eynî wek ku Afganistan jibo birayên mezî û nivîskî berî (Bin Ladin daxil) bû qada perwerdiya leşkerî.

Washington heta ku dixwaze bila bi hêrs bibe an çareserkerînen Churchillvarî bê pêşniyarkirin van bûyeran naguherîne.

Sedemên bîngeha tûrîzmê û li pevçûnên Îsrail-Filistinê divê kûr bê vedan

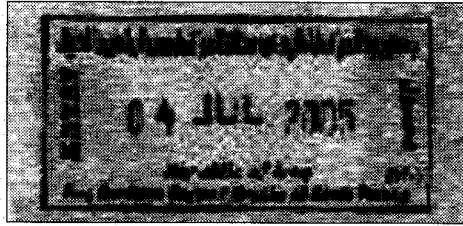
Jibo terorîstan ev erîş û çalakîyên li Balî û Stembûlê li dijî Rojava wek serketinên hêja tîn pejiwandin. Îspanya leşkerên xwe ji Iraqê vekîşand, li Îtalya hukûmeta Berlusconi jibo ku di eynî riyê de bimeşe pêrgî çewsanên ku her diçe zêde dibe tê û li Britaniya gelek mirov Blair berpîrsê ku bûne hedefa terorîstan dibinin.

Gava di ser de li dimenê bê nêrîn xuya dibe ku çetîrîn polis ji nikare terorîstan ji tempoya erîşên xwe vegerîne. Ne mumkûne bandora wê “propagandaya bi çalakî” bê redkirin û ya diyar ew e ku tenê rêvebirîya Washingtonê maye ku jibo nenaskirina wê bûyerê înad dike û bawer dike ku bi mudaxaleyên eskerî, operasyonên taybetî û faalîyetên polis dikare tûrîzmê têkve bibe.

Ya ku dirok dibêje

Dirok derzek din pêşkêşî me dike. Terorîzm bi metodên dijwar yê leşkerî û bi faalîyetên istixbaratê dikare bê sinorkirin, heta demêkê bê astengkirin, lê tekbîrînek nihayî bi tawîz û bazariyên siyasî mumkin e. Jiber ku gava terorîst hatin merhaleyek ku fikirên raya giştî ya hejmarek balkêş temsîl dikin (wek ku IRA kir û cihadçiyên çetîr kirin) qabiliyeta wan ya tekoşînê bidominîn bêdawî dibe. Bazariyek wiha zû an dereng divê destpêbîke, tê guhê me ku berpîrsên Amerîka û Iraqê bi berxwedarên Baasçiyên re hêdî hêdî dest bi bazariyê kirine.

Tirkîyê bi awayekî fermî mohra Kurdistanê qebûl kir

Hewlêr-P.Kurd/AVESTA Rêwiyên ku ji basûrê Kurdistanê derbasî bakur dibin mohra hikûmeta herêma Kurdistanê li ser pasporta wan dikeve.

Di 4 vî mehê de hikûmeta herêma Kurdistanê biryar da ku mohra hikûmeta herêma Kurdistanê li ser pasporta rêwîyankeve.

Li gora rojnameya Evro, hikûmeta Tirkîyê vî mohrê qebûl dike, tevî ku li wê derê navê Kurdistanê bi hemû awahî qedexe ye.

Unicef û Tirk bi hev re keçên Kurdan asîmîle dikin

Tirkan bi alîkariya UNICEFê di van şêş mehên dawiyê de 5.400 keçên Kurd mecbûrî fêrbûna zimanê Tirkî kirin

unicef

PK - Wek tê zanîn, di parastin û pêşdebirina zimanê Kurdî de rol û erka jinên Kurd pir mezîne. Dewleta Tirk êdî gihaye wê zanîne ku heta jin û keçên Kurd asîmîle nekin ewê nikaribin zimanê Kurdî ji holê rakin û Kurdan bikin Tirk. Jiber vî, rayedarên dewleta Tirk dest bi kampanya asîmîlekirina zarok û bi taybet ji keçên Kurdan kirîye. Lê tiştê balkêş ewe ku saziyêk mîna UNICEFê ku maf û perwerdeya zimanê zikmakî dixwaze û ev yek ji armancên wê ne, pêl prensîb û daxwazên xwe dike û di asîmîlekirina zarokên Kurdan de alîkarî û piştgiriya dewleta Tirk dike. Ligor me ev helwesta UNICEFê helwestek li dijî daxwazên gelê Kurd e û divê her Kurdek UNICEFê protesto û rûpeş bike. Ji dêvla ku saziyêk mîna UNICEFê asîmîlekirina zarokên Kurdan bide ber xwe, karibû û karê ji dewleta Tirkan mafê zimanê zikmakî jibo zarokên Kurdan bixwaze û erka xwe bine cîh. Lê mixabin UNICEF bi vî helwesta xwe dibe şîrikê dewleta Tirk.

Berî demêkê dewleta Tirk jibo asîmîlekirina keçên Kurdan dest bi kampanyekê kiribû û heta niha li gellek herêm û bajarên Kurdistanê bi zorê keçên Kurdan dibin dibistanê û wan fêrî zimanê Tirkî dikin. Tenê li bajarê Wanê heta niha 5.400 keçên Kurd mecbûrî fêrbûna zimanê Tirkî kirine û bi vî awayî dewleta Tirk dixwaze ji niha de rê liber zimanê Kurdî bigre.

Jibo raya giştî

Komîta Rêvebirîya Partiya Mezlûmên Kurdistan ev biryara li jêr girt:

Em wek Hereketa Mezlûmên Kurdistan, di 21 Hezîran a 2000 da, me dest bi karên siyasî kir. Dûvre hinek hevalên ku ji PIK (Partiya Îslamiya Kurdistan) qetiyabûn û bi navê Partiya Gelên Kurdistan kardikirin em bi wan re runîştin û di 05.04.2001 de me biryar da ku em bihev re bi navê Partiya Mezlûmên Kurdistan karên xwe bidomin.

Bi angorê guhertinên şertên cihanê yê îroyîn, xebata li welat bi awakî legal baştîre ji ya li dervayê welat ya îlegal. Lewra bi bawerîya me, bi xebata îlegal mirov xwe nagihîne armanca hedefkirî!..

Em wek Partiya Mezlûmên Kurdistan ji vir şûnve, emê li welat berê xwe bidin karên legal, xizmeta xwe bi angorê şertên welat bi awakî legal bimeşînin.

Bi vî minasebetê, ji iro şûnve em Partiya xwe fesix dikin û êdî bi navê Partiya Mezlûmên Kurdistan tu karekî siyasî nakin!..

Komîta Rêvebirî ya Partiya Mezlûmên Kurdistan
14.07.2005

Dewleta tirk bi biryar e ku Istanbûlê ji Kurdan paqij bike

PK - Ev çend salên dawî rêvebirên dewleta Tirk her dubare dikin ku divê hatina Stendolê bi vîze be. Serokwezîrê Tirkîyê Recep Tayyip Erdogan dubare kir: Ketina Stendolê divê bi vîze be!

Erdogan got: „Ji ber ku Stendolê gelek koç distine

pirsgirêka ewlekariyê tam çareser nabe. Ji ber vî yekê ji ew kesên ku dixwazin li Stendolê bi cîh bibe dikare belge bê xwestin.“

Wek ku tê zanîn Stendolê mezintirîn bajarê ku Kurd lê dijîn e. Heta li gor hin îdiayan li Stendolê Kurd bi nîfûsa xwe Tirk

ji di nav de ji hemû gelên din pirttir in.

Serokwezîrê Tirk armanca xwe ya vîze weha tîne ser zimên: „Divê em bizanibin ku mirov jibo çî tê Stendolê. Stendolê jibo ew kesên ku cîhê jê tê û li ku bi cîh bûye ne diyar in berdêlê mezîne dide.“

Yew heyetî Dewletanî yewbiyayê Ewropa Dêrsim de keşîf viraşt

PK - Karkerî dewletanî yewbiyayê Ewropa ke serelçiyani Anqara de xebityenî, 2-3 Heziran de 21 kesî ya semedî keşîfî şî Dêrsim.

Hêyetî YE wextî no keşîf de waliyî Mamekiye Mustafa Erkal ki ziyaret kerd û ey de halî Dêrsim ser qisey kerd, ey ra çend persî perî kerd. La wali Erkal persanî heyetî ra qet yew zi raşt cewab nêkerd. Wali hem cewabî persanî heyetî raşt nêda, hem zi waşt ke derheqî mintiqa de agahdariya şaş bido no heyetî.

Tayê komel û insiyatîfanî Dêrsim 15î temmuzê de na tewrê wali Mamekî Mustafa Erkal ser semedî raya peroyî ya yew vilavok kerd vila. Nê komelî na tewrê wali protesto kenî û şaşitiyanî walî ina unî ziwani:

„Wali Beg vano:

1. „21 serra ke na mintiqa de taê weqatî benê. Hama, ni manê heqa isana de tengiye nêvecenê. Sebebê kêmbiyaena nifisê suke teror o. Na ruval ra nifisê suke wertê 10 serra de 130.000 ra gino be 80.000 hazar.”

Na 21 serra ke ceng û pêrdayîş Dêrsim çarnowo cehenem. No dem de bi hazaran mordem ceriyo be işkence. Hata be koki-manê 70ê, 80ê serra ruvalê qanunê verba terori „piştdayene û wedardayene” ra erziyê be hepixane. Ebe des hazaran Dêrsimij war û wertê xor a biyo. Qomê ma 1995 ra hata 1999 ruvalê „ambargoê werd” î ra kerd mohtacê none, inan vêşaniye onte. Dewlet mekteba Ziretî, mekteba Malimine be mektebanê bina çarnena rê qışlaanê eskerî.

Wali Beg rind zano ke dewlet

Ebe zor û cebr talkerdena dewa, werterawedardaena şertanê weşîya xo ramitene, heqa însana te de nêkerdene, suka ma tek û teyna zê „mintiqa eskeriya” diyene, hetê madiyati ra piştneadaena dewlete biya sebebê kêmbiyaena nişsê suka ma. Coka nifisê suka ma wertê des serra de 130.000 ra gino be 83.000 î.

ebe zor û cebr dewicî ma 1994 ra hata 1995 dewa ra fistê duri, dewê ma veşnê. Ewro 235 dewi çip û talê, biyê pake, kes tede weşîya xo nêrameno. Bê naye hona ki nêverdanê dewicî rehet acêrê dewanê xo ser

Pere yo ke na suka ma de sebata istihdami xerc beno, çala didanê mordemî pirr nêkeno. Malumatê serra 2004ine ra gore Mamekiye, di sukê ke ihracat nêkenê, inan ra juya. Mamekiye de ju palkawa ke te de dadesê mordemi biguriyê çina. Anciya ki, sukê ke sebata istihdamî rê teşwiq benê, nêcêrina wertê ine. Çi ke misrefo ke sebata esker û polîsî suka ma de beno, xercê istihdamî ra say beno. Ebe na qeyde qezencê suke zêde êno musnaene.

Ebe zor û cebr talkerdena dewa, werterawedardaena şertanê weşîya xo ramitene, heqa însana te de nêkerdene, suka ma tek û teyna zê „mintiqa eskeriya” diyene, hetê madiyati ra piştneadaena dewlete biya sebebê kêmbiyaena nifisê suka ma. Coka nifisê suka ma wertê des serra de 130.000 ra gino be 83.000 î.

2. Erkal Beg, Albay Namik Dursuno ke miqerem qomê ma ra milqî û heqeret keno, namê xo daim binêlîngan guretena heqa însana de vêreno ra, sond û gefê ro muxtaranê Xozati weno, serverê Baroyê Mamekiye o verên Hüseyin Ayguni ebe fend û dubara wazeno kerhes kero, ey mudafa keno. Teyna ebe mudafa kerdene ki nêmaneno, êy şevkeno, gerêyê ke heqa êyde

biyê ine nêresneno sawci, vano, „dozçarnaene lazim niya”.

Erkal Beg qêretkarina ju gu-rekarê dewlete ebe pêkiştina mordema pêmeno. Tabiyo ke ebe zihniyetê de yo nianên prob lemi werte ra nêdarinê we. Bê naye ki zihniyetê de yo nianên ebe xo bingê problemano, sebebê çarçikerdena gonioyo.

Co ka no zihniyet, memurê ke zagon û itiqatê ma nas nêkenê, ebe şik û fend têt qayt kenê, ine tayinê suka ma keno.

3. Wali Erkal Beg sebata birr û game veşnaena payizê 2004ine ki vano, „veşayîşê birr û geman ruvalê pêrodaişê terori ra yo. Taê dezgewê sivilê ke suke derê, girêdayê orgutanê terori yê, ine na mesela ebe zanayîş zobina arda re zon”.

20ê payiza verêne Pulur (Vacuxe) Qolçe de, 2ê payiza pêene Merkez Derê Roci (Qutudere) de, 19ê payiza pêene Vacuxe Qareoglan de tede piya 157 hektar birrê Muzurî vêşa, bi wele. Zanino ke serra 1991i ra nat daim kile ginena be birranê Muzurî ro. Beno ke ge-ge birri ruvalê pêrodaişî ra bivêşê. Hama, mordemi ke goş na re qeseykerdena şahida be ispata ser, şikê mordemi beno zêde ke, birri xo vero nêvêşê, amê vêşnaene.

Erkal Beg gereke dezganê demokratika menzil musnaene ca verdo, ebe qêydê de yo minasîb û kamîl mesela de sêr kero. Çike bê hometa ma raguretene bê imkana, nêbena. Mesulê dewlete gereke ebe qêydê de yo minasîb û kamîl meselanê mintiqa de nia dê, usilê de demokratik bicêrê xo ver”.

Selim Çürükkaya

Hikmet qey kişiya?

Ez vîstpanc serriyo ke Hikmetî sinasnena. Hepixaneyî Diyarbekir de ma piya bindestib, ma piya bin zulim dib. Ma piya vêşûn, piya têtşûn mendib.

Hikmet des serrî hepixane de mend. O ûme teber, la „rahat” nêvindert. Hikmet nêşî Avdilayo Urafyij het, o miyanî şarî xo de mend. Hikmet sey şarî xo bi, şarî ey se kerd, ey zi o qede kerd. O nê yew gûm şî vernî millet, nê zi yew gûm penî de mend.

Milet çiney ra va „hol!”, ey zi o qede va „hol”. Millet çiney ra va „xirab”, ey zi va „xirab”.

Hikmetî des serrî no qede kerd, la ey çend serrî cuwa ver xo xeripna (!) Vûni ke ey hin vatê Avdilayo Urfayij nêkerd, rayerî ey ra vécîya.

Kûm ke vatê Avdilay nêkerd, rayerî ey ra vécîya, Avdila eyî dûno kîştîş.

Ê ke evdî Avdilayê, ê vengî xo nêkenî. Vûni ke wext ke Hikmet kişiya, çew nêftayo şiwero cenazey ey ser.

Ê ke hêverî embazî ey bi, ê nêftayî keyeyanî xo ra biyerî teber, nêftayî pit bikerî.

Nehlet biyero inan, hûma beley inan bido.

La ey nêzûnî ke Avdilay çiney ra Hikmet dawo kîştîş?

Eger ey nêzanî ez vacî: Avdila vûno „Bo Hikmetî vatê mi nêkerd rayerî mi ra vécîya, şima peyniye ey diy, biwniye peyniye Hikmetî ra, peyniye xo vinên.”

Welatperwer û tekoşer Dursûn Belge (Belengaz) merd

Tekoşer o Çoligij Belengaz 18î temmuz de swed de nêweşiyê kanser ra merd. Belengaz cuntayê 1980 ya pey surgun şibi swed û ûca de ciwiyayn.

Amed de semedî federasyona îmza

Amed - 18î temmuzê de yew grubê kadroyanî Partiya Maf û Azadiyan (HAK-PAR) Amed de dest topkerdişî înzayan kerd. Armançê naya ke tirkiye de zi sey başurî kurdistan federasyon biyero awan kerdiş.

Serekî HAK-PAR ê bajarî Diyarbakir Xalis Nezan armançê topkerdişî nê înzayan ina êşkira kerd; „ma bi armançê waştîşî federasyon, mekteban û universiteyan de wendişî ziwani kurdî, bajar û dewî kurdistan ke namê inan amê bedilnayîş, panayîşî namê inan ê kurdî, înzayan top kenî”.

Goreyî agahdariyê Xalis Nezan nê înzê diyenî Yewbiyayê Ewropa û 25 sefaretanî inan ê Anqara.

Mehabat de 15 kurdî bî birîndar

PK (Mehabat) - Heftê ku viyert çend roj tiye dima bênatê hêzanî dewletê İran û kurdanî sivil de piyerdayîş rumit. Esnafanî kurdan çend roj semedî protesto kerdişî kerdinanî hêzanî dewleta dikani xo anêkerd, kotî meydanan.

Kurdî ke meydanî

Mehabat de amebî piyesser, bênatê inan û hêzanî dewlet de şer vécîya. No şer de 15 kurdî bî darbice. Nê ser xortî kurdan des teşt tifingan

û yew eskerî İran kerd darbice.

Se ke ma rojname de nuştîb yew hefte cuwa ver hêzanî İran Mehabat de yew xort kîştîb.

Kilmxerî

PDS namê xo bedilna kerd Partiya çep

Berlîn - PDS(Partiya sosyalizma demokratik) kongrêya xo ê 17î temmuz de namê xo bedilna kerd Partiya Çep.

Na kongreya taybet de serekî PDS Lothar Bisky pêşniyar kerd ke namê partî biyero bedilnayiş, nûneranî partî no pêşniyar qeblul kerd. Yew mudet cuwa ver partiya „Alternatîfî vîcnayîşî ê kar û edaletî sosyalî (WASG)“ zî qerar girot bi ke PDS a piya bikuro vîcnayîşî parlamentoyî Almanya. Gorî no qerari PDS zî bi sabîr ke her di partî piya kuwenî vîcnayîşî parlamento.

Goreyî cigêrayîşan ewro Almanya de vîcnayîş viraziyo Partiya çep 100 ra 11 ray gena. Goreyî na yê Partiya çep rojawanî Almanya de zî evkena 100 ra 29 rayan bigiro

Qahîre de xonişandayîşî hunermendanî kurdan

Qahîre - 16î temmuz de paytextî Misir Qahîre de hewşê Elnehr de eserî 5 fotografkar û 26 heykelkarî kurdan amê nişandayîş.

Na çalakî bi destî Komeleya Wênegirên Kurdistanê amebî hedrekerdiş. Na sergo(sergî) de hendê 30 fotograf xêlyek tabloyî ke awankerdişî kurdistan û verdsiyayîşî kurdistan nişandani, yenî nişandayîş.

Kampanya ya „ Ez Kurd a, teref a, wazena „ ha rûmena

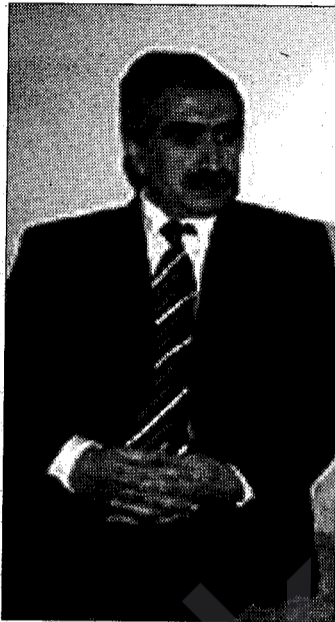
PK (Amed) - Însiyatîfa „ Ez Kurd a, teref a, wazena „ xebat û çalakîyanî xo rûmneno. No însiyatîf her şeme merkezî bajar de, mehlayî Ofis de agahdari dîno şarî bajar û semedî waştayanî xo înzayan dîni ariye. No însiyatîf wazeno ke Yewbiyayê Ewropa (YE) kurdan sey teref qeblul bikero.

Goreyî êşkîra kerdişî no însiyatîf ê hetanî bi tirkîyê ya dest pê kerdişî mizakerayanî YE, nê çalakîyanî xo birûmnî.

Sekreterî PSK Mesut Tek; gereka yew konseya netewî ê kurdistan awan bibo

PK (Duisburg) - Sekreterî PSK Mesut Tek 17î temmuzê de bajarî Duisburg de halî rojhelata bînatî, kurdistan başûr û wazîfeyanî herêketa netewî ya kurdistan ser yew konferans da.

Mesut Tek qisêkerdişî xo de bi amayîşî Amerûka, rojhelata bînatî de yew prosesa newî dest pê kerd, İraqa pey mînkuno ke dor biyero İran û Suriye û İna piyaameyîşî Lozan bînatera wedarî va û vîcnayê xo İna ardî zîwan “ Ewro yew parçê kurdistan azad o. Name federasyon bibo zî, la de fakto dewlet o. Çimkî no federasyon nêmaneno federasyonanî sey swîsre û belçîka. Kurdan ordiyê İnan esto, serekî kurdistan esto, bankaya merkezî esta, nê dezgeyî dewletanî xo ser î. İstihbaratî sey “Zanyarî” û “ Parastin” estî, nê di dez-

geyî piya xebityenî, agahdari dîni yew bînan, la çî gunê hama rexistina istihbarat ya ortax çîna. Başûr de hedî hedî

yew dewleta modern pa demû dezgeyanî xo ya niyena rue.”

Mesut Tek tesîrî başûrî ê parçeyanî bînan ser zî İna va: “ Na serfiraziyê başûrî welatî ma ê parçeyanî bînan ser zî tesîro ke pozîtif keno, la çî gunê ke ma nêşkayî bakûrî kurdistan de no tesîro pozîtif biçarnî hêzo ke maddî. Sebêb nê zî o yo ke rexistinanî bakûrî kurdistan quwetî xo zaf kerd vîn, zaf bi zayîf.”

Mesut Tek semedî bakûrê kurdistan zî vîcnayê xo İna ardî zîwan: “ Bakûre kurdistan de persê ma ya her muhîm yewbiyayîşî hêzanî kurdistan o. Şart niyo ke piyere rexistinana yew bî, ê ke yewbîna eşkenî rehet kar bikerî, gereka hêverî ê biyerî yew ca. Mese-la PSK, PDK-Bakûr, PADEK û rexistinî nêzdî İnan eşkenî piya bixebitî, cuwa pey ê men-

de zî eşkenî torî na xebat bibî. A bîn zî gereka yewbiyayîş welat de bibo. Gereka rexistinî kurdan Amed de, Wan de, Çolig de piya kar bikerî. Semedî yew biyayîşê kurdistan başûr zaf musaita, ma eşkenî merkezî yewbiyayîşî İca de rueni. Herêketa kurdistan başûr zî ewro ameya na bawerî ke, semedî garantiyê no parçiya, gereka qe nêbo yew parçeyo bîn zî bixeliso.”

Mesut Tek semedî piyere kurdistan ma re yew konseya netewî lazima va û no derheq de qisêkerdişî xo İna rûmna: „ gereka na konseya netewî de piyere partî û rexistinî siyasi, dezgeyî demokratik û şexsiyetî welatperwer ca bigerî. Heta gereka İdarê na konsey destî şexsiyetanî xo ser de bo”

Hewler de semedî vîrardişî Dr. Qasimlo kombiyayîş

Hewler - 13î temmuz de bi minasebetî şehîdbiyayîşî serrê 16.nê sekreterî peroyî ê PDKî Dr. Ebdulrehman Qasimlo hewler de yew kombiyayîş viraziya.

Na kombiyayîşê vîrardişî bi surûda Ey Reqîp ve dest pê kerd û cuwa pey endamî komîteya merkezî ê PDKî M. Salih Qadirî qisê kerd. Salih Qadirî qisêkerdişî xo de şexsiyetî Dr.Qasimlo, heyatî ey û xebata ey ya siyasi ser vindert. Qisêkerdişî salih Qadirî ya

pey nûnerî PSK Kovan Amedî qisêkerd. Nûnerî PDK- Başûr zî no kombiyayîş de hedre bi û mesajî partîyê xo wend.

Se ke yeno zûnayîş Dr. Ebdulrehman Qasimlo û embazî ey 1989 de Viyana de bi destî ajananî İran amebî şehid kerdiş.

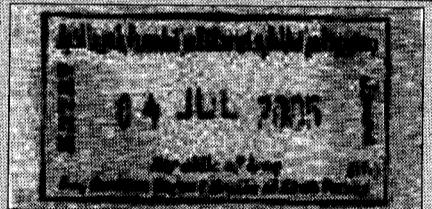
Seferanî Hewler- Dûbaî dest ci kerd

Hewler - 21î temmuz de seferanî hawafiran bînatê Hewler û Dûbaî de dest ce kerd.

Şirketa hawafirgehê Hewler no semed 4 hawafir êrnayî û nê hawafiran ser de logoyî Kurdistan Airlines û ala kurdistan esta.

Yew mudê cuwa ver zî bînatê Amman û Hewlêr de seferan dest ci kerdiş.

Tirkiya bi fermî morî kurdistan qeblul kerd

PK - Rîyonî ke başûrî kurdistan ra şîni bakûrî kurdistan (tirkiye) morî hikûmetî herêmi kurdistan diyeno pasaportanî İnan re.

4î temmuz de hikûmetî herêmi kurdistan qerar girot ke beranî sinoran de morî hikûmetî herêmi kurdistan pasaportan ser biyero piyedayîş.

Goreyî agahdariya rojnameya Ewro, hikûmeta Tirkiyê no mor qeblul kena. La se ke yeno zanayîş tirkiye de her ca de namê kurdistan qedexe yo.

Sinorî Kerkûk de 55 dewî yenî awankerdiş

PK - Hukumeta herema kurdistan qerar girot ke zerrê sinorî bajarî Kerkûk de semedî koçberanî Kerkûk a 55 dewî virazî.

No semed serekî cemaatî walîtiye Kerkûk Rizgar Elî dewê Şoraw ziyaret kerd. Dewê Şoraw 1963 de bi destî rejimî Baas amebî xirabe kerdiş. Na dew nika bi ardîmi hukmatî kurdistan newe ra yena awan kerdiş. Dewjanî na dew ra 1500 keye kurdî, 100 keye kildanî û asurî yî. Semedî her keye ya 5000 dolar ameya abirnayîş.

Hanc eynî roj serekî cemaatî walîtiye Kerkûk pa mesulî rexistinî koçberana projeyî pirtî rayerî Kerkûk-Pirdê ziyaret kerd. Semedî no projeya zî 389 milyon Dînar ameyî abirnayîş. No proje navçeyanî Dubiz û Pirdê piya giredûno û nêzdî 40 dew no proje ra istifade keno.

پوځي چل سال تپه پروبون به سهر

داستانه ميژووييه کهي زه مېوور له شوړشي نه يلولي مه زندا (۲۱/۷/۱۹۶۵)

دواي راپه رين، مامزستا جمال دهگرتپه وه بډ کورستان و نووسر به کاتيکي زيريني دوزاني و به بيداري شاد دهبي و دواي گنډگريکي چنه سعالي مامزستا له دهستوروس نووسراويکي کورتيا بډ کتيکه که دوا و دهلي: بيزگريکي تابلوکم له سهرداستانه کهوره کهي شوړشي نه يلولي مه زن ه کعباس له اينداني بوزيبه نهوتکاني زمېوورودهدکات.

نووسر بډ دوه لهنه گندي کتيکه کهي پشتي به چندين سهرچاوه پاسنوره بډ نهوهي له راهانوتواو بيتنه بهلگه نامه يکي پاسود بډ توپزه موانی که له سهر ميژووي بزووتتپه وي بزگارخواري کورډ نيانه وي ميژوويکي راست و دروست بډ نهوه کاني نوئ بنووسنه وه. بهشي پکېم : داستان ميژووييکي به توتراکراوي. هه موو داستانه که له شوپه سيانيزيکي فليسا نووسراوه و له سهر زاري شهيد هوه دهگرتپه وه بهشي دوهم : بارزاني وکيشي کهرکوک. پاس له سوو بوووني بارزاني نهر و پارتکي دهکات که به هه ميهي کهرکوک به بهشيکي دانه براو ده زان لهگورستان. بهشي سيهام : باري سهرنجي هه قالاني مه زن برينيه به چنه چاوپيکوتيتک له گمل هه قالاني مکه ميهي سياسي و سياسي ته داري کورډ، هم چاوپيکوتيتک به وينه و دهستوروسه ون.

بهشي چاره م : بيزه ويري بارزاني نهر وشهيد محمد دهرويش بډ کوزگري ۹۰ ساله له لايکيووني بارزاني نهر. به شاري نووسر له کوزگريه وپاسکريني بيزه ويري کاني باوکي بهشي پتتجم : ميژنيک دهراري زيانی راپرووي شهيد.

هم به شه ترخانه بډ ميژووي له لايکيووني هتاکو ليکوتتي ده کهوره کهي شهيد. بهشي شه شه م : زيبوارني رنگي شهيد. گيرانه وه بيزه ويري کاني شهيد و هه قالانيکي له سهردهمي شوړشي نه يلولي مه زن با. بهشي حوت م : رزنامه وگزارگان. له به شه شيدا تيتک خراوته سهر نهو باهت و نووسراوه نه له سهر شهيد داستانه که، بلوکراونه هوه له رزنامه گاندا.

بهشي هه شتم : بهلگه نامه راستي روواو نهگرتپه وه. هندی بهلگه نامه گرگ ميژووين پاس له شهيد دهگن، له دواي راپه رين له لايين پاسزکوه دهستيان پاسه راپه رين و داوپانه به نووسر بډ دوه لهنه گندي بهر هه مکه ميهي. بهشي نوويم : نهوکاتي کور هغاي نهبي بډ باوکي شهيد.

دهبي متلاني شهيدان له دواي نه ماني باوکيان چي شک بهرن شاناري پيوه بکنه، تنها ناو نيشاني باوکيه. بهرگي پکېمي کتيکه، تابلوي "بزگريه" داستاني زمېوور. دواي بزيکي رازاوتپه وه، به شيعرکي بزي نووسر "هه ميهي ناموزا" له زير ناو نيشاني سهردهمي.

له کوتاييا نه ونه ماوه بييم، سوپاس بډ نهو نلسوز و هه مخزاننه که دهستگريزه ميهي نووسريان کورده وه.

له زانباري به خشين له سهر هه موويانه و کا که مسعود بارزاني که نهرگي له چاپاني کرتوته نه ستزي خريان، بډ نامامکرکي هم باره ميه و دهستگريش له نووسر دهگم. ■■■

کتيکه که يه دهک ماسنه گانديني کتيکه که له دريوه و ته گانديا بهسي خالي کرگ نامه وي پيداوه وحقاي نهواوي داوهي: ۱- رهجي کيشاره کومايک زاناره و بهلگه نامه گرگي کوزگرتپه وه. ۲- داستانيکي زينوو کوزتپه وه که پکيکه له هينا که شه کاني شوړشي نه يلول.

۳- قاره ماني نهو داستانه، شهيد محمد دهرويش نادر ي ناساندوه. هم خالنه ي بهر ي مسعود بارزاني نامازه ي پيداون له کتيکه کي ساسان خاله گرگه کاني نيومندي کتيکه که يه يام دوايش له بهر گرگي و بايخي ميژووي داستانه که له شوړشي نه يلولي مه زندا، بهر ي مسعود بارزاني له کتيکه بنه رنج ميهي که بهر ي نووسريه ي بډ زير ناو نيشاني بزووتتپه وي بزگارخواري کورډ (بهشي سن يه ميهي) شوړشي نه يلول (۱۹۶۱ بډ ۱۹۷۰) له هه لپرو ي پايتيک له سالي ۲۰۰۲ به چاي عهريه که به وگر خوځي که چني له سهر نووسريه وه.

عمليات زينوو کان القصد له هله السليبه اول تفريق القوات الانتظاميه وارغام قايدباي علي شمرها في مناطق واسعة ومنعزله

والصالحه بون تجميما في جبهه واحده، وثانيا توحيد الاقتصاد الكومي بخراب المنعجات القبلية و ارغام السلطة علي تخسيس عمليات كيرة لها و بطلبه ائثار لشرکه القبط المراتبه، قامت مغرزة بقيادة (محمد برويش نادر) بالتمسك الي المنعجات القبلية في (زهد) وخرابها، كان السليبه واقعا الكبير علي ميدان عمليات وزما علي سبب في حين من ميدان عمليات وزما لك من الجاهل وتخسيسها لعمليه تالك المنعجات.

هه روهما بله تيکي تر ديت، پاس له پروون کورده ويک دهکات بډ بهرگي ناميلکه ميهي، که پاس له کهوره هه مونه موند مامزستا جمال به ختيار نهکات، دواي چنه سال تپه پروون به سهر نهجانماني داستانه که و چووندي مامزستا بډ نه مريکا، بيز له وه دهکاتپه ميژووي داستانه که بخاته سهر تابلويک و به ناوي تابلوي بزگاري . له

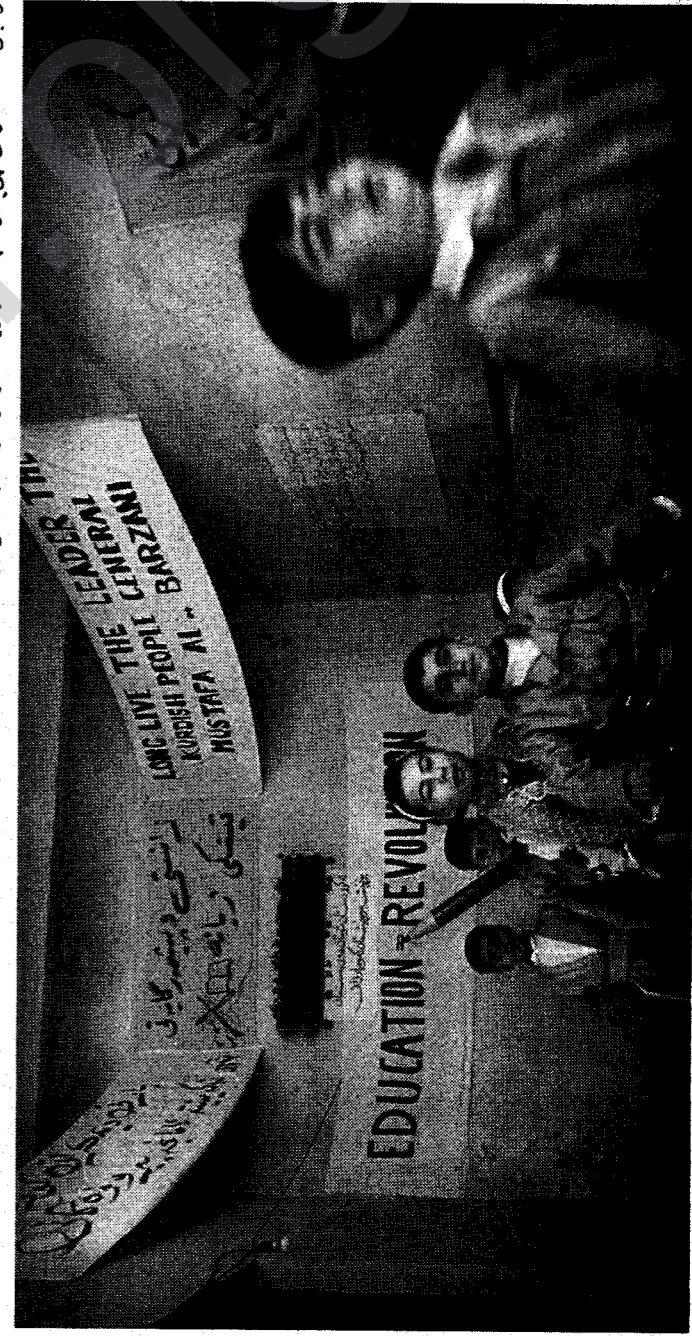
هيندي کورده ويري بيزه ويري سهردهمي نادر

داستانه ميهي سهردهمي نادر و سهردهمي نادر

سهر له نووي رنگي خسرتپه وه، له بهر ناچار ي کورستان و دهست پکي شهي براکووي بزيه خو شهيدخانه له سالي ۱۹۹۳ دا نهواوي کورده و سالي ۱۹۹۵ روونکي چاي بيويه، که نه ميهي مايه ي خوشحال يه که کور ي شهيد (ساساني) کهره قالانه ي نوانيه يي وسهر که نوونله دا به حوکي کارکري له راکه يانده به بيزه ويري بډ لايينه و نهواوي هه گيه يک بيات به شان يه و هم شار و نهو شار بکات تنها له پيناوي کوزگرتپه وي هه موو نهو ليکوليته وه و بهلگه و راستيانه له سهر داستانه که يه بيکاته هم بار هه ميه به پيوه ميهي به بنووستم زاني بډ هم ياده و مانده و بوووني هم کوره شهيد و دهستگريه يکي لي پکېم.

کتيکه که به گندي له ۲۰۲ لپره بنگه اتوره ياده و مانده و بوووني هم کوره شهيد و دهستگريه يکي لي پکېم. کتيکه که به گندي له ۲۰۲ لپره بنگه اتوره و له بهرگي که شهيد رازاوتپه و زيان وسهر نوووندي شهيد ي ناوپراو و يادگاري هاوله خباکتي رنگاني وليکوليته وي کهوره داستانه که زمېوور و شوړشي نه يلول و کومايک وينه و بهلگه نامه دهگرتپه خوځي له زير ي بوزي بارزاني نهر و پارتي و نامانچ کاني. کتيکه که زير شاره زيانه دابه شکرده وه بډ نهو به شي پر پايتخ و سهر نه راکيش به باهت به پيز و پر بهر نه خکاني، له پيشمکي کتيکه که بهر يژ مسعود بارزاني سهرگي پارتي ديموکراتي کورستان له ۱۹۹۵/۱۰/۱۲ و ته يکي بهنر خي بډ کورده و ته ديري و له پيشمکي

وينيشماني يکاني دیکي پارتي ديموکراتي کورستاندا يک دهگرتپه و کارکني بيزو و چاک و پيوسته.

ليره و ده ميوئ پاس له کتيکه کي ساسان و کهوره يي داستانه که پکېم که له زير ناو نيشاني "سيماي شهيد محمد دهرويش نادر له ناگر ي زمېوور يه پکيکه له ديموکراتي پارتي ديموکراتي کورستاندا يک دهگرتپه و کارکني بيزو و چاک و پيوسته.

ليره و ده ميوئ پاس له کتيکه کي ساسان و کهوره يي داستانه که پکېم که له زير ناو نيشاني "سيماي شهيد محمد دهرويش نادر له ناگر ي زمېوور يه پکيکه له ديموکراتي پارتي ديموکراتي کورستاندا يک دهگرتپه و کارکني بيزو و چاک و پيوسته.

ليره و ده ميوئ پاس له کتيکه کي ساسان و کهوره يي داستانه که پکېم که له زير ناو نيشاني "سيماي شهيد محمد دهرويش نادر له ناگر ي زمېوور يه پکيکه له ديموکراتي پارتي ديموکراتي کورستاندا يک دهگرتپه و کارکني بيزو و چاک و پيوسته.

ليره و ده ميوئ پاس له کتيکه کي ساسان و کهوره يي داستانه که پکېم که له زير ناو نيشاني "سيماي شهيد محمد دهرويش نادر له ناگر ي زمېوور يه پکيکه له ديموکراتي پارتي ديموکراتي کورستاندا يک دهگرتپه و کارکني بيزو و چاک و پيوسته.

ليره و ده ميوئ پاس له کتيکه کي ساسان و کهوره يي داستانه که پکېم که له زير ناو نيشاني "سيماي شهيد محمد دهرويش نادر له ناگر ي زمېوور يه پکيکه له ديموکراتي پارتي ديموکراتي کورستاندا يک دهگرتپه و کارکني بيزو و چاک و پيوسته.

ليره و ده ميوئ پاس له کتيکه کي ساسان و کهوره يي داستانه که پکېم که له زير ناو نيشاني "سيماي شهيد محمد دهرويش نادر له ناگر ي زمېوور يه پکيکه له ديموکراتي پارتي ديموکراتي کورستاندا يک دهگرتپه و کارکني بيزو و چاک و پيوسته.

ليره و ده ميوئ پاس له کتيکه کي ساسان و کهوره يي داستانه که پکېم که له زير ناو نيشاني "سيماي شهيد محمد دهرويش نادر له ناگر ي زمېوور يه پکيکه له ديموکراتي پارتي ديموکراتي کورستاندا يک دهگرتپه و کارکني بيزو و چاک و پيوسته.

ليره و ده ميوئ پاس له کتيکه کي ساسان و کهوره يي داستانه که پکېم که له زير ناو نيشاني "سيماي شهيد محمد دهرويش نادر له ناگر ي زمېوور يه پکيکه له ديموکراتي پارتي ديموکراتي کورستاندا يک دهگرتپه و کارکني بيزو و چاک و پيوسته.

کتيکي "سيماي شهيد محمد دهرويش نادر له ناگر ي زمېوور يه پکيکه له ديموکراتي پارتي ديموکراتي کورستاندا يک دهگرتپه و کارکني بيزو و چاک و پيوسته.

کتيکي "سيماي شهيد محمد دهرويش نادر له ناگر ي زمېوور يه پکيکه له ديموکراتي پارتي ديموکراتي کورستاندا يک دهگرتپه و کارکني بيزو و چاک و پيوسته.

کتيکي "سيماي شهيد محمد دهرويش نادر له ناگر ي زمېوور يه پکيکه له ديموکراتي پارتي ديموکراتي کورستاندا يک دهگرتپه و کارکني بيزو و چاک و پيوسته.

کتيکي "سيماي شهيد محمد دهرويش نادر له ناگر ي زمېوور يه پکيکه له ديموکراتي پارتي ديموکراتي کورستاندا يک دهگرتپه و کارکني بيزو و چاک و پيوسته.

کتيکي "سيماي شهيد محمد دهرويش نادر له ناگر ي زمېوور يه پکيکه له ديموکراتي پارتي ديموکراتي کورستاندا يک دهگرتپه و کارکني بيزو و چاک و پيوسته.

کتيکي "سيماي شهيد محمد دهرويش نادر له ناگر ي زمېوور يه پکيکه له ديموکراتي پارتي ديموکراتي کورستاندا يک دهگرتپه و کارکني بيزو و چاک و پيوسته.

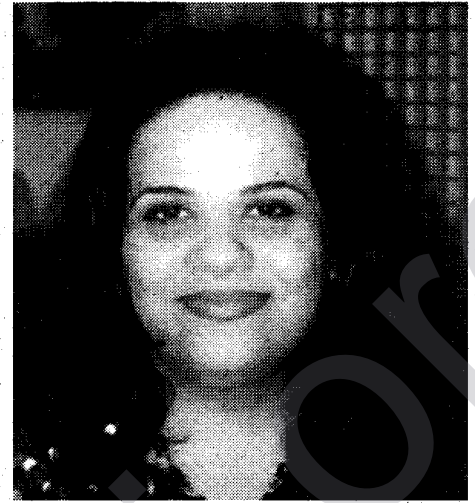
کتيکي "سيماي شهيد محمد دهرويش نادر له ناگر ي زمېوور يه پکيکه له ديموکراتي پارتي ديموکراتي کورستاندا يک دهگرتپه و کارکني بيزو و چاک و پيوسته.

کتيکي "سيماي شهيد محمد دهرويش نادر له ناگر ي زمېوور يه پکيکه له ديموکراتي پارتي ديموکراتي کورستاندا يک دهگرتپه و کارکني بيزو و چاک و پيوسته.

کتيکي "سيماي شهيد محمد دهرويش نادر له ناگر ي زمېوور يه پکيکه له ديموکراتي پارتي ديموکراتي کورستاندا يک دهگرتپه و کارکني بيزو و چاک و پيوسته.

له سیداره دانی هه لویست

به ریوه بردنی کومه لگا زانست و فهلسه فقه و هونه ره، هه لویست و سه ربه خویوونیش به ره همی نه وانن

فرمیستک مستهفا - نائمانیا

زۆرینهی رۆشنیریانی ئەمرۆ بە تاییهتی ناودارو به ناویانگهکان به هونه رهنه مند و ئەدیپ و نووسەر و رهخنه گرانهوه کپ و بیدهنگه، بی هه لویست، بی خستنه پرووی پینشیارو گه ران به دووی چاره سه ریکدا، یا خود رهخنه گرنتیکی مه ننتقی و پر له زانست له م واقععی ئەمرۆی کوردستانی تیدایه، ئەم واقععی مه ترسیه کی گهره ی داهاتووی چاره نووسی کوردستان روو به پرووی ده بیته وه، وهک گزمیکی مەنگ بی جولەن. ئەوانه ی قه له مەکان و به ره مەشیمان له کاردا یه دوو کۆمه لن، کۆمه لیکیان زۆر ئازان، به جه رگانه و سه ربه خۆ کارده کەن زمانی قه له م و خستنه پرووی بابه ته کانیان به ئازادانه شروقه ده کەن و ده یخه نه پروو چونکه خۆیان نه داوه له قهره ی هیچ ئایدۆلوجیه یه کی سیاسی و به ربه خۆبوونی خۆیان بابه ته کانیشیان ده بیته بابه تیکی ئەمرۆکه ی کۆمه لگه ی کوردو زمانحالی میله ته که یانن وهکو هه لویست ده ژین و ئاماده ییشیان تیدایه له پیناوی ئەو هه لویسته دا توشی جه خارته و تیرو توانج و نه شکه نه جهش بین، به لام ئەوان بروای میله ته که یان ده به نه وه کاریک ده کەن که ویزدانی کۆمه له ی دووم به هیچ جوړیک درک به گرگی و نرخی ئەو ویزدانه ناکەن له به ره نه وه ی زمانحالی لایه نکی سیاسین و عه قلیکی سیاسی له مشتیه انه وه کارده کات. به بی ئەوه ی به قوولی رۆبچه نه چووتی و که مه ترخه می ده سه لاتی سیاسی ئەمرۆکه ی کوردستان.

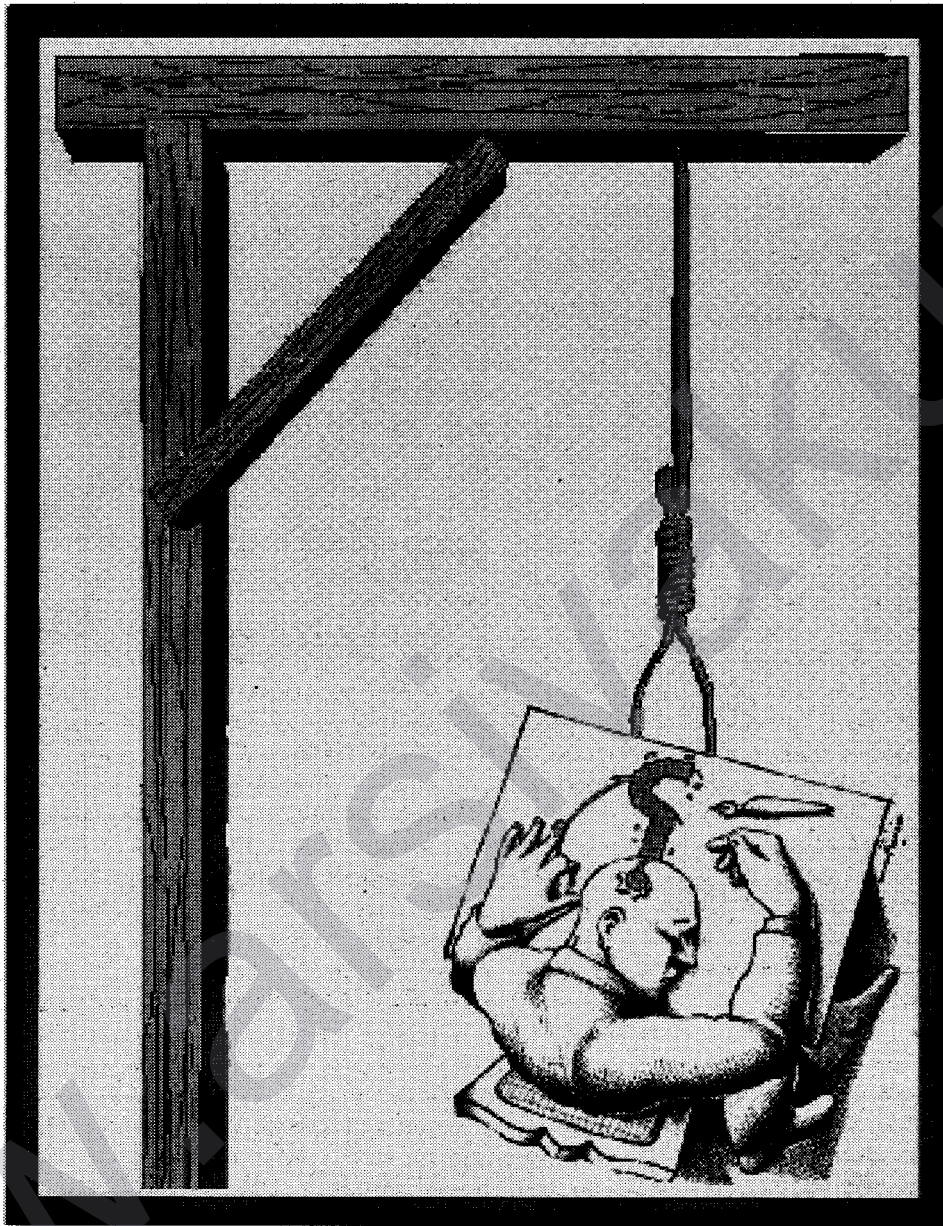
ئەو توێژه رۆشنیره شی که ناتوانن، یا خود ناکه نه ئەوه ی به ئازادانه و به راسته قینه و بی هیچ رارایه یک و به جه رگانه بین له هه موو ئەو کاره ساتانه دابگرن له شه قامی ئەمرۆدا رووه نادات به ووشه نووسین و به ره همی میلیان بین وشیار ناکریته وه، چونکه له بنچینه وه خۆی وشیار نییه به رامبه ر به ئازادبوونی خودی تاکه که سی خۆی و دۆزینه وه ی ئەو ئازادیه بۆ خۆی، پیکه وه ناسی دیرۆکیکی پاک بۆ خۆی.. ئەم هۆکاره ش من ده یگه رینه وه بۆ یه کێ له وه یه پر مه ترسی یه که بریتیه له فه رشیککی سوور هه ردوو ده سه لاتی حیزبی رایان خستوه بۆ رۆشنیرانمان به ئەدیپ و هونه رهنه مندانه وه هه ر یه کیکیش له وه فه رشه سووره په ریه وه ته له یه کی زۆرین چاوهر نییه تی زمان و قه له م که ی ده گری، ئیدی داهیتانیشی ئیقلیح ده بیته، توانای ده ربرینی نامیته بروای میله ته که ی بین ئەو ده ردریت.. ئەو هه ر چه کیش بلن هیچی نه ووتوه وه یچیشی نالیت، چونکه زمانحالی ئەو حیزب و ده سه لاته یه نه ک میله ته ی.

ئیدی کۆت و به ندی ئەو حیزبه له هه ر چوار په ل و هزریه تی ئەوه ی ده یلی و به ره همی ده هیتن به رگری کردنه له کۆت و به نده که ی خۆی، به سه ربه خۆی و ئازادانه زمانی ناتوانی بیته گۆ، هزری ناتوانی کار بکات، ئیتر چۆن بگری بتوانی پینشه نگی کۆمه لگه که کی بیته و به ره و هۆشه مندیان به ریت و هزریان بخاته کار به ره و رۆشنایان به ریت میتشک و بینایی میله ته که ی به سه رپردی حقیقه تدا به ریه وه، چونکه روناکییان رۆلی نوینه رایه تی میله تان له ئەستردایه، ئەی ئەگه ره ئەو رۆناکییه خۆی له تارکستانیا بژیت و له پیش خه لکه ئاسایه که وه به ره و لاقوای چه واشه بوون چوو بیته خۆی بین نه دۆزیته وه؟

رۆژانیک بوو نووسه ران پینووس و هه لویسته کانیان وهک

سوارچاکی ئەسپی نازیه تی و یاخی بوونیان تاوئه دا و به ره و ئاسۆی راستی و ئازادی و سه ربه خۆبوون غاریان ئەدا، خه باتیان ده کرد و قوربانان ئەدا به مال و گیانان، تاراوگه یان بۆ خۆیان هه لده بیژارد. دژی رۆژیکه ی تو قیننه به ره هم و داهیتانیا نه ده گه یشته لووتکه، له و ساته شدا پینشه مرگه یه کیش له دایک ئەبوو.. هه ر له و سه رده مه شدا نووسه ر و ئەدیپ هه بوون به شان و بالی حیزبی به عسدا هه لیان ئەدا و له ئەمه نه سوهره که به نه یته ی کاریان ده کرد و ئەمنی عه ره بیان فیره زمانی کوردی ده کرد یاخود ئەمن و زابت و جاشه کان شه وانه له مه یخانه کان هاوڕه یی گیانی به گیانیا ن بوون و خۆیان له که لیانا مه ست نه کرد.. یا ئەو هونه رهنه ندانه ی فلچه ی بۆیه کانیا ن بۆ ئارایشتی رووخساری سه دام ته رخان کردبوو، دلایان له کاتی کیشانی وینه که یدا له سه هه زار لئی ئەدا نه ک چاویکی تیل بی سه رۆک یا کونه لو تیکی له وی تر گه وره تر بیته

خاوه ن هه لویسته و بی لایه ن پارێزگاری خۆی کردوه و هه میشه نیشتمان په ره رو به وه و هه ولی بۆ که له که ی داوه له به ره نه وه ی مۆری حیزبی هه لناگری که سی له و حیزبانه ئاوری لئ ناداته وه بگره هه ندی کات له کاری خۆشی ده رده گری و ده نیردیه ته جیگایه ک هه ر جینی ئەوه ش نییه.. ئەمرۆکه ئەوانه ی لاقوای له خۆنیا ن پشت وان له سه ر عه رش ی نیشتمان په ره وه ی، به و په نه جه خویتاویانه به و هزره شو فیتی و میراتریه ی یاسای به عسیه وه یاسا و ده ستور داده نی بۆ پاشه رۆژی مه الهه کانمان، چاره نووسیا ن داوینه ته ده ستی ئەوانه ی به هۆیا نه وه نیشتمانی له گزی به کۆمه ل له ژیر لم و خۆل و به ردی عیراق و کورده ستاندا یه، هیشتا جامانه و ته سبیح و شه روالی پیاوای کرد و جل و به رگی زارۆک و مه که مژه و پیلاره لاستیکه کانیا ن و جلی ئالا و والای دایکان و خه ونی زه رده سووری کیژه کانمان

ئالان له گیزه لو که ی سه حراکانه وه.. پلانی فرکردنی کورد به و په نه جانه ئیمزا کران ئەوانه ی ئیستاکه شان به شانی سه رۆک و ده سه لاتداران تیماری برینه کانمان ده کەن هه ر وهک عه ره ب خۆشی ده لی "یقئل الققیل و یمشی فی جنازته"، کوان ئەو رۆشنیرانه ی له سه ر شه قام و کۆلانه کان مانیا ن گرت و خۆپیشاندانیا ن سازکرد تا میله تیش هه ست بکا که سانیگ هه ن رۆلی ئەوان ده بین و زمانحالی ئەوانن، ئازاری ئەوانن، ئەوانه ی ناوشیاریشن به رامبه ر ئەم باره نابه جینه وشیار بگریته وه و هۆشه مندانه کار بکات بۆ ئاینده.. ئیستاکه ی کۆمه لگای کورده واری دوژمن خاوه ن ماله، خاوه ن مال په ره وازه یه ده سه لاتداریتی بین ده سه لاته.. به داخه وه رۆشنیران هینده ری بایه خ به حیزب و ده سه لات ئەه دن و خۆ برنده پینشه وه لیان بایه خ به فیکر و نوێ خوازی و پینشه و ته خوازی و پاکساز ی و چاکساز ی ناده ن، ئەوانه به پچه وانه ی کارو ئەرکی خۆیان کارده کەن.. ئەزموونی ریفرا ندۆم نمونه یه کی

ناشکرایه له به رچاوی هه مو مانه وه توشی شکستی و لاقوای چوو، ئەزمونیک بوو نه توانا سه رکه وتوانه وهک که له پینشکه وتووخوازه کانی جیهانی سه ر بگری، چونکه ده سه لاتی حزب ده ستی تیوه ردا و بالا ده ست بوو له به ریوه چوونی کردیه کاری حیزبی لایه ک ناوی لیتا ریفرا ندۆم (ئەوی تریش را پرسی).. ئەم ریکخوا نه جه ماوه رین و ده بی جه ماوه ری بن.. هه ر ئەوانه ی هه ستاشن به م کاره له پشتیه انه وه حیزب کاری ده کرد و سه ربه خۆ نه بوون سه ر به ریکخوا وه حیزبه یه کان بوون. زه مینه ی ئەمرۆی کورده ستان زه مینه یه کی بین که نیناوی تال و فرمیستکویه، نانه وا فه سا به، قه سابه، باخه وان، سه رتاش پارێزه ره، پارێزه ره مامۆستایه و مامۆستاش دکۆره... هتد. ئەمه ش سه ره تای دارمانی کۆمه لگایه، هه ره که فه لاتون زۆر به راشکا ونه له کتیبی کۆماری ئەفلاتوندا باسی لیده کات و ده لی: "ئەو کۆمه لگایه ی تاکه کانی هه لده ستن به کاری که له بنچینه وه کاری خۆیان نه بیته به ره و تیکشکان ده چیت".

سیاسه ته داران ناتوانن میله ت و خۆشیا ن له گه ندەلی پر زگار بکەن گه ر له پشتیه انه وه ئەقلیکی رۆشنیریا ن نه بین و کاریان بۆ نه کات واته ده بی رۆشنیرین ئەو سا که ده سه لاتداریک.. به لام رۆشنیران تا بتوانن ده بی پارێزگاری خۆیا ن بکەن و هیل و سنوور دابننن له نیا ن خۆیا ن و حیزب و ئایدۆلوجیه سیاسی هه کان یا خود هه رگیز ناکری پیاو ماقولیکی ئایینی بین و به سوهرتی ئایینی وهه ز بۆ خه لکی دا یه دن، چونکه مه عریفه تی خۆیا ن سنووردار ده کەن ده یخه نه قه فه زیکه وه، له که ل گۆرانی چه رخ و وه چه کاندایه په رنه ستی و پینس ناکه ویت، ئایدۆلوجیه سیاسی هه کان و ئایینه کان له که ل گۆرانی قوناغه کاندایه ده بیته ئەوانیش، به پرۆسیس خۆیا ن بگۆرن ده نا له که ل عه قلی مه عریفی سه رده می خۆیا نا ناگرنجین و به ره و فه نا بوون ده چن.

کاری هونه ری و ئەده بیه کان گه ر ره سه نایه تی به خۆیه و به ینی ده بیته مژووی ئەو میله ته وه چه له دوا ی وه چه ده گریز ریته وه و ناسنامه وه کولتوری ئەو میله ته هه لده گری، ئەه د و هونه ره له که ل گۆرانی قوناغه کاندایه ئەوانیشی ده گۆردرین، بۆ داهیتان و ئەزموونی نوێ و تازه گه ری ده گه رین، ئەوانه تام و چیژی تاییه تی لئ وهرده گیرد ریت و ده بنه بناغه.

هه ر وهک ئەوه ی تا ئیستاکه سوود له فه لسه سوفه یۆنانیه کان وهرده گری و فه لسه فه ی یۆنانی به بناغه و هه وینی فه لسه فه هاوچه رخنه کان له قه له م ئەدری، که رچی ها ییدگار د و سارتر فراوانیا ن دا به م فه لسه فه یه، به لام نه یان توانی کۆتایی بین به یتن، گه ر کۆتاییشی بین هه ر وهک سه رچا وه که لک و نرخی خۆی ده بیته.. رۆشنیران ده توانن به به ره هم و کاره کانیا ن ته نانه ت دوژمه کانیشیا ن به رنه وه و به روه یه کی پته و لای میله تیا ن دروست بکەن گه ر له پیناوی مانه وه ی هه لویستی خۆیا ن و پاراستنی مافی وشه و کار و به ره هه مه کانیا ن به هه ژاری و مه یه ته ی و ده ره به ده ریشی به ری، له پیناوی ئەوه ی مژوویه کی پاک و وره یه کی به رز له دووی خۆی چی به یتن..

به لام مه خابن ده سه لاتداران بۆ مانه ویا ن له سه ر کورسیه کانیا ن و پرکردنی گه رفا نه قوله کانیا ن تیربوونیا ن نییه بۆ به رزه وه ندیه تاییه تیه کانی خۆیا ن دژی مرۆفایه تی گشت کاریکی نابه جییا ن لئ ده وه شیته وه، دژی به رزه وه ندی گه لی خۆیا ن کار ده کەن، چه ندین زیندانی رۆح و چه سه ته و هزر دروست ده کەن.

ئەدو نسی شاعیر ده لی: هه میشه ده سه لاتدارانی سیاسی چۆن له مه رگ ده ترسین ئاواش له وشه.. واته رۆشنیران ده توانن شوێرش هه لگه رسیستن و خه لکانی میله تیشا ن بین پر زگار ده گری وهک شوێرش یایاری ١٩٦٨ له فه رهنسا به گه وره ترین شوێرش قوتایی سه رده می خۆی ده ناسری ئەویش سارتر هه لگه رساند و دام و ده زگا کانی ئاسایش نه یانتوانی ده م و ده ستی سارتر بگرن، چونکه سارتر ته نها که سیک نه بوو، بووه میله ته.. له هه مان کاتیشدا رۆشنیر هیه به ره و و توانای ده خرۆشیته لایه نکی حیزبی و بۆ به رزه وه ندی خۆی و تاکه که سی خۆی کار ده کات و به شان و بالی حیزبه که شیدا هه لته دات.

له کۆتاییدا من ته نها ئەوه ده وتا م بلیم به ریوه بریدی کۆمه لگا زانست و فه لسه فه و هونه ره، هه لویست و سه ربه خۆبوونیش به ره همی ئەوانن و له ره حمیکی رۆشنیره وه ده خولقین.. رۆشنیرانیش هه لویستن، میله تن. ■■■

به کوردی بدوی، به کوردی بخوین، به کوردی بنووسه، به کوردی بیربکهره وه!

دیداری هه‌نگه‌وت زاھیر له‌گه‌ل:

هونەر مهند دڵشاد سدیق ئەندامی کۆمه‌ڵەی هونەرە جوانه‌کانی کورد

پرسیار: کورتێک دەرپاری ئێوانی خۆت؟
وه‌لام: له‌ ساڵی ١٩٤٦دا، له‌ بنه‌مه‌ی یه‌کی مام ناوه‌ندی شاری سلێمانی، هاتومه‌ته‌ ژیانه‌وه‌.
 له‌ سه‌ره‌تای ژیانه‌ هه‌تا ساڵه‌کانی ١٩٥٩، له‌ نیوان خوارووی عێراق و ناوچه‌کانی چوارده‌وری سلێمانی خه‌ریکی ژيان به‌سه‌ربردن بووم. به‌ ه‌زی باوکمه‌وه‌ که موفه‌وه‌زی پۆلیس بوو، چونکه‌ خه‌ریکی کاری سیاسی بوو، هه‌میشه‌ له‌ ژێر چاودێری میریدا بوو. هه‌ر ب‌یه‌ هه‌میشه‌ وه‌ک کۆچه‌رییه‌کان خه‌ریکی خه‌ریکی مال گواسته‌وه‌ بووین. پاش گرتنی له‌ ساڵی ١٩٥٩دا، ئه‌م جاره‌ به‌ ته‌واوی له‌ سلێمانی له‌ گه‌ره‌کی ئیسه‌کان، نیشه‌جێ بووین. تا شه‌شی ئاماده‌ییم خویند، به‌لام بۆم ته‌واو نه‌کرا له‌به‌ر ئه‌وه‌ی میری فره‌مانتێکی ده‌رکرد، به‌ ه‌زیه‌وه‌ له‌ قوتابخانه‌ دوورخرایه‌وه‌. له‌ ساڵی ١٩٧١دا، له‌ به‌ریوه‌به‌ریتی په‌روه‌رده‌ی سلێمانی دامه‌زرا و وه‌ک فره‌مانبه‌ر تا ساڵی ١٩٩٧. له‌ کۆتایی ساڵی ١٩٩٧دا، خه‌زانم پێکه‌وه‌نا و، سه‌ کچ و دوو کورم هه‌یه‌ و، دایکی مندا له‌ گه‌لم "سه‌باو خان" زۆر زۆر خۆش ده‌وێت که به‌ راستی نمونه‌ی

پرسیار: کورتێک دەرپاری ئێوانی خۆت؟
وه‌لام: هونەر و وێژه‌یه‌ن ده‌کرده‌ له‌ ناو خۆیاندا، دوا‌ی ئه‌وه‌ی له‌ با له‌خانه‌که‌ی ته‌وفیق قه‌زاز شوینی نیشه‌جیوونی کۆمه‌له‌ دیاریکرا، من یه‌کسه‌ر له‌ به‌شی مۆسیقا بوومه‌ ئه‌ندام، که خوالیخۆشبوو شه‌وه‌که‌ت ره‌شید سه‌ره‌پرشتی ده‌کرد. یه‌که‌م به‌ره‌می شانۆیی له‌گه‌ل کۆرانی و مۆسیقادا پێشکه‌شکرا، ئه‌و کاته‌ وابوو که شانۆگه‌ری و مۆسیقا به‌ یه‌که‌وه‌ بوونایه‌ تا بینه‌ران هان ببات بۆ هاتن، من له‌ کاته‌دا وه‌ک موزیکه‌نیگ به‌شداریم کردووه‌ و، رۆله‌که‌م به‌ شیوه‌ی ئه‌وانه‌ بووه‌ که پێیان ده‌لێن "که‌سانی پشت په‌رده"، که به‌ داخه‌وه‌ که‌سه‌ نه‌بووه‌ باسیان بکات تیشه‌کیان بخا‌هه‌ سه‌ر، گه‌ر کارمه‌ندانی "رووناکی و ده‌نگ و دیکۆر" و به‌ریوه‌به‌ر و، ئاماده‌کاری به‌ره‌م نه‌بێت، ئه‌و به‌ره‌مه‌ به‌و شیوه‌ جوانه‌ نایه‌ته‌ سه‌ر شانۆ. من له‌ دوا‌ی ماوه‌یه‌که‌ له‌ کۆمه‌له‌دا رووم کرده‌ ئه‌و به‌شه‌ و، سه‌رکه‌وتنم تیایدا به‌ده‌ست هه‌تتا. جگه‌ له‌وانه‌ش به‌شداریم له‌ هه‌ندی کاری هونەری کرد که له‌ سه‌ر شانۆ له‌ قیستقالی هونەری کوردی له‌ به‌غدا، نمایش کران، وه‌ک شایه‌ی خویناوی و، چاوی قه‌بتام، دوا به‌ره‌می شانۆییهم، ئوتیلی ناخه‌ر زمان بوو که له‌ ساڵی ١٩٩٦دا پێشکه‌شکرا. ئه‌مه‌ و جگه‌ له‌ کۆمه‌له‌ی کاری دیکه‌ش که لێره‌دا ده‌رفه‌ت زۆر که‌مه‌ تا به‌ دوور و، درێژی باسی که‌م.

پرسیار: چۆن ده‌روانیه‌ هونەری کوردی؟
وه‌لام: هونەر و هونەرماندانی کورد، هه‌چیان که‌م تر نین له‌ هونەر و هونەرماندانی جیهان، به‌ مه‌رجیک گه‌ر بیت و ئه‌و توانا دارایی و، پێداویستیه‌یه‌کانی تریان بۆ ئاماده‌ بکری، وه‌ک ئه‌وان پشتگیری له‌ تواناکیانیان له‌ لایه‌ن حکومه‌تی هه‌ریه‌می کوردستانه‌وه‌، بکری. به‌لگه‌ی زیندوشم بۆ ئه‌و راستیه‌ هه‌یه‌ که هه‌نرمه‌ندی کورد هه‌چی که‌متر نییه‌ له‌ هونەرماندانی جیهان، ئه‌وه‌تا هونەرماند به‌هه‌می قوایه‌ی خه‌لاتی به‌رجه‌سته‌ی له‌ یواری سینه‌مادا به‌ده‌ست هه‌تتاوه‌، فیلمی "کیلومه‌تری سه‌فر"، سه‌رکه‌وتنیکی مه‌زنی به‌ده‌ست هه‌تتا. من ده‌لێم ئه‌گه‌ر بوار بۆ هونەرماندانی کورد به‌رجه‌ست، ئه‌وا کاری زۆر پایه‌به‌رز و له‌ ده‌وه‌شیه‌وه‌.

پرسیار: رۆلی ریکخاوه‌ هونەرماندانی چۆن ده‌بینیت؟
وه‌لام: ئه‌گه‌ریه‌وه‌ سه‌ره‌تای راپه‌ڕین، که لێژنه‌ی بالای رایه‌تی هونەرماندانی کوردستان دوا‌ی راپه‌ڕین، داوا‌یان له‌ هه‌ندی ئه‌ندام کرد که به‌ شیوه‌ی نه‌ینی به‌ینه‌وه‌، یه‌کێک له‌وانه‌ من و چه‌ند براهیکی تر، به‌و شیوه‌یه‌ مایه‌وه‌ له‌به‌ر ئه‌وه‌ی بارودۆخه‌که‌ له‌ ده‌ره‌وه‌ی کاره‌کان، زۆر روون و ئاشکرا نه‌بوو، پاش شه‌ری شومی ناوخۆ، ئیبه‌ توانیمان له‌ ناو شار و سه‌ر له‌ نوێ به‌ نه‌ینی لقی سلێمانی کۆمه‌له‌ی هونەرماندان دروست بکه‌ینه‌وه‌ و تا ئه‌و کاته‌ی کوردستان به‌ جێبه‌جێشه‌ت هه‌ر کار ده‌کرد و، هه‌میشه‌ شانۆی ده‌که‌م که ئه‌و شه‌ره‌فم پێ به‌خه‌شرابوو وه‌ک ئه‌ندامیکی دامه‌زێنه‌ری رایه‌تی و پاشان کۆمه‌له‌ له‌گه‌ل ئه‌و براده‌رانه‌، کار بکه‌م. لێره‌شدا گه‌یه‌یه‌کی بچوکه‌ هه‌یه‌ له‌و برایه‌نه‌مان که سه‌نه‌یکای هونەرماندانیان له‌ کوردستان دامه‌زرا، که ئه‌و سه‌نه‌یکایه‌ ته‌واوکه‌ری کۆمه‌له‌ی هونەرماندان بوو، ده‌بوا‌یه‌ ئاوڕیکی له‌و ئه‌ندامانه‌ی کۆمه‌له‌ بدابا‌یه‌وه‌ که دووره‌ ولاتن و، خه‌بات و خه‌زمتیان له‌و کۆمه‌له‌یه‌ ئه‌جرام داوه‌ و، سه‌ر له‌ نوێ شه‌ره‌فی ئه‌ندامیشیان بدابا‌یه‌وه‌ پێمان. له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا هه‌ر خۆمان به‌ ئه‌ندامی ئه‌و سه‌نه‌یکایه‌ ده‌زانین، چونکه‌ هونەرماندانی ده‌ره‌وه‌ی هه‌رێم، ته‌واوکه‌ری هونەرماندانی ناو هه‌رێم و، له‌ ئێواندا هه‌چ جیاوازییه‌ک نییه‌. ■■■

درامانوسانی جیهان

مه‌هدی مه‌ید باف

Jean Anouilh

درامانوسی به‌ناوبانگی فره‌نسی، ژان ئانوی، له‌ ٢٢ی مانگی یولی ١٩١٠دا، له‌ شاری "بردو" له‌ دایکبووه‌. باوکی به‌رگ دروو و، دایکی موزیک ژهن ده‌بیت. خوولی خویندی سه‌ره‌تایی له‌ قوتابخانه‌ی "کولێژ" و، له‌ دوا‌ییدا له‌ قوتابخانه‌ی ئاره‌ندی "شاپتال" ته‌واو ده‌کات. له‌ ته‌مه‌نی هه‌شت ساڵیدا له‌لای یه‌کێک له‌ خه‌زمانی له‌ گازیژی "ئارکاشون" کاره‌کات و، هه‌ر له‌م کاته‌دا بوا‌ری باشی بۆ بیینی شانۆگه‌ری ده‌ره‌خسیت و، به‌ هونەری شانۆ ئاشتا ده‌بیت. له‌ ته‌مه‌نی نۆله‌ ساڵیدا، ده‌ست به‌ هونەرماندانی هونەرماندانی ده‌کات و، له‌ ته‌مه‌نی شانۆه‌ ساڵیدا، شانۆنامه‌ی "ژنی به‌رده‌م گه‌رمکه‌رکه‌" ده‌نوسیت. له‌ هه‌ره‌تی لاپه‌تینا بۆ شاری پارێس سه‌ره‌ده‌کات و، له‌وێ بۆ جیهانی هونەری شانۆ ئاشتا ده‌بیت و، ده‌ست به‌ خویندنه‌وه‌ی به‌ره‌می درامانوسه‌ به‌ناوبانگه‌کان ده‌کات. ئانوی له‌ زانکۆ، به‌شی "ماف"، له‌ پارێس ده‌ست به‌ خویندن ده‌کات و، به‌ نوسه‌ران و، هونەرماندانی به‌ناوبانگ وه‌ک ژان ژیردۆ، لویی ژووه‌، ئاندانی بارساک، ئاشتا ده‌بیت. بۆ ماوه‌ی دوو ساڵ، له‌ ده‌زگانه‌ی راگه‌یانداندا، ده‌ست به‌ کار ده‌کات. شانۆنامه‌ی "هه‌رمین" یه‌که‌مین به‌ره‌می سه‌رکه‌وتووی ئانوی ده‌بیت که له‌ سه‌ر شانۆ نیشان ده‌دریت. له‌ ساڵی ١٩٢٨دا، بارساک شانۆنامه‌ی کومیدی "سه‌مای نزان" و "گۆچکه‌ری لات" و "دینه‌کان"ی ئانوی، ریزه‌سۆزی ده‌کات و، سه‌رکه‌وتنیکی مه‌زن به‌ده‌ست ده‌هه‌یت. لێره‌ به‌ دواوه‌، ئانوی سه‌ره‌قی نووسینی دراما ده‌بیت و، کۆمه‌له‌ درامایه‌کی وه‌ک "دراما سووره‌کان" و "دراما ره‌شه‌کان" بڵاوه‌کاته‌وه‌. هه‌ندی له‌ دراماکانی ئانوی له‌ سه‌رچاوه‌ میژوویی و کۆنه‌کانه‌وه‌ وه‌رگیراوه‌، وه‌ک شانۆنامه‌ی ئه‌نتیگونا که له‌ دراماکه‌ی سوؤفوکلیس و شانۆنامه‌ی میدیا له‌ یوریدیس و رۆمیژ ژانت له‌ رۆمیژ و جزیله‌تی شه‌کسپیره‌وه‌ وه‌رگیراوه‌. له‌ ساڵی ١٩٥٤دا، شاعیریکی هاورینی به‌ ناوی "بازیلخ" کۆله‌باران ده‌کری و، ئه‌م کاره‌ نامرۆقابه‌تیه‌ زۆری بێزاره‌کات و، له‌م باره‌وه‌ ده‌لێت "ئو رۆژه‌وه‌ به‌دواوه‌ که "بازیلخ" کۆله‌باران کرا، من بوومه‌ خاوه‌ن رێناریکی نوێ له‌ نووسیندا، له‌و رۆژه‌وه‌ زۆریه‌ی قاره‌مانی به‌ره‌مه‌کانم هه‌مگین".

له‌ شانۆنامه‌ی به‌ناوبانگه‌کانی تری ئانوی ئه‌مانه‌ی خوارمه‌ن:

- ١- شانۆنامه‌ی ئه‌شکه‌وت.
- ٢- شانۆنامه‌ی خانه‌که‌ به‌ ناگا مه‌هه‌ینه‌ره‌.
- ٣- شانۆنامه‌ی ژه‌راب.
- ٤- شانۆنامه‌ی سیسیل یان نووسینه‌کی بارکان.
- ٥- شانۆنامه‌ی فالسی گاهه‌زێن.
- ٦- شانۆنامه‌ی بیترۆسی بیه‌چاره‌.
- ٧- شانۆنامه‌ی مۆلیه‌ری بچوکه‌.
- ٨- شانۆنامه‌ی ئانه‌وا و ژنی ئانه‌وا و شاگرۆی ئانه‌وا.
- ٩- شانۆنامه‌ی ئانه‌وا و ژنی ئانه‌وا و شاگرۆی ئانه‌وا.
- ١٠- شانۆنامه‌ی ئانه‌وا و ژنی ئانه‌وا.
- ١١- شانۆنامه‌ی ماسیه‌ سووره‌کان.
- ١٢- شانۆنامه‌ی سه‌رۆکی تۆپه‌را.

ژان ئانوی نه‌مر، له‌ حه‌فتا و حه‌فت ساڵیدا و، له‌ ساڵی ١٩٨٧دا، مالفارایی له‌ جیهانی بێزۆری هونەر و، زیان ده‌کات و، کۆچی دوا‌ی ده‌کات. ■■■

دوبه‌ی - هه‌ولێز ده‌که‌ینه‌وه‌ به‌ ه‌زی هه‌یلی ئاسمانی کوردستانه‌وه‌، هه‌روه‌ها به‌م زوانه‌ش ئه‌وروپا ده‌گرێته‌وه‌، یه‌که‌م شاری ئه‌وروپیش که هه‌یلی ئاسمانی کوردستان گه‌شتی بۆ ریک ده‌خات شاری فرانکفۆرتی ئه‌لمانیا، هه‌روه‌ها نیازی کردنه‌وه‌ی پێشانگایه‌کی نێوده‌وله‌ تێمان هه‌یه‌ له‌ ١٥/٩/٢٠٠٥دا له‌ شاری هه‌ولێز که زیاتر له‌ ٥٠٠ کۆمپانیا‌ی بیانی به‌شداري تیدا ده‌کهن، هیوادارین که کۆمپانیا ئه‌لمانیه‌کان له‌نیوان ئه‌و کۆمپانیاپانه‌داین، ریکه‌م بده‌ن که فیلمیکی دۆکومینتێتان نیشان بده‌م له‌ باره‌ی سه‌ری کوردستان و هه‌لی وه‌به‌ره‌یتان تیایدا، ئیتر سوای.

دوا‌ی نیشاندانی فیلمه‌که‌، جیگری وه‌زیری مالییه‌ کوتی: هیوادارین که‌ره‌سه‌ و پێشه‌سازییه‌ گرنگه‌کانی ئه‌لمانی له‌ عێراق و کوردستاندا ببینن، زۆر له‌ که‌ره‌سته‌ دروستکاره‌کانی کوردستانیش ئه‌لمانین و پنیوستیان به‌ تازه‌کردنه‌وه‌ هه‌یه‌، بودجه‌ی هه‌ریه‌می کوردستانیش به‌ گه‌شتی یه‌ک ملیارد و سێسه‌د و پهنجا و هه‌وت ملیۆن و سێسه‌د و سه‌ هه‌زار دۆلاره‌، گرنگترین پرۆژه‌کانی کوردستانیش پرۆژه‌ی بیناسازی و شوینی نیشه‌جیوون و هه‌لگرته‌ی گاز و نه‌وته‌. ■■■

Fîdralîzmî Kurdistan be Kerkûkewe yan be Îslamewe!

Nizar Caf

Legell nîzîkbûnewey kafî diyarîkiraw bo dananî destûrî hemîşeyî Êraqî "be qîsey berpîrsanî Kurd fîdralî", mişt û mirr û boçûnî ciyawaz lemîla...

له رۆژهلاتی کوردستانهوه

کۆمه له ههواڵیک به پیی چهند به یانتهمایهکی به کیتی شۆرشگیرانی کوردستان

• سێشهممه ٢٨ پووشپەر (١٩ی جولای) بۆ دووهمین رۆژ پیرانشار، گۆرهپانی خۆپیشاندان و تیکههه لچوونی نیوان خهگ و هیزهکانی رژیم بوو...

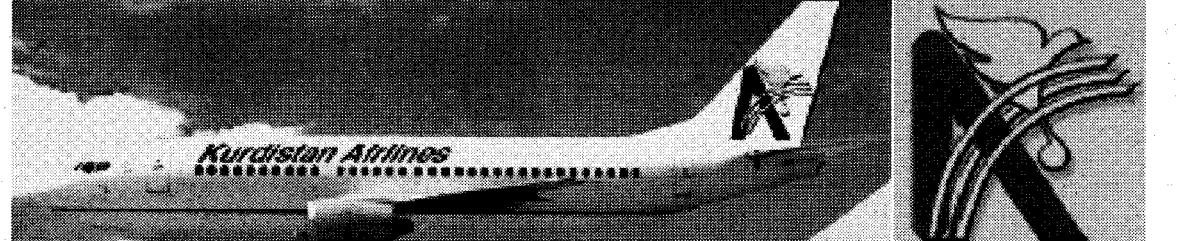
له کاردانهوه بهک لهههمبر رووداوهکانی مهباڤا؛ ههفتهنامهی ناشتی به لوگۆی رهش و لاپه‌رهی په‌که‌میشی به سپی بلاو بووه

• ههفتهنامهی ناشتی به لوگۆی رهش و لاپه‌رهی په‌که‌میشی به سپی بلاو بووه. ههفتهنامهی ناشتی به لوگۆی رهش و لاپه‌رهی په‌که‌میشی به سپی بلاو بووه...

هه‌له‌ته‌تیک له دژی جموجووله‌کانی په‌که‌رتووی ئیسلامی له سلیمانی

• سلیمانی - تاییهت به په‌یامی کورد سهرچاوه‌یهکی به‌ئاگا که نه‌یویست ناره‌که‌ی ئاشکرا بکه‌ین، به هه‌فته‌نامه‌ی په‌یامی کوردی راگه‌یانده‌که هه‌له‌ته‌تیک...

یه‌که‌مین گه‌شتی فرۆکه‌وانیی راسته‌وخۆ له‌نیوان هه‌ولێر و دوه‌بی

• PNA - سهرچاوه‌یهکی به‌رپرس له کۆمه‌پانیای فرۆکه‌وانیی کوردستان رایگه‌یانده‌که گه‌شتی ئاسمانیی راسته‌وخۆ له‌ریگه‌ی (دوه‌بی - هه‌ولێر - دوه‌بی) رۆژی پینتیشهممه ٢٠٠٥/٧/٢١ ده‌ست پینده‌کات...

PEYAMÎ Kurd

Jimare 46 | Sallî 1 | 22.07.2005

Rojnameyekî heftaney gistiye

و نه ته وه بی (ئهی ره قیب) یان پیشکەش کرد، پاشان دهقیقه یهک وهستان بۆگیانی پاکی شههیدانی ریگهی رزگاری کوردستان و عێراق، دواتر به ریز سه رۆکزماری عێراق جه لال تاله بانی وتاریکی پیشکەشی ئاماده بان کرد. ■■■

سه ر کۆمار فرۆکه خانهی سلیمانی نیوده وه له تی ده کاته وه

PUKmedia - پاشنیوه رۆژی ۷/۲۰ پاش یه که م گه شتی ئاسمانی ره سمی، یه که م فرۆکه ی هیلی ئاسمانی عێراق له فرۆکه خانهی سلیمانی که له عه ممانی پایته ختی نه رده نه وه هاتوو نیشته وه که هه ر یه ک له به ریزان دکتۆر به ره م نه حمه د سالج وه زیری نه خشه دانان و سه لام مالکی وه زیری گواسته وه و جاسم محه مده جه عه فر وه زیری نیشته جیوونی عێراقی هه لگرتوو. پاشان به ریز مام جه لال سه ر کۆماری عێراق، فرۆکه خانهی سلیمانی نیوده وه له تی کرده وه. دواتر تیمی ئینژییاتی سه ر باری هه ردوو سه روودی نیستمانی (مه وتنی)

Raperîn le rojhellatî Kurdistan berdewame

Laparrey 3

Nizar Caf

Fîdralîzmî Kurdistan be Kerkûkewe yan be Îslamewe!

Laparrey 3

کامیل فه خره دین

ئه گه ر خۆمان گیل نه گه ین
هه موومان ئه زانین شیخ زانا
له چ ده ر گایه که وه هاتوو و
کلیلی کام قفلی پییه!

لا په رهی ٤

فرمیسک مسته فا

له سیداره دانی هه ئوئست
• سیاسه ته داران ناتوانن میله ت و
خۆشیان له گه نده ئی رزگار بکه ن گه ر
له پشتیان وه نه قلیکی رۆشنبیریان
نه بی و کاریان بۆ نه کات

لا په رهی ٦

بۆ یادی چل سال تیپه ربوون به سه ر
داستانه میژوو یه که ی
زه مبوور له شۆرشی
ئه یلولی مه زندا

لا په رهی ٧

به کر شوانی، راونژگاری ریکه راوی I.M.K:

بۆ هاوکار یکردنی په نابهره
گه راوه کان، بیرویه ک له
هه ولیر ده که ینه وه

لا په رهی ٤

Le diwemîn konfiransî aburî Ellmanî- Êraqî da:

Kurdistan gringî taybetî hebû

Laparrey 2

